

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

KRAJSKÉ MESTÁ

Z POHĽADU KVALITY ŽIVOTA

2020

KRAJSKÉ MESTÁ

Z POHĽADU KVALITY ŽIVOTA

2020

Okruh: Súborné publikácie

Dátum: apríl 2020

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Sekcia poskytovania štatistických produktov a služieb
Miletičova 3
824 67 Bratislava
Slovenská republika

Informačný servis
Telefón: +421 2 50236 339
E-mail: info@statistics.sk
www.statistics.sk

ISBN 978-80-8121-814-9 (online)
ISBN 978-80-8121-813-2 (tlačená verzia)

Rozmnožovanie obsahu tejto publikácie, ako aj jej jednotlivých častí, v pôvodnej alebo upravenej podobe je možné len s písomným súhlasom Štatistického úradu SR. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

ÚVODNÉ SLOVO

Trocha štatistiky na začiatok. Viac ako polovica svetovej populácie žije v mestách. Na Slovensku máme 140 miest rôznej veľkosti, začínajúc mestom Dudince s 1,4 tis. obyvateľmi až po hlavné mesto s takmer 433 tis. obyvateľmi. Z celkovej slovenskej populácie 5,5 mil. žije v mestách spolu takmer 54 % obyvateľstva.

Zamerajme pozornosť na mestá

Vo všeobecnosti sú mestá centrami pracovných miest, vzdelávania, kultúrneho a športového života s dostupnými službami či zdravotnou starostlivosťou. Kvalita života medzi nimi sa však líši. Aj mestá zápasia s rôznymi problémami, od starnutia a úbytku obyvateľstva, migrácie cez nekontrolovateľnú zástavbu, dopravné problémy či znečistené prostredie.

Rozvíjať mestá, ktoré budú zdravé a dynamické, nie je výzvou iba posledného obdobia. Táto iniciatíva sa globálne formuje už desiatky rokov. V dnešnej dobe však nadobudla jasnejšie kontúry, keď sa **mestská dimenzia** preklapila do konkrétnych programov, cieľov a politík.

Prečo potrebujeme mestskú štatistiku

Rozvoj miest má veľký a opodstatnený význam. V roku 2015 bol zaradený medzi 17 hlavných globálnych cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja **Agendy 2030**. Cieľ 11 Trvalo udržateľné mestá a komunity má za úlohu premeniť mestá a ľudské obydľia na inkluzívne, bezpečné, odolné a udržateľné.

V máji 2016 bol navyše prijatý Amsterdamský pakt o **Urbánnej agende pre Európsku úniu**, ktorá okrem lepšieho riadenia, financovania a poznania miest upriamuje pozornosť aj na potrebu spoľahlivých a kvalitných údajov potrebných v rozhodovacích procesoch.

Slovenské mestá ako súčasť európskej mestskej štatistiky

Rastúci dopyt po hodnotení kvality života v mestách naštartoval spoločnú iniciatívu Európskej komisie a Eurostatu (Štatistického úradu Európskych spoločenstiev). Jej cieľom je zabezpečiť **zber kvantitatívnych údajov o kvalite života v európskych mestách** a regiónoch na podporu politík EÚ v oblasti rozvoja miest a vidieka.

Národné štatistické úrady európskych krajín sú hlavnými koordinátormi zberu štatistických údajov na národnej úrovni. Zisťujú súbor štatistických ukazovateľov nielen za mestá, ale aj ich dochádzkové zóny do práce, čo umožňuje sledovať aj väzby miest so svojím okolím.

z histórie zberu európskej mestskej štatistiky...

- > **rok 1999** - prvý zber štatistických údajov o mestách

Do pilotného projektu bolo zaradených 58 najväčších európskych miest. Bol zadaný prvotný zoznam ukazovateľov z rôznych oblastí, ktoré kvantifikujú úroveň kvality života v mestách.

- > **rok 2003** - slovenské mestá v zozname európskych miest

Po úspešnom pilotnom projekte sa iniciatíva rozšírila na zber štatistických údajov za mestá v rámci celej Európy. Štyri slovenské mestá - **Bratislava, Košice, Nitra, Banská Bystrica** - boli zaradené do zoznamu európskych miest.

- > **rok 2005** - zbierame historické dáta

Okrem zberu aktuálnych údajov bol záujem zistiť prostredníctvom vybraných ukazovateľov aj kvalitu života v predchádzajúcich rokoch, referenčnými rokmi boli 1991 a 1996.

- > **rok 2006** - do zberu pribudli ďalšie slovenské mestá

K štyrom mestám sa zaradili aj ďalšie štyri krajské mestá - **Trnava, Trenčín, Žilina a Prešov**.

- > **rok 2009** - zisťujeme štatistické údaje na ročnej báze

V prvých rokoch sa zber realizoval v troj až štvorročnom intervale. Dopyt po komplexnejších časových radoch viedol k ročnému zberu štatistických údajov. Podľa ich dostupnosti postupne prešiel aktualizáciou aj zoznam ukazovateľov.

- > **súčasnosť** - krajské mestá súčasťou európskej mestskej štatistiky

V posledných rokoch sa mestska štatistika stala dôležitou súčasťou európskych štatistických zisťovaní. Ukazovatele sa aktualizujú aj podľa požiadaviek používateľov.

Výsledkom iniciatívy je aj táto publikácia, ktorú držíte v rukách. Prinášame v nej hodnotenie krajských miest na základe vybraných dostupných ukazovateľov kvality života v mestách, ktoré sú dôležité nielen na európskej či národnej, ale hlavne na lokálnej úrovni.

Zvolili sme jednoduchý a graficky zrozumiteľný pohľad na zaujímavé informácie o ôsmich najväčších slovenských mestách a veríme, že sa aj touto formou dozviete niečo nové o Slovensku.

METODICKÉ POZNÁMKY

Základné pojmy

Klasifikácia územných jednotiek pre štatistické účely, skrátene **NUTS**, definuje administratívne členenie členských krajín EÚ. Klasifikáciu dopĺňajú územné typológie, ktoré definujú rôzne územné typy. Územné typológie sú definované na troch územných úrovniach podľa toho, aké základné jednotky sú používané pre ich zadefinovanie:

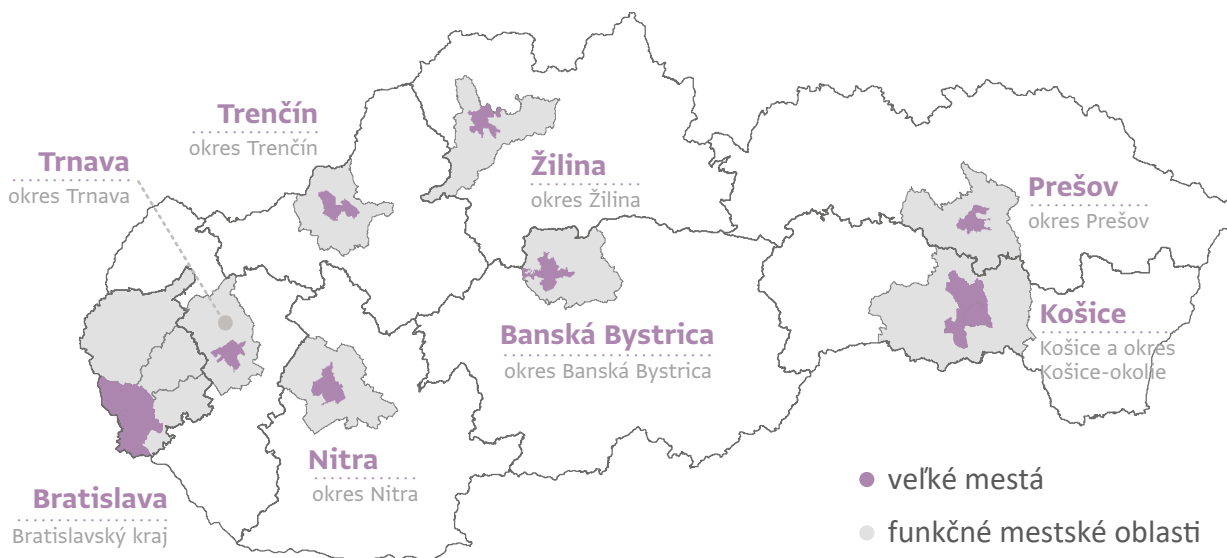
1. **úroveň štatistickej mriežky** - bunky mriežky s rozlohou 1 km²
2. **lokálne typológie** - lokálne administratívne jednotky (obecná úroveň)
3. **regionálne typológie** - regióny na úrovni NUTS 3 (krajská úroveň)

Územné typy používané v európskej mestskej štatistike vychádzajú z lokálnych typológií:

veľké mestá - lokálne administratívne jednotky, v ktorej žije minimálne 50 tis. obyvateľov

funkčné mestské oblasti - veľké mestá spolu s ich zónami dochádzky do práce

Vymedzenie veľkých miest a ich funkčných mestských oblastí na Slovensku

Na Slovensku je zber štatistických údajov v rámci európskej mestskej štatistiky realizovaný za **krajské mestá**. Ich funkčné mestské oblasti sú vymedzené na okresnej úrovni, výnimkou je Bratislava, ktorej funkčná mestská oblasť zahŕňa celý kraj.

Vymedzené sú nasledovne:

veľké mesto	funkčná mestská oblasť
Bratislava	Bratislavský kraj
Trnava	okres Trnava
Trenčín	okres Trenčín
Nitra	okres Nitra
Žilina	okres Žilina
Banská Bystrica	okres Banská Bystrica
Prešov	okres Prešov
Košice	Košice mesto a okres Košice-okolie

Použitie symboly a skratky

ESA – Európsky systém národných a regionálnych účtov

HDP – hrubý domáci produkt

VZPS – Výberové zisťovanie pracovných síl

SODB – sčítanie obyvateľov, domov a bytov

p. b. – percentuálny bod

Údaje za jednotlivé ukazovatele sú hodnotené a porovnávané za dostupné referenčné roky zberu mestskej štatistiky. V prípade nedostupných údajov na úrovni miest boli vybrané ukazovatele hodnotené na krajskej úrovni.

Časové rady štatistických ukazovateľov boli zostavené tak, aby bola zachovaná ich metodická porovnateľnosť počas celého sledovaného obdobia.

Odchýlky v súčtoch a podieloch vznikajú zaokrúhľovaním údajov.

Zdroje údajov: databázy Štatistického úradu SR a Eurostatu. Pri každom ukazovateli je uvedený kód, pod ktorým sú štatistické údaje za daný ukazovateľ uložené v príslušnej databáze.

Údaje sú zo štatistických zisťovaní ŠÚ SR, v prípade preberaných údajov je informácia o zdroji údajov uvedená pri ukazovateli.

Údaje o vzdialenostiach miest od hlavného mesta sú prebrané z www.slovakiasite.com.

Štatistická klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev. 2

- A Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov
- B Ťažba a dobývanie
- C Priemyselná výroba
- D Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
- E Dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov
- B - E Priemysel spolu
- F Stavebníctvo
- G Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov
- H Doprava a skladovanie
- I Ubytovacie a stravovacie služby
- J Informácie a komunikácia
- K Finančné a poisťovacie činnosti
- L Činnosti v oblasti nehnuteľností
- M Odborné, vedecké a technické činnosti
- N Administratívne a podporné služby
- O Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie
- P Vzdelávanie
- Q Zdravotníctvo a sociálna pomoc
- R Umenie, zábava a rekreácia
- S Ostatné činnosti
- T Činnosti domácností ako zamestnávateľov, nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie
- U Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení

OBSAH

6 ÚVODNÉ SLOVO

8 METODICKÉ POZNÁMKY

13 VYBRANÉ INFORMÁCIE O SLOVENSKU A KRAJSKÝCH MESTÁCH

14 Všeobecné informácie o Slovensku

17 Bratislava

21 Trnava

25 Trenčín

29 Nitra

33 Žilina

37 Banská Bystrica

41 Prešov

45 Košice

49 ANALYZUJEME KRAJSKÉ MESTÁ

50 Demografické aspekty

62 Sociálne aspekty

78 Ekonomické aspekty

86 Aspekty vzdelávania

94 Kultúrne a rekreačné aspekty

108 Dopravné aspekty

117 Aspekty životného prostredia

VYBRANÉ INFORMÁCIE
O SLOVENSKU
A KRAJSKÝCH MESTÁCH

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O SLOVENSKU (2018)

geografická poloha: Stredná Európa

hlavné mesto: Bratislava

mena: Euro (2009)

predošlá mena: slovenská koruna

úradný jazyk: slovenčina

štátna hranica:

Ukrajina (97,8 km)

Maďarsko (654,8 km)

Rakúsko (106,7 km)

Česko (251,8 km)

Poľsko (541,1 km)

územné členenie:

počet krajov: 8

počet okresov: 79

počet obcí: 2 890

z toho

mestá: 140

vojenské obvody: 3

najzápadnejšia obec: Záhorská Ves (okres Malacky)

najvýchodnejšia obec: Nová Sedlica (okres Snina)

najjužnejšia obec: Patince (okres Komárno)

najsevernejšia obec: Oravská Polhora (okres Námestovo)

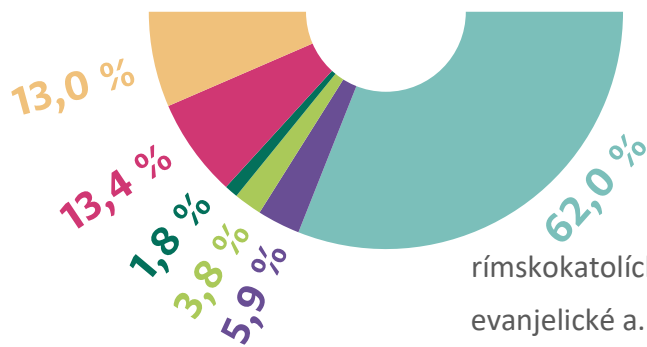
najväčšie mesto: Bratislava, 432 864 obyv.

najmenšie mesto: Dudince (okres Krupina),
1 421 obyv.

najmenšia obec: Príkra (okres Svidník), 12 obyv.

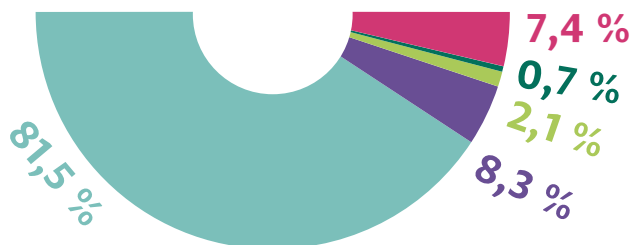
najväčšia obec: Smižany (okres Spišská
Nová Ves), 8 717 obyv.

Náboženské vyznanie (SODB 2011)

- rímskokatolícke
- evanjelické a. v.
- gréckokatolícke
- reformované kresťanské
- bez vyznania
- ostatné
- slovenská
- maďarská
- rómska
- česká, moravská a sliezka
- ostatné

Národnostná štruktúra (2018)

Základné ukazovatele v roku 2018

rozloha: 49 034 km²

počet obyvateľov: 5 450 421 obyv.

hustota obyvateľstva: 111 obyv. na km²

celkový prírastok obyvateľov: 7 301 obyv.

ekonomicky aktívne

obyvateľstvo (VZPS, tis. osôb): 2 746,3

miera ekonomickej aktivity (%) 59,8

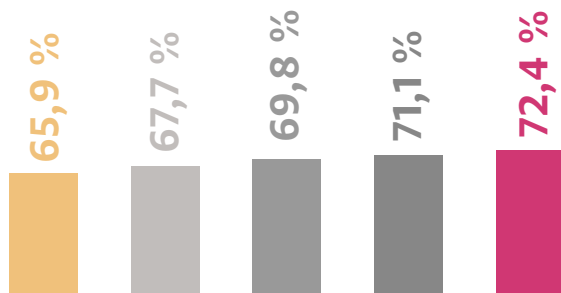
pracujúci (VZPS, tis. osôb): 2 566,7

nezamestnaní (VZPS, tis. osôb): 179,5

priemerná mesačná mzda

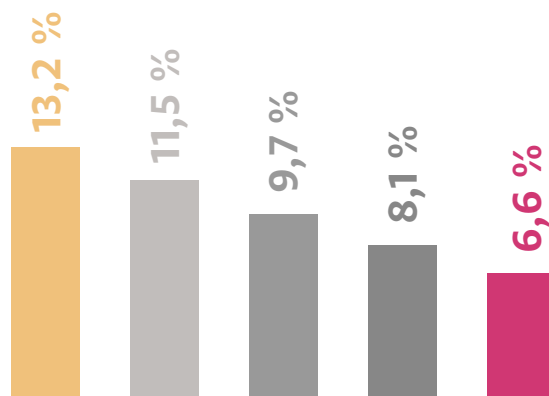
zamestnanca v hospodárstve SR: 1 013 eur

● 2014 ● 2015 ● 2016 ● 2017 ● 2018

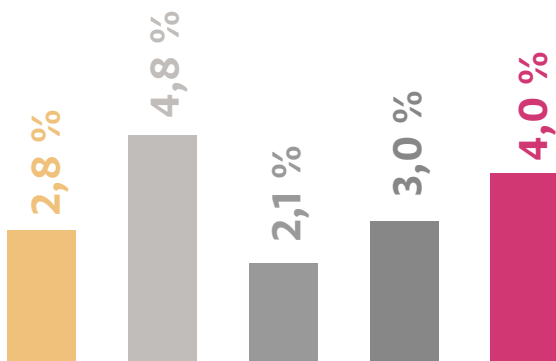
Miera zamestnanosti (VZPS)

DATAcube. (pr2006rs)

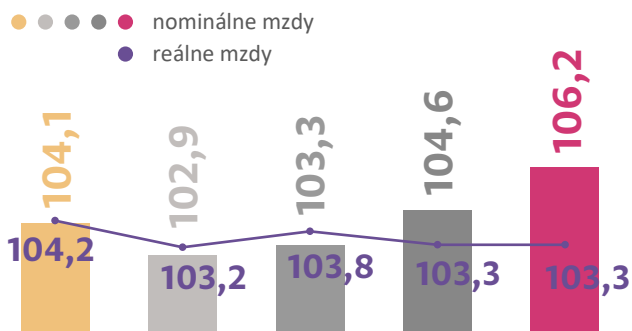
Miera nezamestnanosti (VZPS)

DATAcube. (pr2006rs)

Medziročný rast HDP (ESA 2010)

DATAcube. (nu0009rs)

Vývoj miezd - indexy (predchádzajúci rok = 100)

DATAcube. (np2018qs)

BRATISLAVA

BRATISLAVA

najväčšie mesto SR
(podľa počtu obyvateľov)

postavenie: hlavné mesto SR

najvyšší bod mesta: Devínska Kobyla, 514 m n. m.

rozloha: 368 km² (k 31. 12. 2018)

územné členenie mesta: počet okresov: 5

podiel mesta v kraji: 17,9 %

počet mestských častí: 17

počet obyvateľov: 432 864 (k 31. 12. 2018)

geografická poloha: juhozápadná časť SR,

podiel mesta v kraji: 65,6 %

Bratislavský kraj

hustota obyvateľstva: 1 173 obyv. na km²

pretekajúca rieka: Dunaj

prírodný prírastok

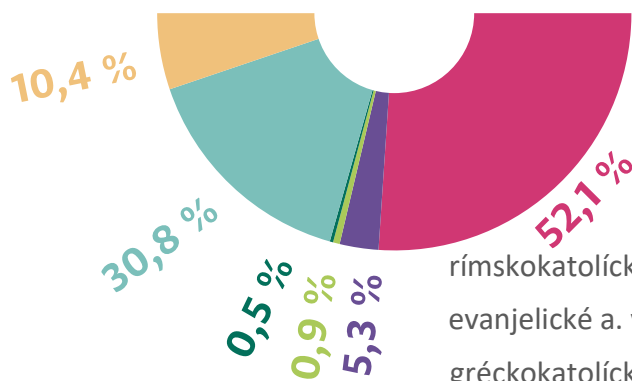
obyvateľstva: 1 283

nadmorská výška mesta: 152 m n. m.

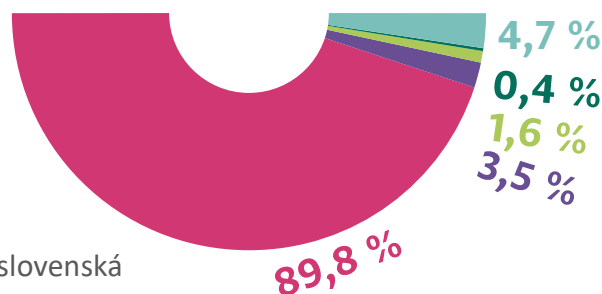
migračný prírastok

obyvateľstva: 2 017

Náboženské vyznanie (SODB 2011)

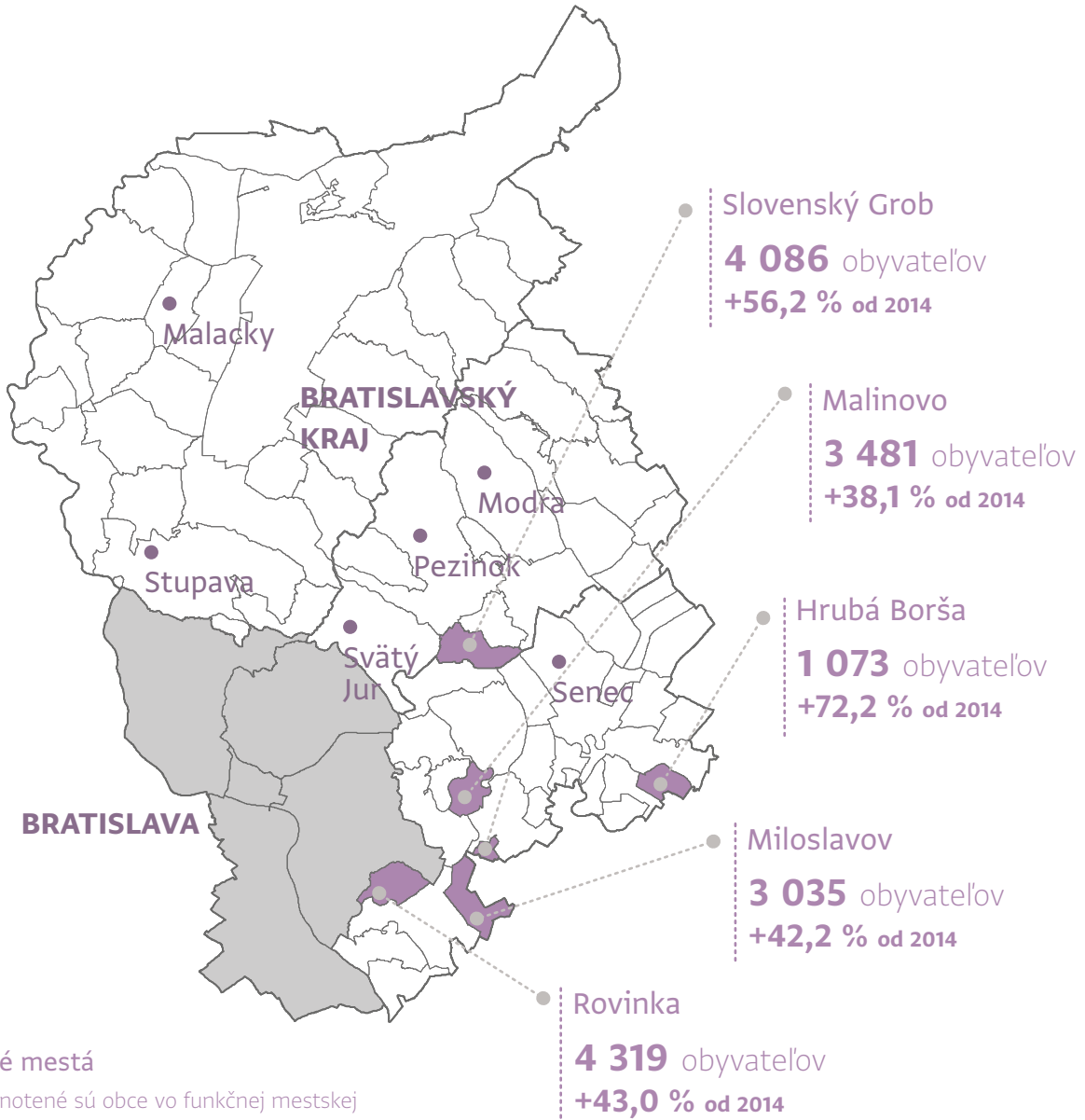

Národnostná štruktúra (2018)

- rímskokatolícke
- evanjelické a. v.
- gréckokatolícke
- pravoslávne
- bez vyznania
- ostatné
- slovenská
- maďarská
- česká, moravská a sliezská
- nemecká
- ostatné

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

* hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

doba kamenná,
dokladované
osídlenie mesta

907

prvá písomná
zmienka

1291

udelené
mestské
výsady

1405

slobodné
kráľovské mesto

1436

udelenie erb

1465

založená prvá
vysoká škola
v strednej Európe
Academia Istropoli-
tana

1536

hlavné mesto
Uhorska

1740 - 1780

najväčší rozvoj
mesta, obdobie
vlády Márie Terézie

1783

ústup zo slávy,
Bratislava presta-
la byť hlavným
mestom Uhorska,
vláda Jozefa II.

1919

pričlenenie mesta
k ČSR, nové pome-
novanie mesta,
vzniká Bratislava

1968

podpísanie Zákona
o československej
federácii, Bratisla-
va získava štatút
hlavného mesta
Slovenskej soc.
republiky

1993

Bratislava hlavné
mesto Slovenskej
republiky

VYBERÁME Z PAMIATOK

- **Dóm sv. Martina**, korunovačný chrám uhorských kráľov
- **Bratislavský hrad** s barokovou záhradou, 300 rokov bol hlavným kráľovským hradom v Uhorsku
- **Primaciálny palác**, sídlo primátora hlavného mesta Bratislavy
- **Grassalkovichov palác**, sídlo prezidenta Slovenskej republiky
- **Michalská veža a brána**, jediná zachovaná brána opevnenia mesta
- **Zichyho palác**
- Kostol sv. Alžbety, známy ako **Modrý kostolík**, charakteristický svojou modrou farbou
- **Hrad Devín**, hradná ruina nad sútokom riek Dunaj a Morava, dokumentuje históriu osídlenia dnešného Slovenska
- Mauzóleum **Chatam Sofer**, pútnické miesto Židov na pozostatkoch židovského cintorína
- **Slavín**, pamätník sovietskych vojakov padlých počas druhej svetovej vojny na území západného Slovenska

INÉ ZAUJÍMAVOSTI MESTA

- **Most SNP** s vyhladkovou vežou **UFO**
- **Sad Janka Kráľa**, najstarší verejný park v strednej Európe
- **Zoologická záhrada** na rozlohe 96 ha
- **Botanická záhrada** s rozáriom s takmer 150 druhmi ruží

TRNAVA

TRNAVA

7. najväčšie mesto SR
(podľa počtu obyvateľov)

územné členenie mesta: počet mestských častí: 6

geografická poloha: juhozápadná časť SR,
Trnavský kraj

vzdialenosť

od hlavného mesta SR: 53 km

pretekajúca rieka: Trnávka

nadmorská výška mesta: 144 m n. m.

najvyšší bod mesta: Medziháj, 188 m n. m.

rozloha: 72 km² (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 1,7 %

počet obyvateľov: 65 207 (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 11,6 %

hustota obyvateľstva: 913 obyv. na km²

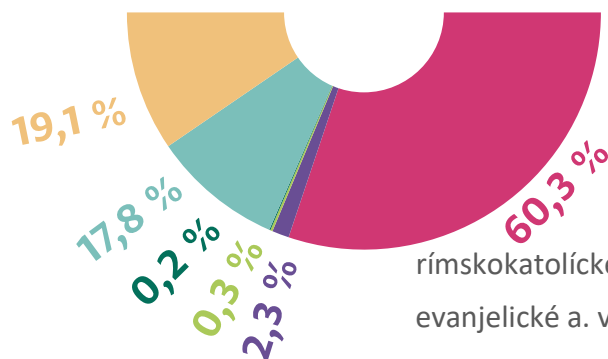
prírodný prírastok

obyvateľstva: 75

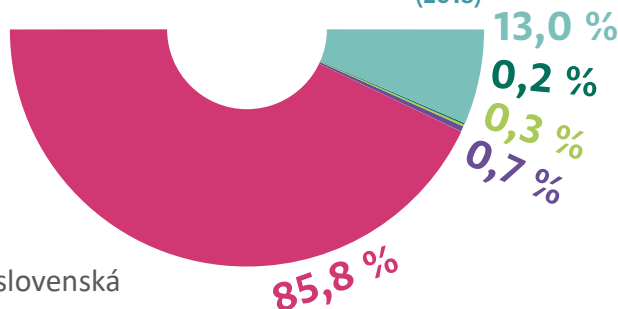
migračný úbytok

obyvateľstva: -250

Náboženské vyznanie
(SODB 2011)

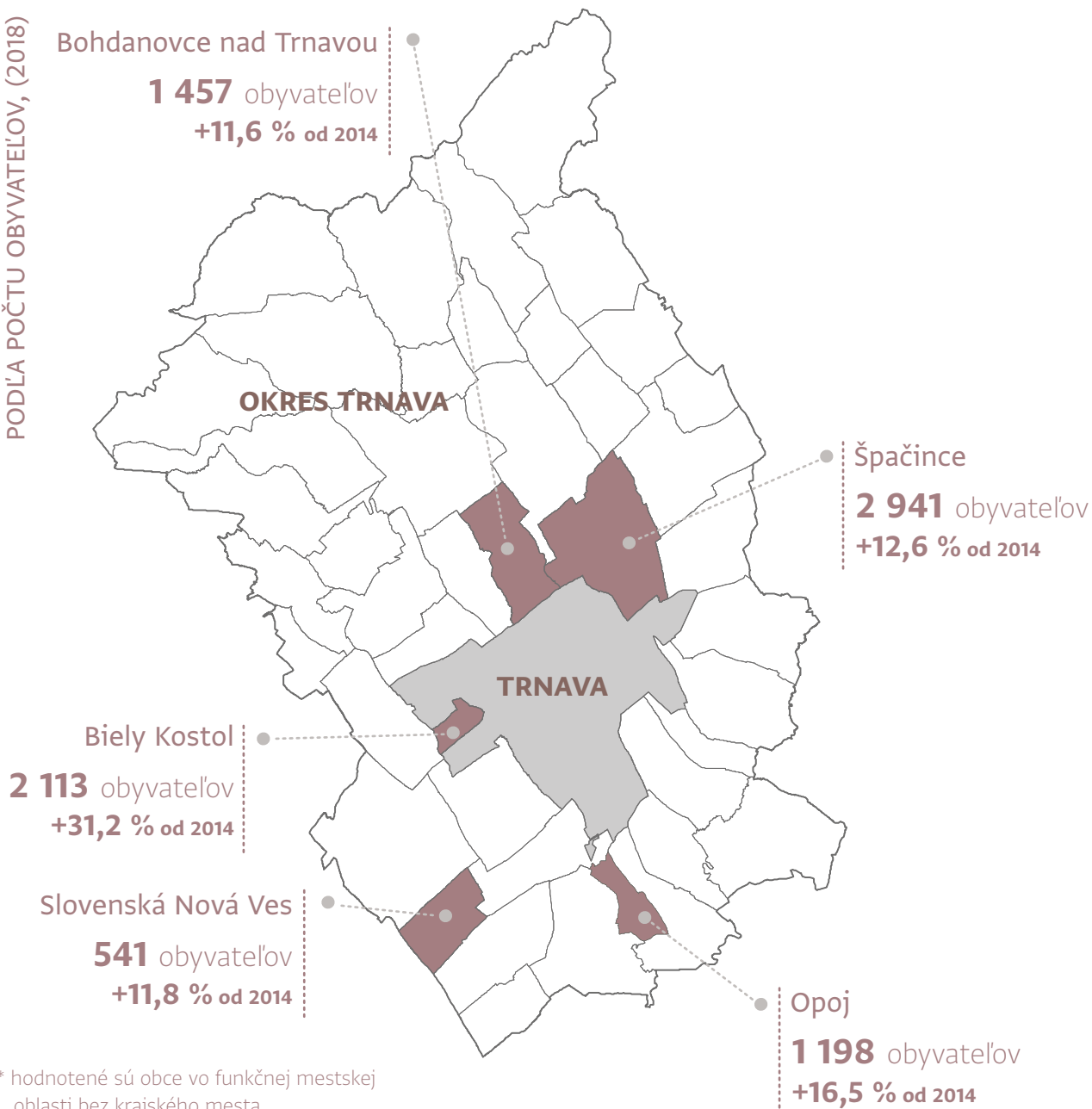

Národnostná štruktúra
(2018)

- rímskokatolícke ● slovenská
- evanjelické a. v. ● česká, moravská a sliezská
- gréckokatolícke ● maďarská
- pravoslávne ● nemecká
- bez vyznania ● ostatné
- ostatné ●

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

* hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

9. storočie

vznik trhovej osady

1211

prvá písomná zmienka

1238

slobodné kráľovské mesto (ako 1. mesto na území dnešného Slovenska)

13. storočie

vybudované mestské opevnenie

1543

sídlo ostrihomskeho arcibiskupa (pretrvalo ďalších 300 rokov aj ako sídlo kapituly)

1635

vznik Trnavskej univerzity

1978

po prerušení opätovne sídlo arcibiskupa

1992

po prerušení návrat Trnavskej univerzity

VYBERÁME Z PAMIAŤOK

- **Historické centrum**, od roku 1987 mestská pamiatková rezervácia
- **Katedrála sv. Jána Krstiteľa**, prvý ranobarokový kostol na Slovensku
- **Bazilika sv. Mikuláša**, bola katedrálным chrámom ostrihomskeho arcibiskupa
- **mestské opevnenie**, jedno z mála zachovaných najstarších tehlových opevnení na Slovensku aj v strednej Európe
- **Mestská veža**, renesančná stavba, slúžila ako strážna rozhľadňa
- **Súsošie Najsvätejšej Trojice** z roku 1695
- radnica z roku 1793
- **Divadlo Jána Palárika** z roku 1831

INÉ ZAUJÍMAVOSTI MESTA

- starobylá Trnava, nazývaná **Malý Rím**, sústreďuje množstvo cirkevných stavieb
- celodrevený **hlavný oltár** v Katedrále sv. Jána Krstiteľa, kolosálny monument vysoký takmer 20 m a široký takmer 15 m
- vrchol cibulovej strechy mestskej veže zdobí **pozlátená socha Immaculaty**
- **Západoslovenské múzeum** s viacerými expozíciami
- **Bernolákov park**
- **Park Janka Kráľa**
- **Kamenný mlyn - Trnavské rybníky**, od roku 1974 chránený areál na rozlohe 38 ha

TRENČÍN

TRENČÍN

8. najväčšie mesto SR
(podľa počtu obyvateľov)

územné členenie mesta: počet mestských častí: 4

geografická poloha: západná časť Slovenska,
Trenčiansky kraj

vzdialenosť

od hlavného mesta SR: 121 km

pretekajúca rieka: Váh

nadmorská výška mesta: 217 m n. m.

najvyšší bod mesta: Kozí vrch, 349 m n. m.

rozloha: 82 km² (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 1,8 %

počet obyvateľov: 55 333 (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 9,4 %

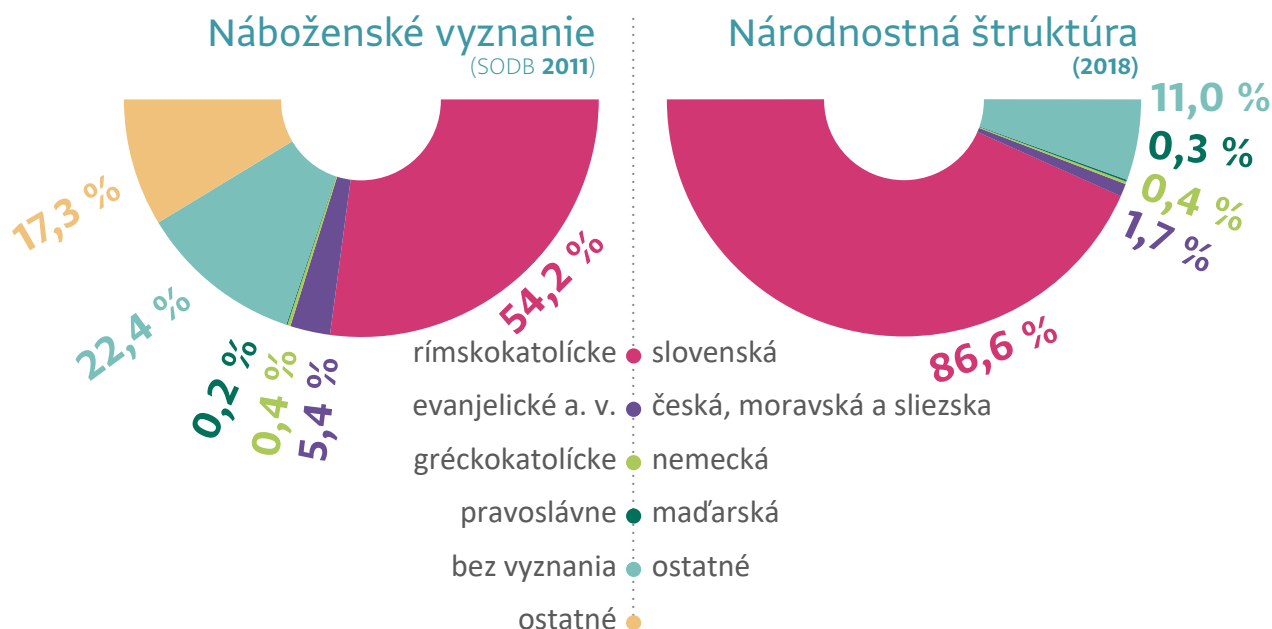
hustota obyvateľstva: 676 obyv. na km²

prirodzený úbytok

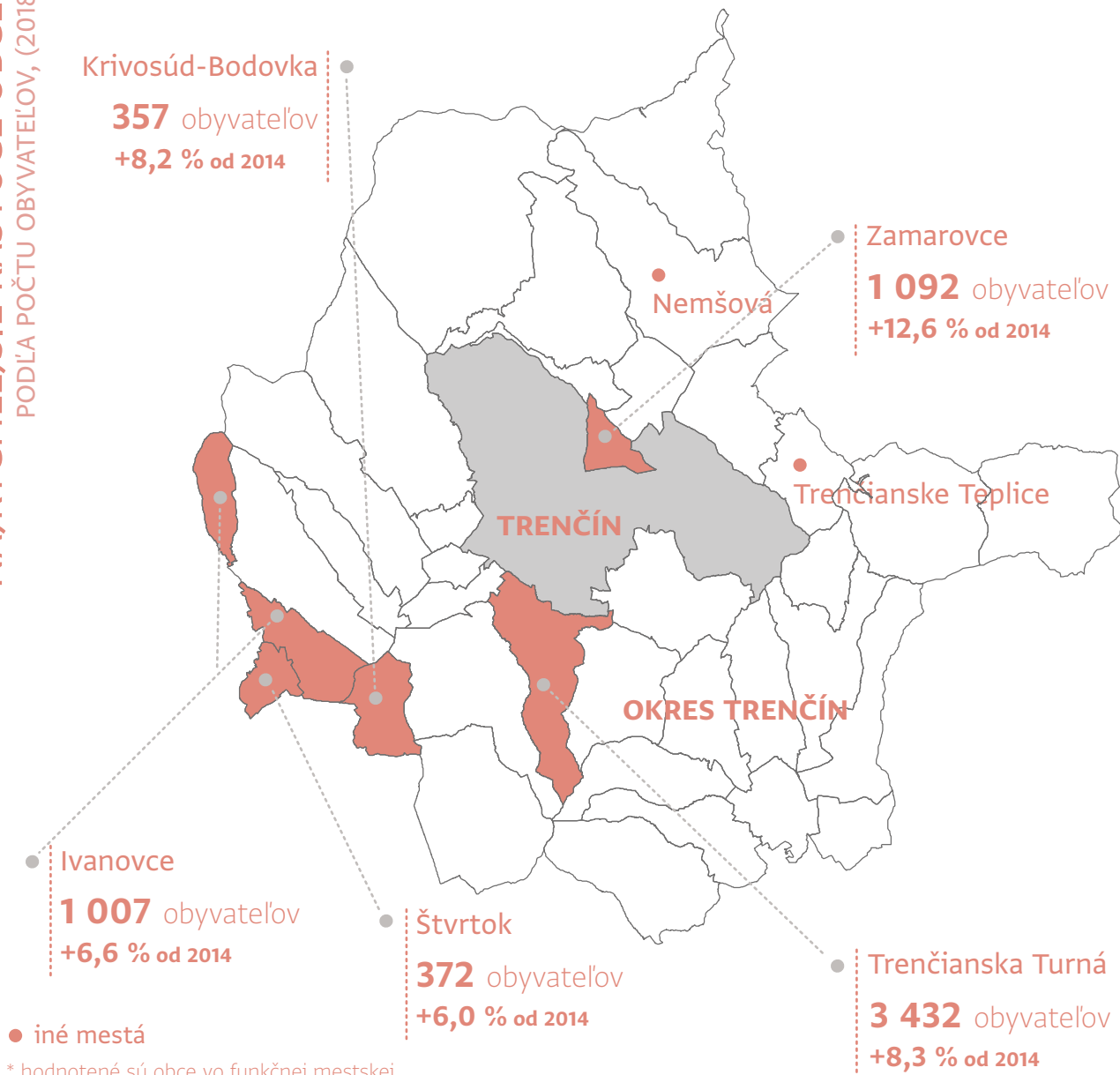
obyvateľstva: -102

migračný úbytok

obyvateľstva: -102

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

● iné mestá
 * hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

NITRA

NITRA

6. najväčšie mesto SR

(podľa počtu obyvateľov)

územné členenie mesta: počet mestských častí: 13

geografická poloha: západná časť Slovenska,
Nitriansky kraj

vzdialenosť

od hlavného mesta SR: 92 km

pretekajúca rieka: Nitra

nadmorská výška mesta: 167 m n. m.

najvyšší bod mesta: Zobor, 587 m n. m.

rozloha: 100 km² (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 1,6 %

počet obyvateľov: 76 655 (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 11,3 %

hustota obyvateľstva: 765 obyv. na km²

prírodný prírastok

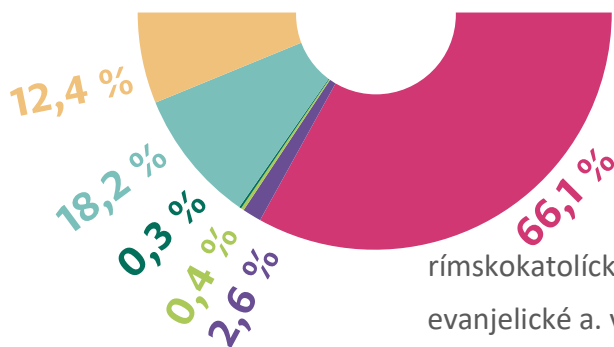
obyvateľstva: 13

migračný úbytok

obyvateľstva: -406

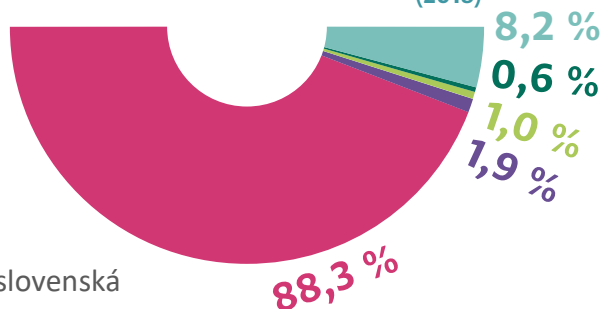
Náboženské vyznanie

(SODB 2011)

Národnostná štruktúra

(2018)

rímskokatolícke ● slovenská

evanjelické a. v. ● maďarská

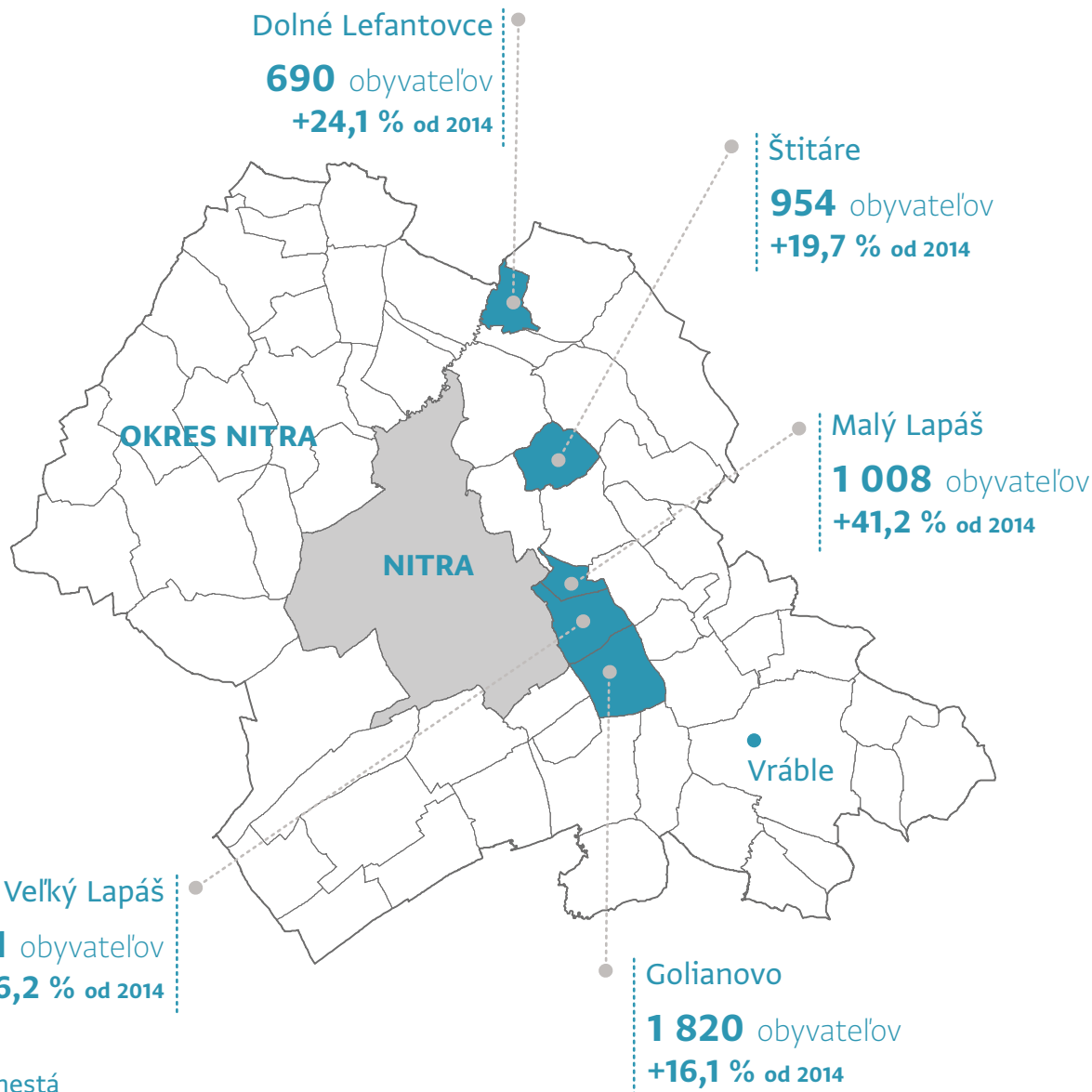
gréckokatolícke ● česká, moravská a sliezská

reformované kresťanské ● rómska

bez vyznania ● ostatné

ostatné ●

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

● iné mestá

* hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

pred rokom 830

prvá písomná
zmienka, mesto
ako sídlo
slovienskeho
kniežata
Pribinu

863

knieža Rastislav
povoláva bratov
Konštantína
a Metoda

880

Biskupstvo Nitra -
prvá diecéza na
území Slovenska

1248

slobodné
kráľovské mesto

1288

mesto sa stáva
súčasťou
nitrianskeho
biskupstva,
stráca výsady
kráľovského
mesta

1883

prvé Nitrianske
divadlo,
zbombardované
počas 2. sv. vojny,
na jeho mieste
terajšie Divadlo
Andreja Bagara

1974

vznik výstaviska
Agrokomplex -
Výstavníctvo Nitra

VYBERÁME Z PAMIATOK

- **Nitriansky hrad**, spolu s opevnením je najväčším stredovekým hradom na území Slovenska
- **Katedrála sv. Emeráma**, najstaršia časť hradu, sídlo biskupského úradu
- **Veľký seminár**, architektonická dominanta námestia
- **Diecézna knižnica**, súčasť objektu Veľkého seminára, je najcennejšou zbierkou pôvodnej literatúry na Slovensku
- **kostol sv. Štefana**, románsky kostol
- **kostol sv. Michala archanjela** nachádza sa na skalnatom kopci v Dražovciach
- **mestské paláce**

INÉ ZAUJÍMAVOSTI MESTA

- počiatky **Diecéznej knižnice** siahajú do 12. storočia, dnes obsahuje cca 66 tis. zväzkov. Najmenšia kniha, ktorá sa v nej nachádza, má rozmery 8 x 5,5 cm, najväčšou je Atlas československých dejín s rozmermi 50 x 43 cm
- **Divadlo Andreja Bagara**
- **Staré divadlo Karola Spišáka**
- **Nitrianska galéria a Synagóga**, hostia kultúrne podujatia, napr. Musica Sacra, Divadelná Nitra
- **AGROKOMPLEX** - patrí medzi najvýznamnejšie veľtrhové a výstavnícke spoločnosti na Slovensku
- sídlo troch **vysokých škôl**

ŽILINA

ŽILINA

4. najväčšie mesto SR (podľa počtu obyvateľov)

územné členenie mesta: počet mestských častí: 20

geografická poloha: severná časť Slovenska,
Žilinský kraj

vzdialenosť

od hlavného mesta SR: 197 km

pretekajúca rieka: Váh

nadmorská výška mesta: 378 m n. m.

najvyšší bod mesta: vrch Dubeň, 613 m n. m.

rozloha: 80 km² (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 1,2 %

počet obyvateľov: 80 810 (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 11,7 %

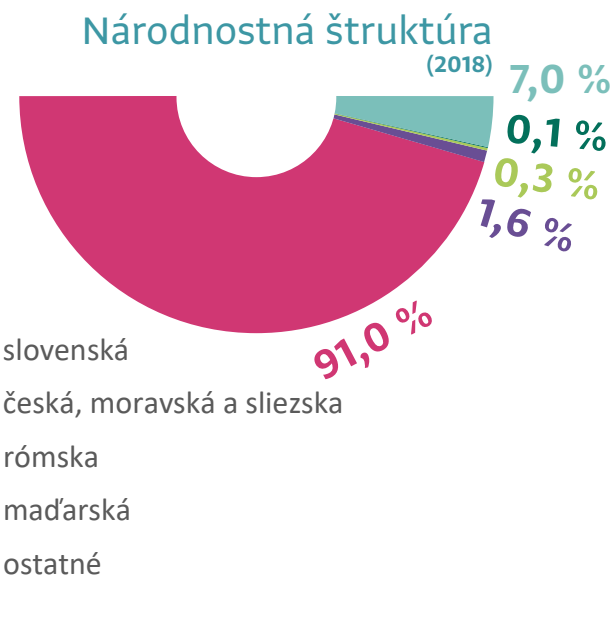
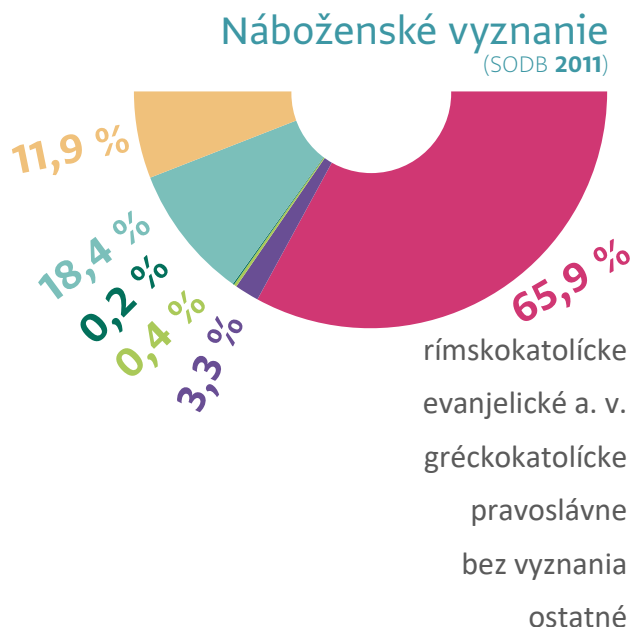
hustota obyvateľstva: 1 011 obyv. na km²

prírodný prírastok

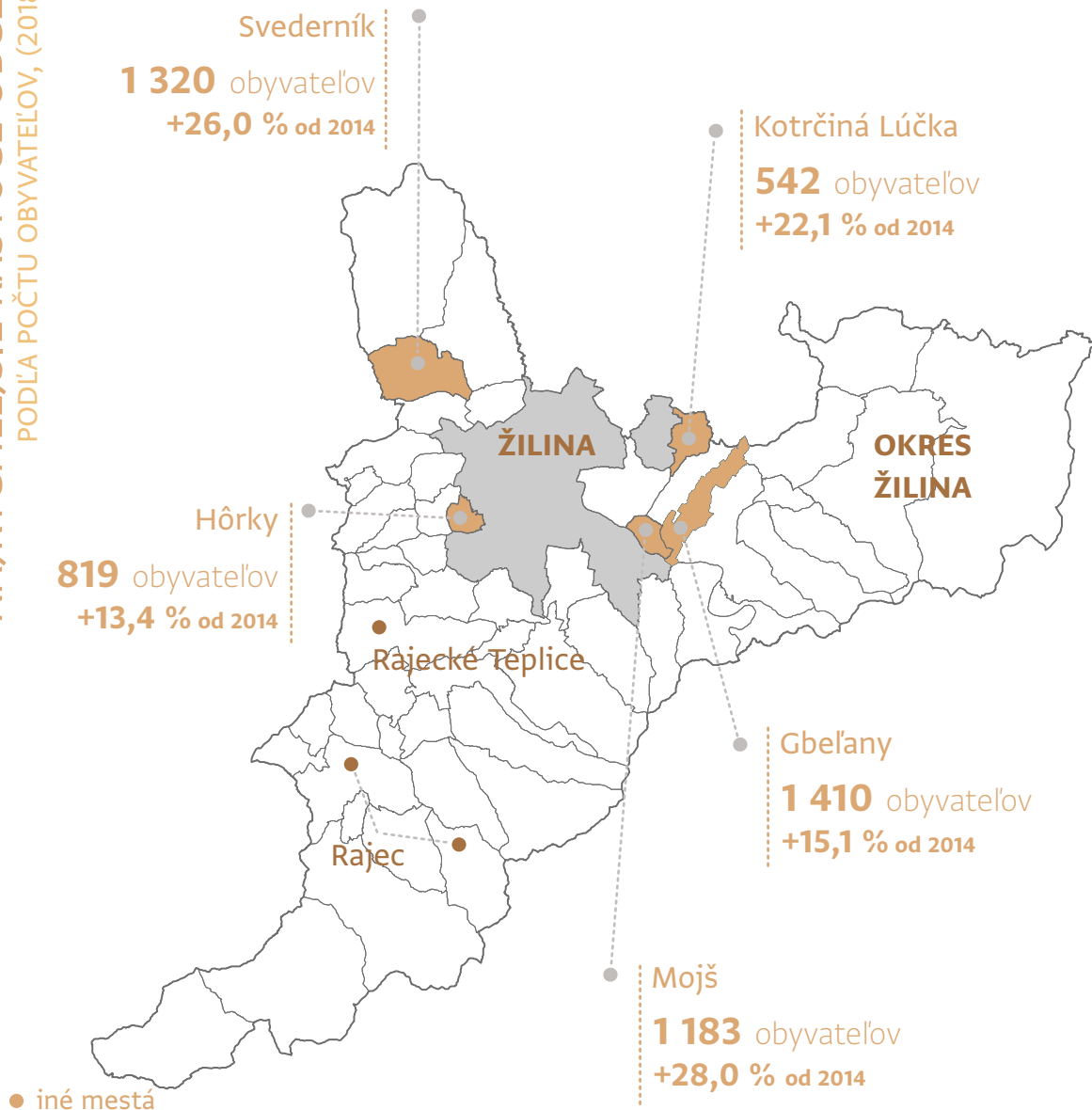
obyvateľstva: 126

migračný úbytok

obyvateľstva: -294

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

* hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

BANSKÁ BYSTRICA

BANSKÁ BYSTRICA

5. najväčšie mesto SR (podľa počtu obyvateľov)

územné členenie mesta: počet mestských častí: 19

geografická poloha: stredná časť Slovenska,
Banskobystrický kraj

vzdialenosť

od hlavného mesta SR: 208 km

pretekajúca rieka: Hron

nadmorská výška mesta: 368 m n. m.

najvyšší bod mesta: vrch Urpín, 510 m n. m.

rozloha: 103 km² (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 1,1 %

počet obyvateľov: 78 327 (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 12,1 %

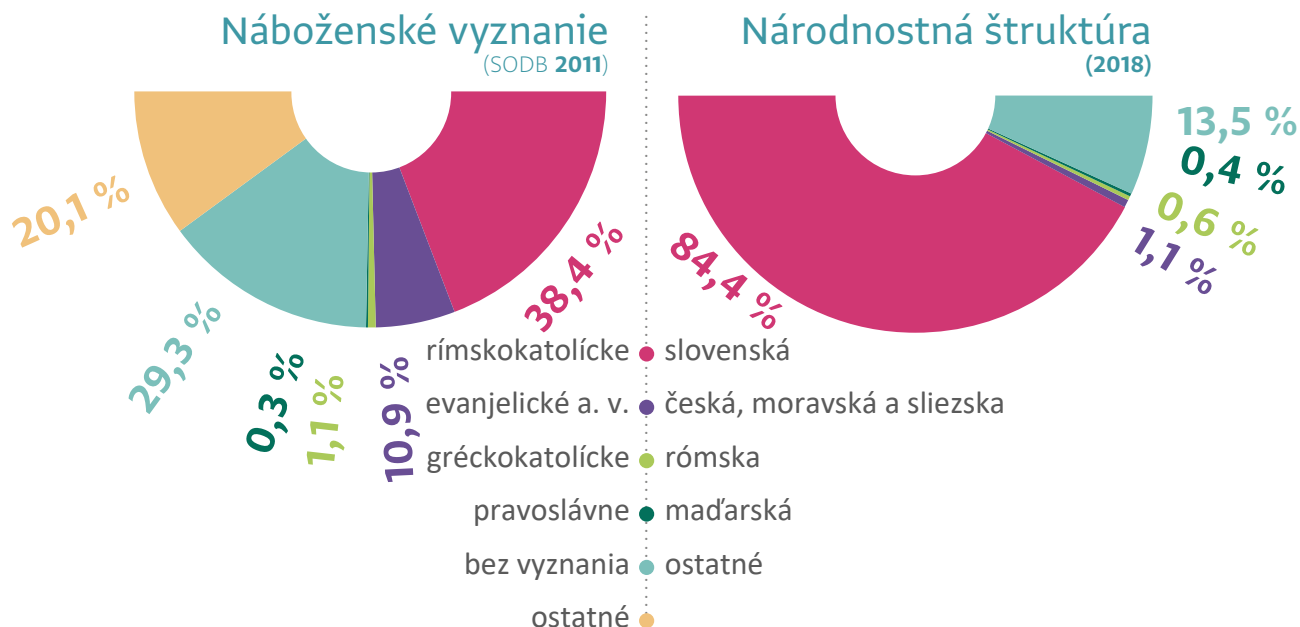
hustota obyvateľstva: 758 obyv. na km²

prírodný prírastok

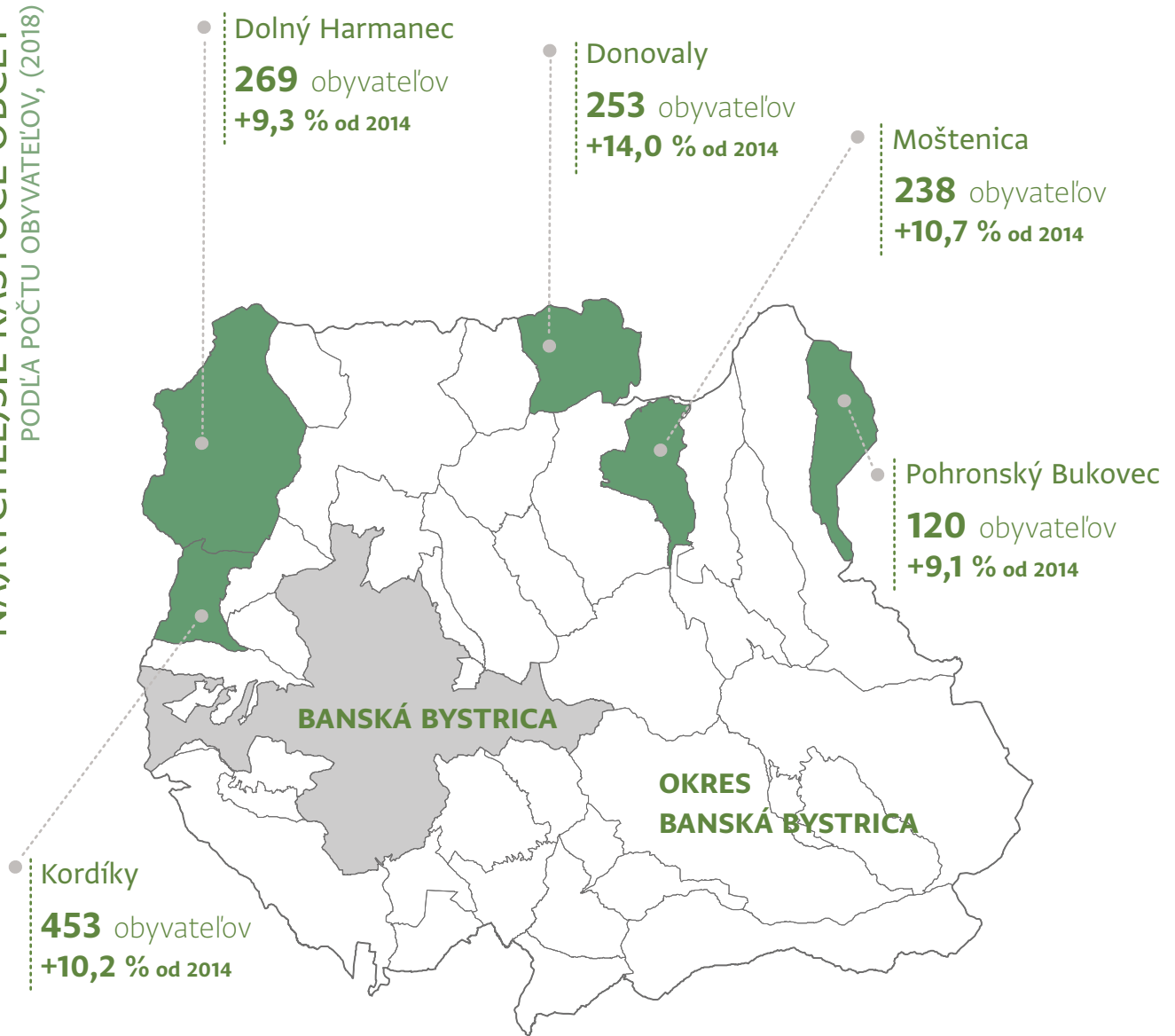
obyvateľstva: 55

migračný úbytok

obyvateľstva: -212

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

* hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

1255

prvá písomná
zmienka;
udelené
výsady
slobodného
kráľovského
mesta a právo
na ťažbu

1495

založenie Turzov-
sko-Fuggerovskej
spoločnosti
s meďou - prvý
medzinárodný
mediarsky podnik
v Európe

1620

zvolenie
Gabriela
Betlena za
uhorského
kráľa

1766

sídlo Zvolenskej
stolice

1776

sídlo rímskoka-
tolíckej diecézy

1944

centrum Slovenské-
ho národného
povstania

1992

zriadenie
Univerzity
Mateja Bella

VYBERÁME Z PAMIATOK

- **Historické jadro** mesta, v roku 1955 vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu
- **areál mestského hradu** (Barbakan)
- **Kostol sv. Kríža**, súčasť opevnenia bystrického hradu
- **Matejov dom**, sídlo kráľovského úradníka, hostil aj samotného kráľa (Mateja Korvína)
- **Kostol Nanebovzatia Panny Márie** s oltárom sv. Barbory, patrónky baníkov, od Majstra Pavla z Levoče
- **Thurzov dom**, sídlila tu thurzovsko-fuggerovská banská spoločnosť, od roku 1958 sídlo Stredoslovenského múzea
- **Benického dom**
- **Pamätník SNP** postavený na počesť vojakom SNP, obetiam vojny a holokaustu

INÉ ZAUJÍMAVOSTI MESTA

- **Štátna opera**, patrí medzi významné slovenské divadelné súbory
- **Divadlo z Pasáže**, ako jediné divadlo na Slovensku angažuje hercov s mentálnym postihnutím
- historický **vláčik Pretórium**, premáva po meste, návštevníci si tak môžu pozrieť historické pamätihodnosti mesta
- Akadémia umení; Univerzita Mateja Bella

PREŠOV

PREŠOV

3. najväčšie mesto SR (podľa počtu obyvateľov)

územné členenie mesta: počet mestských častí: 7

geografická poloha: východná časť Slovenska,
Prešovský kraj

vzdialenosť

od hlavného mesta SR: 410 km

pretekajúca rieka: Torysa

nadmorská výška mesta: 296 m n. m.

najvyšší bod mesta: Malkovská hôrka, 481 m n. m.

rozloha: 70 km² (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 0,8 %

počet obyvateľov: 88 680 (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 10,7 %

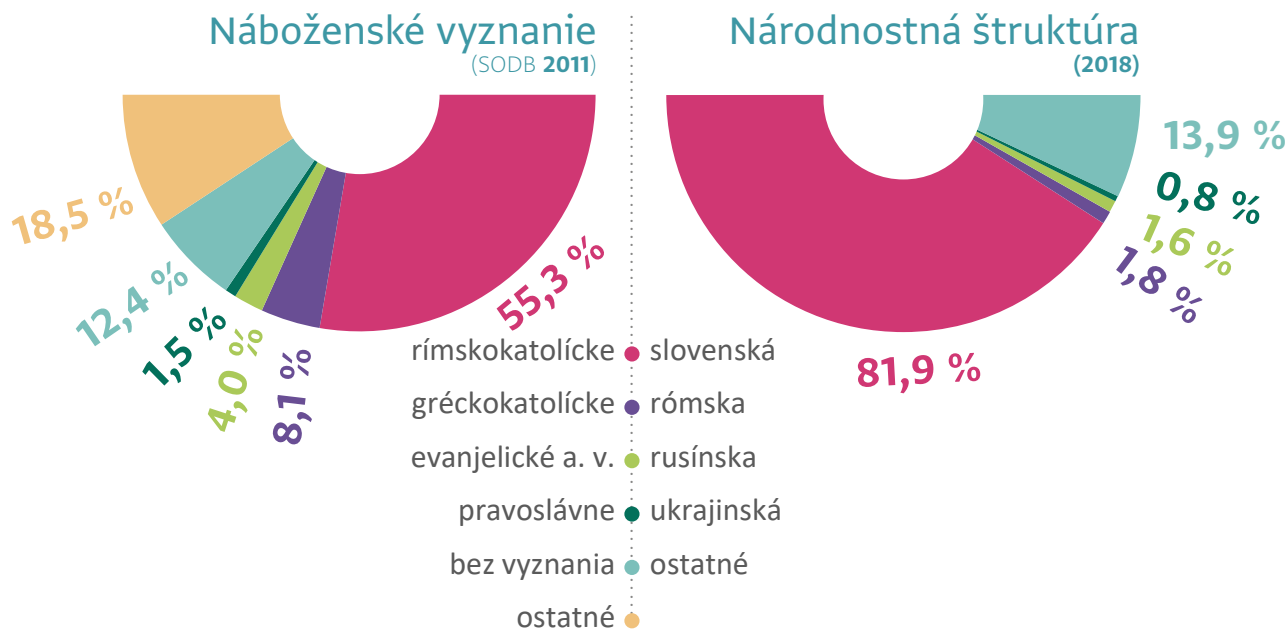
hustota obyvateľstva: 1 262 obyv. na km²

prírodný prírastok

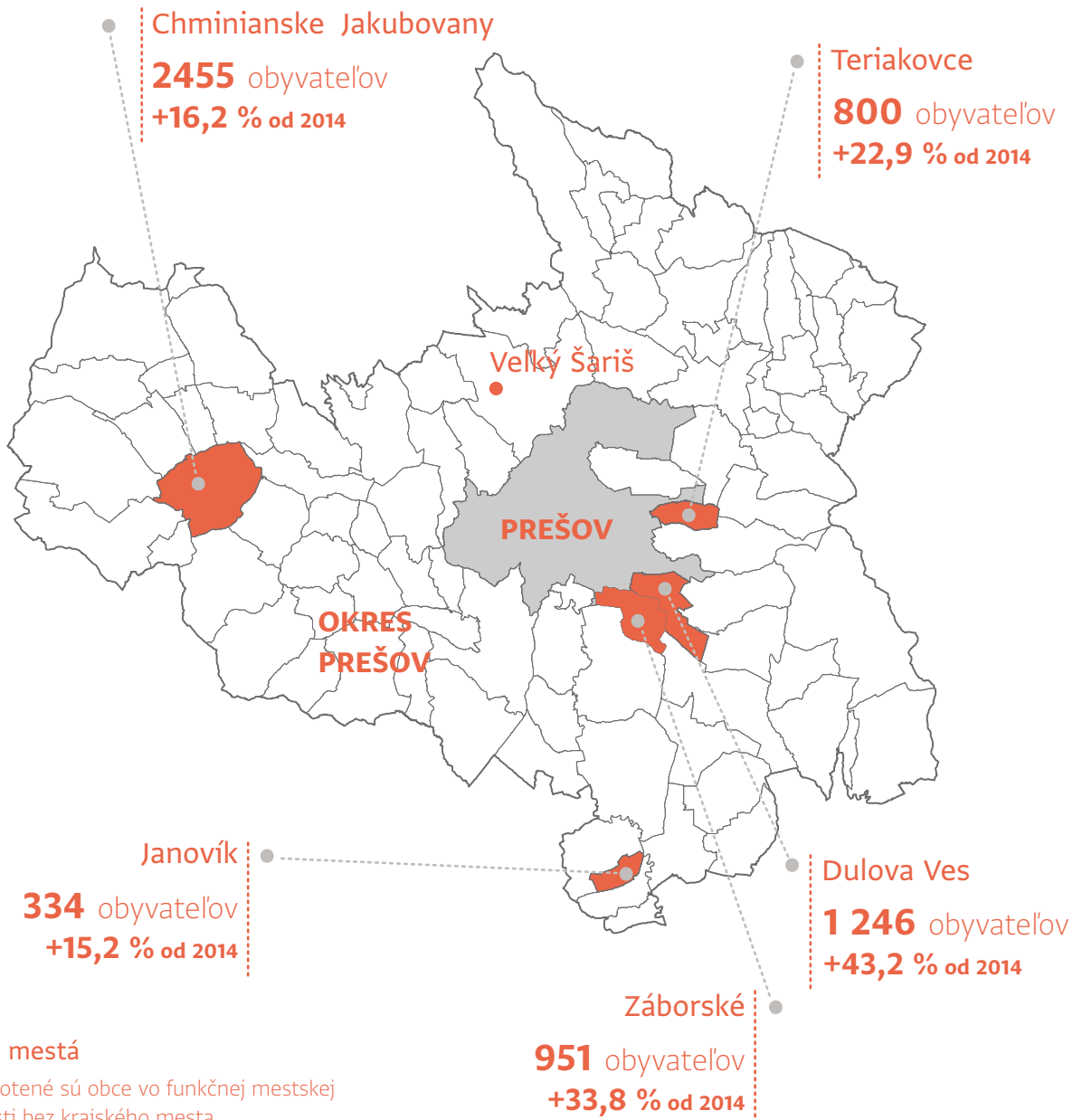
obyvateľstva: 55

migračný úbytok

obyvateľstva: -513

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

● iné mestá

* hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

4. - 5. storočie

príchod Slovanov

1247

prvá písomná zmienka (mesto sa spomína ako Epuryes)

1299

udelené mestské výsady

1374

slobodné kráľovské mesto

1453

udelenie erb

1667

Kolégium, evanjelické vzdelanostné centrum horného Uhorska

1687

Caraffove jatky, nespravodlivý súd vedený generálom Antonom Caraffom odsúdil a popravil 24 uhorských zemanov a mešťanov

1703

začiatok najmohutnejšieho protihabsburského povstania

1919

z balkóna radnice vyhlásená Slovenská republika rád

1995

Prešov navštívil pápež Ján Pavol II.

VYBERÁME Z PAMIAŤOK

- **Konkatedrála sv. Mikuláša**, najstaršia architektonická pamiatka a prvá kamenná monumentálna stavba mesta
- **Rákociho palác**, jedna z najkrajších mestských renesančných stavieb na Slovensku
- **Palác Klobušických**, reprezentačný palác, hostil aj následníka trónu Jozefa II., dnes sídlo krajského súdu
- **Caraffova väznica**, dnes súčasť mestskej radnice
- **Župný dom**
- **Kolégium**
- **Neptúnova fontána**
- **Bosákov dom**, dal postaviť Michal Bosák, vtedy v USA pôsobiaci slovenský bankár, ktorého podpis zdobí desaťdolarové bankovky vytlačené v rokoch 1902 – 1929
- **Solivary**, národná kultúrna pamiatka

INÉ ZAUJÍMAVOSTI MESTA

- historickým centrom mesta prechádza **49° rovnobežka** severnej zemepisnej šírky
- prírodnou zvláštnosťou je chránený strom - **prešovský platan**

KOŠICE

KOŠICE

2. najväčšie mesto SR (podľa počtu obyvateľov)

územné členenie mesta: počet okresov: 4
počet mestských častí: 22

geografická poloha: východná časť Slovenska,
Košický kraj

vzdialenosť

od hlavného mesta SR: 390 km

pretekajúca rieka: Hornád

nadmorská výška mesta: 255 m n. m.

najvyšší bod mesta: vrch Hradová, 466 m n. m.

rozloha: 244 km² (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 3,6 %

počet obyvateľov: 238 757 (k 31. 12. 2018)

podiel mesta v kraji: 29,8 %

hustota obyvateľstva: 980 obyv. na km²

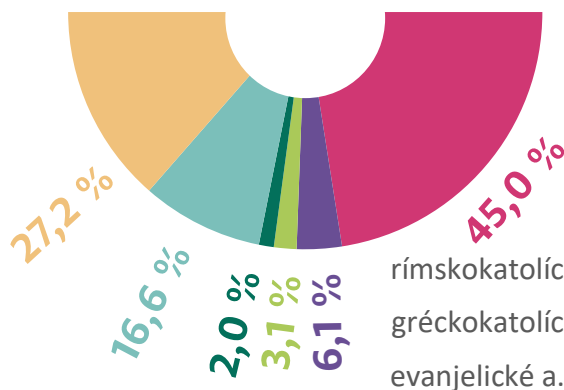
prírodný prírastok

obyvateľstva: 181

migračný úbytok

obyvateľstva: - 519

Náboženské vyznanie (SODB 2011)

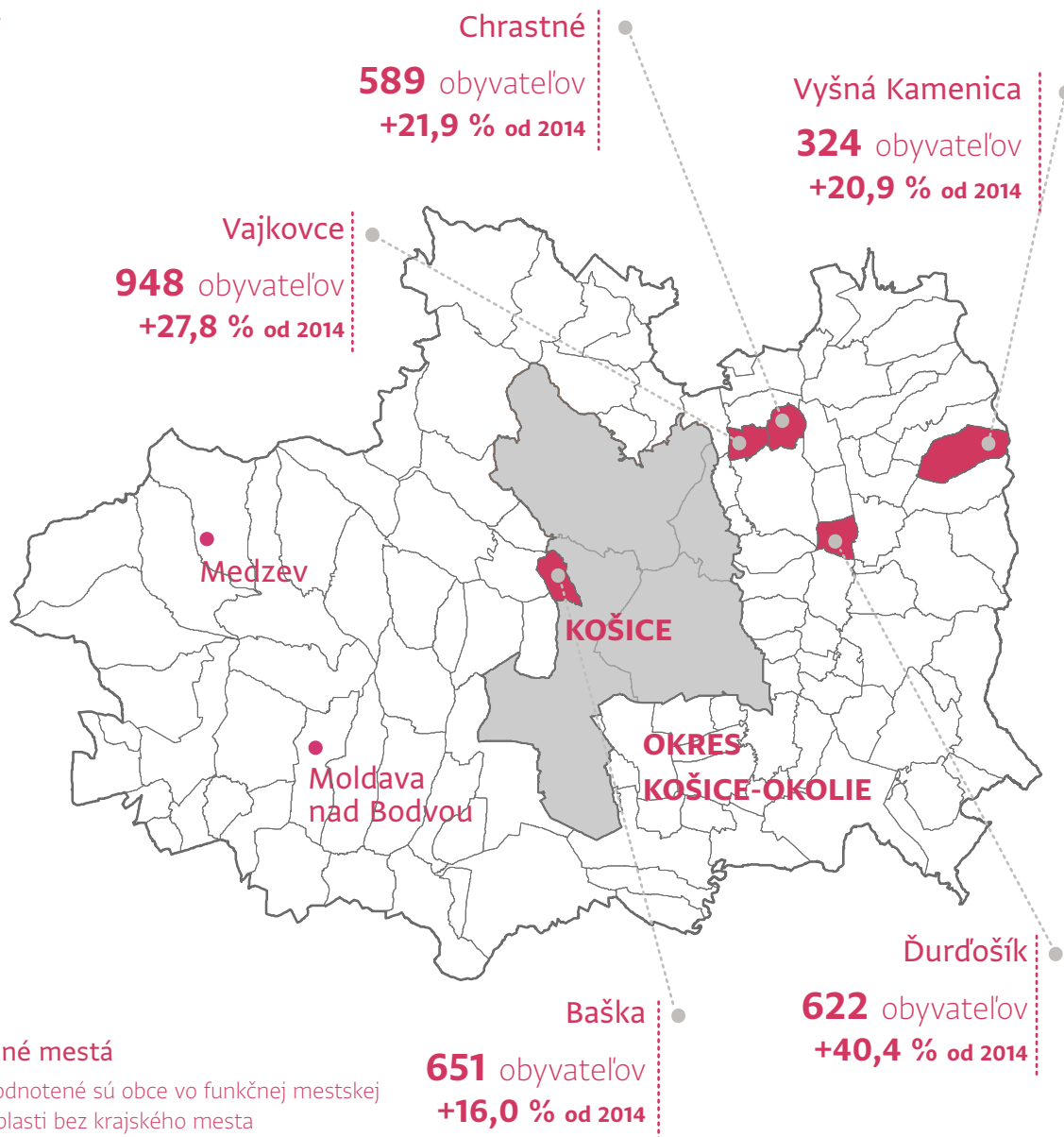

- rímskokatolícke
- gréckokatolícke
- evanjelické a. v.
- reformované kresťanské
- bez vyznania
- ostatné
- slovenská
- maďarská
- rómska
- česká, moravská a sliezska
- ostatné

Národnostná štruktúra (2018)

NAJRÝCHLEJŠIE RASTÚCE OBCE*
 PODĽA POČTU OBYVATEĽOV, (2018)

● iné mestá

* hodnotené sú obce vo funkčnej mestskej oblasti bez krajského mesta
 DATAcube. [om 7101rr]

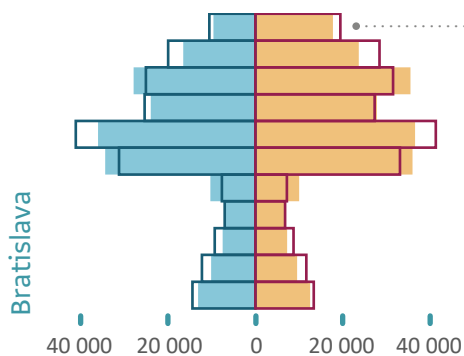
ANALYZUJEME
KRAJSKÉ MESTÁ

DEMOGRAFICKÉ ASPEKTY

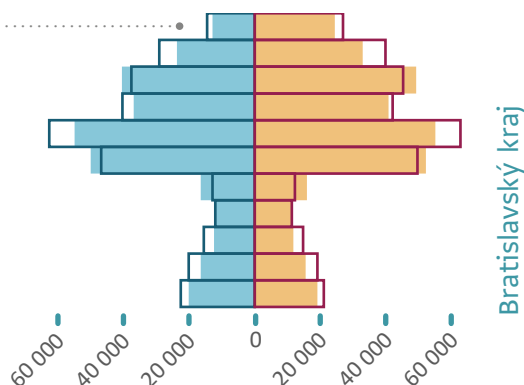
Obyvateľstvo k 1. 1.

údaje o stave obyvateľstva sú v európskej štatistike vykazované k 1. januáru
Eurostat (urb_cp0p1), (urb_lpop1)

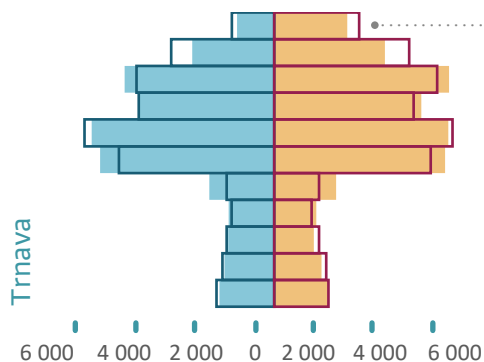
● 2015 muži ● 2015 ženy
● 2019 muži ● 2019 ženy

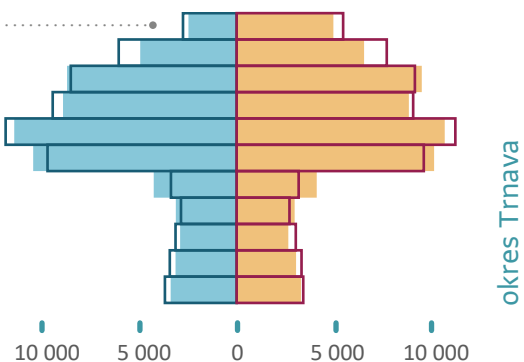
432 864 osôb (2019)
+3,1 % od 2015

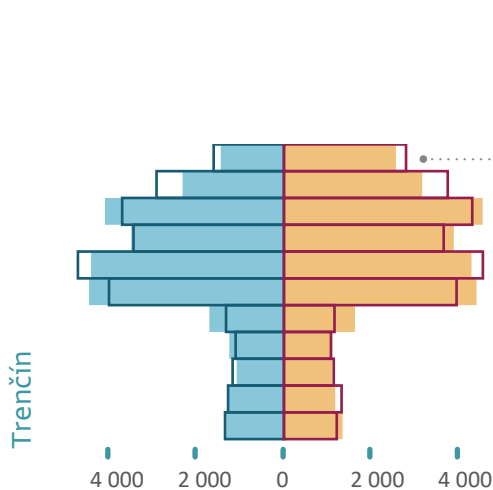
659 598 osôb (2019)
+5,5 % od 2015

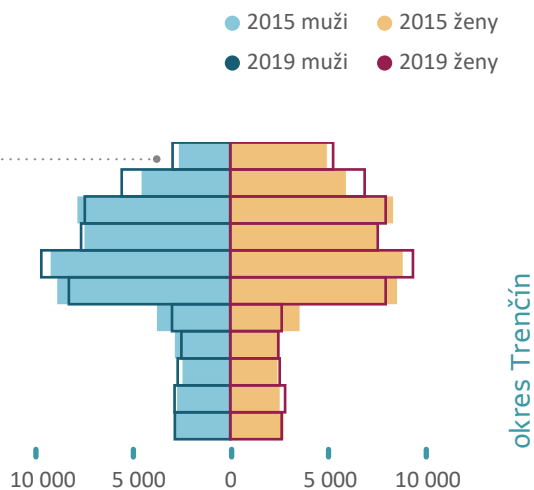
65 207 osôb (2019)
-0,8 % od 2015

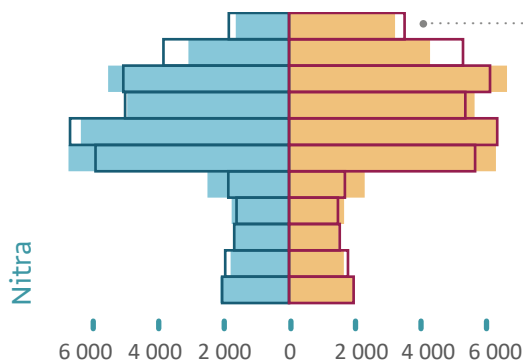
132 130 osôb (2019)
+1,7 % od 2015

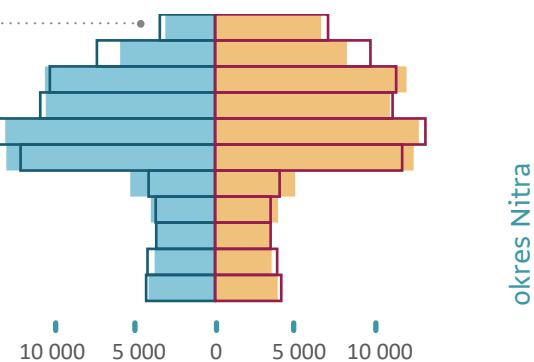
55 333 osôb (2019)
-0,9 % od 2015

114 376 osôb (2019)
+0,5 % od 2015

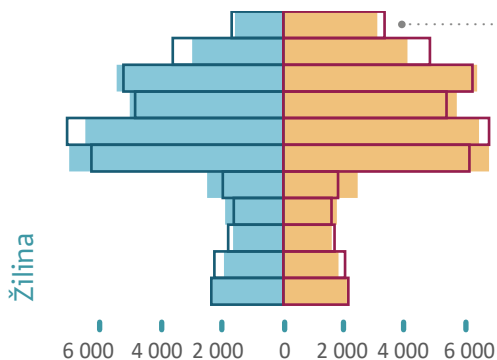

76 655 osôb (2019)
-1,8 % od 2015

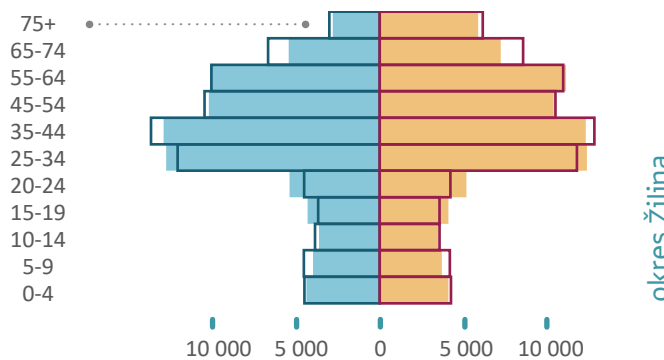

161 441 osôb (2019)
+0,7 % od 2015

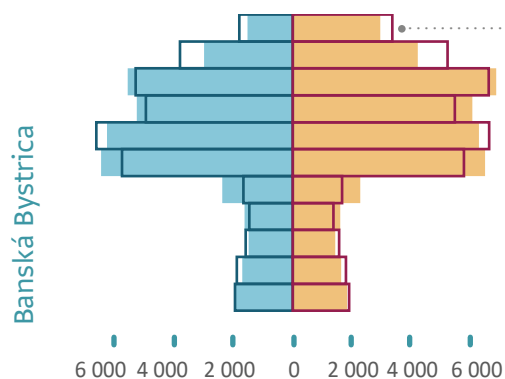
● 2015 muži ● 2015 ženy
● 2019 muži ● 2019 ženy

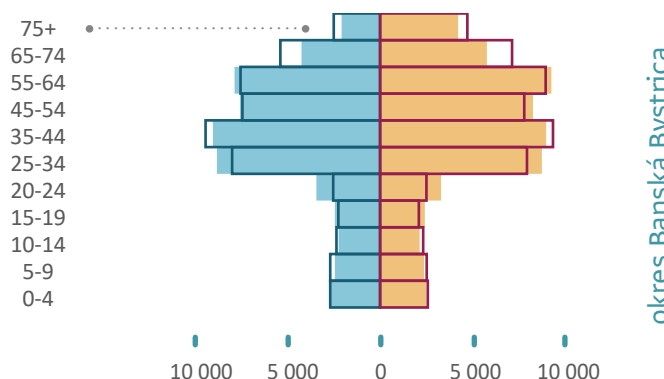
80 810 osôb (2019)
-0,4 % od 2015

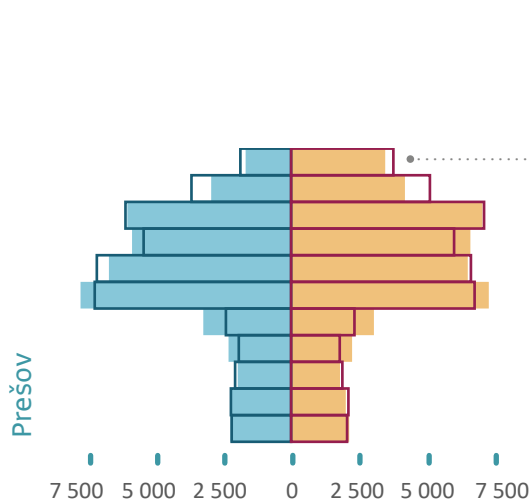
157 807 osôb (2019)
+1,2 % od 2015

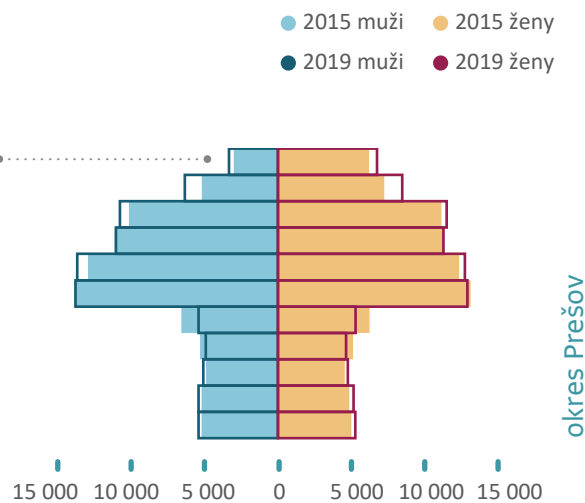
78 327 osôb (2019)
-0,9 % od 2015

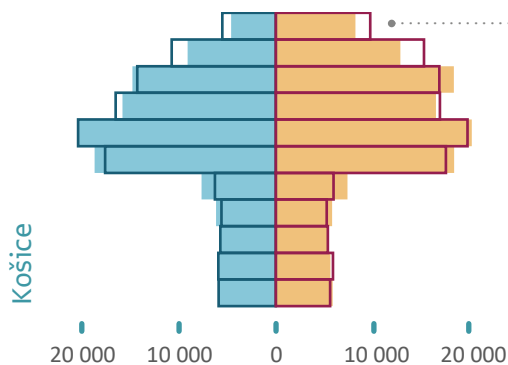
110 941 osôb (2019)
-0,1 % od 2015

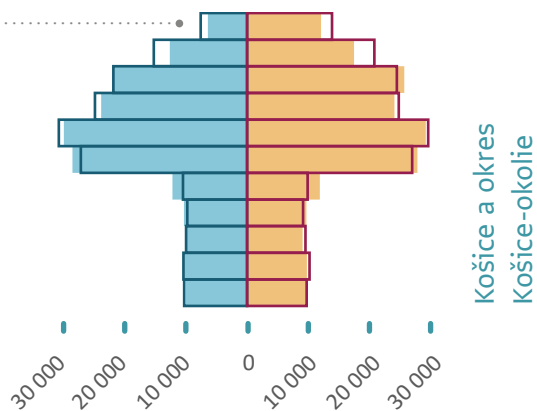
88 680 osôb (2019)
-1,7 % od 2015

175 038 osôb (2019)
+1,9 % od 2015

238 757 osôb (2019)
-0,3 % od 2015

367 712 osôb (2019)
+1,3 % od 2015

Na začiatku roka 2019 až 70,6 % obyvateľov okresu Banská Bystrica žilo v krajskom meste, čo je najviac spomedzi všetkých krajských miest na Slovensku

Ďalšie dominantné mestá boli Bratislava a Košice, pričom sa podieľali 65,6 % a 64,9 % na celkovom obyvateľstve ich funkčných mestských oblastí. V okresoch Nitra, Trnava a Trenčín žila viac ako polovica obyvateľstva v okolí krajských miest, najnižší podiel malo mesto Nitra, v ktorom žilo 47,5 % obyvateľstva celého okresu. V okresoch Žilina a Prešov bol podiel obyvateľstva v krajskom meste a ich okolí pomerne vyrovnaný. Avšak za posledných päť rokov sa podiel obyvateľov všetkých ôsmich krajských miest v porovnaní s ich okolím postupne znižuje. Najvýraznejšie klesol podiel mesta v okrese Prešov (o 1,8 p. b.) a podiel obyvateľstva Bratislavy na obyvateľstve v Bratislavskom kraji (o 1,5 p. b.).

Počet obyvateľov rastie iba v hlavnom meste, ostatné krajské mestá populáciu strácajú

Sledujúc vývoj od roku 2015 rástol počet obyvateľov iba v Bratislave (o 3,1 %), pričom v Bratislavskom kraji bol rast ešte výraznejší (o 5,5 %). V ostatných siedmich krajských mestách počet obyvateľov celé roky pomaly klesá, najvýraznejšie v Nitre (od roku 2015 o 1,8 %) a Prešove (o 1,7 %). Čo strácajú mestá, získava ich okolie. S výnimkou okresu Banská Bystrica, v ktorom počet obyvateľov klesol v porovnaní s rokom 2015 o 0,1 %, vo všetkých

okresoch počet obyvateľov rástol. Okrem spomínaného Bratislavského kraja najviac sa zvýšil v okresoch Prešov (o 1,9 %) a Trnava (o 1,7 %).

Vekovú štruktúru krajských miest aj ich funkčných mestských oblastí charakterizuje starnutie populácie

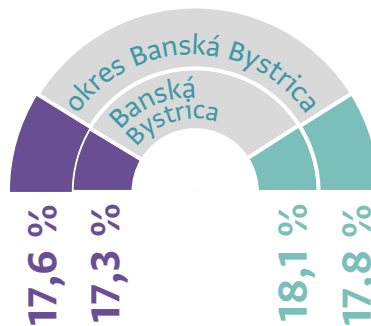
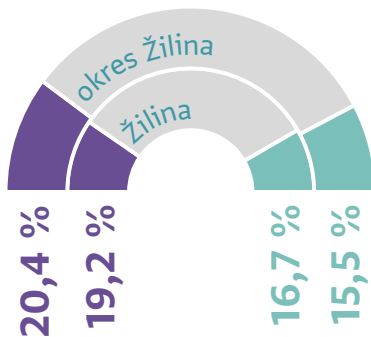
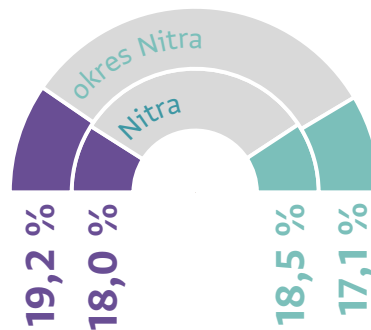
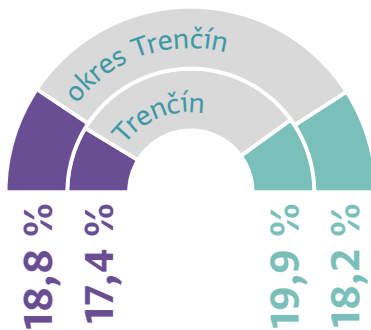
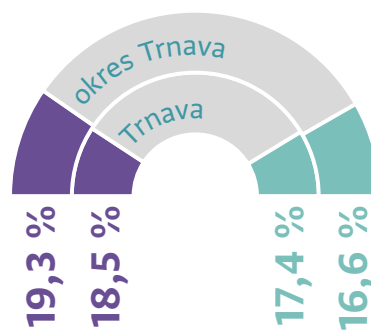
V takmer všetkých mestách aj v ich funkčných mestských oblastiach za posledných päť rokov najviac pribudlo obyvateľov do vekovej skupiny 65 až 74 rokov. Najvyšší rast bol spomedzi krajských miest zaznamenaný v Banskej Bystrici (o 25,2 %), Nitre (o 23,8 %) a Trnave (o 23,6 %). Rast tejto vekovej skupiny bol aj vo funkčných mestských oblastiach, hlavne v okrese Banská Bystrica (o 25 %), aj v Bratislavskom kraji (o 21,8 %). Vo vekovej skupine 20 až 24-ročných klesol počet obyvateľov najviac v Banskej Bystrici o 28,4 % a v jej okrese o 25,3 %. Zníženie o viac ako štvrtinu zaznamenala aj Trnava (o 27,1 %) a Bratislava (o 26,9 %). Z okresov bol pokles výrazný aj v okrese Trenčín (o 23,3 %). V Bratislave a Bratislavskom kraji najviac rástol počet obyvateľov vo veku 35 až 44 rokov (od roku 2015 v meste o 9 881 a v kraji o 15 372 osôb). Táto veková skupina tvorila takmer pätinu obyvateľov mesta aj kraja (19 %). Aj detská populácia do 4 rokov mala v hlavnom meste a okolí najvyšší podiel, v meste tvorila 6,4 %, v kraji 6,6 %. Zároveň zaznamenala aj najvyšší rast za päť rokov, v meste (o 8,4 %) a Bratislavskom kraji (o 11,1 %).

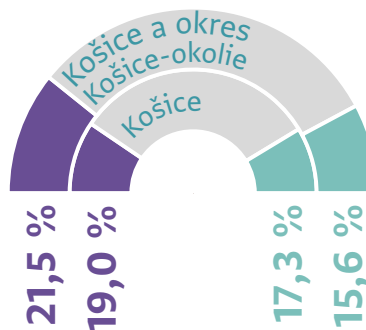
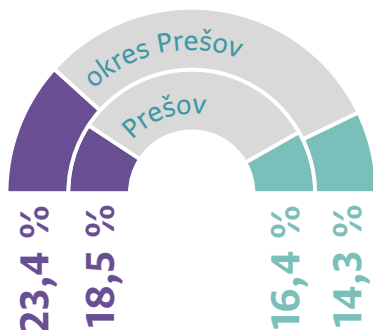
Vybrané vekové skupiny obyvateľstva k 1. 1. (2019)

podiel počtu obyvateľov vo veku do 19 rokov a vo veku 65 a viac rokov z celkového počtu obyvateľov
Eurostat [urb_cp0p1], [urb_lpop1]

● 0 - 19 rokov

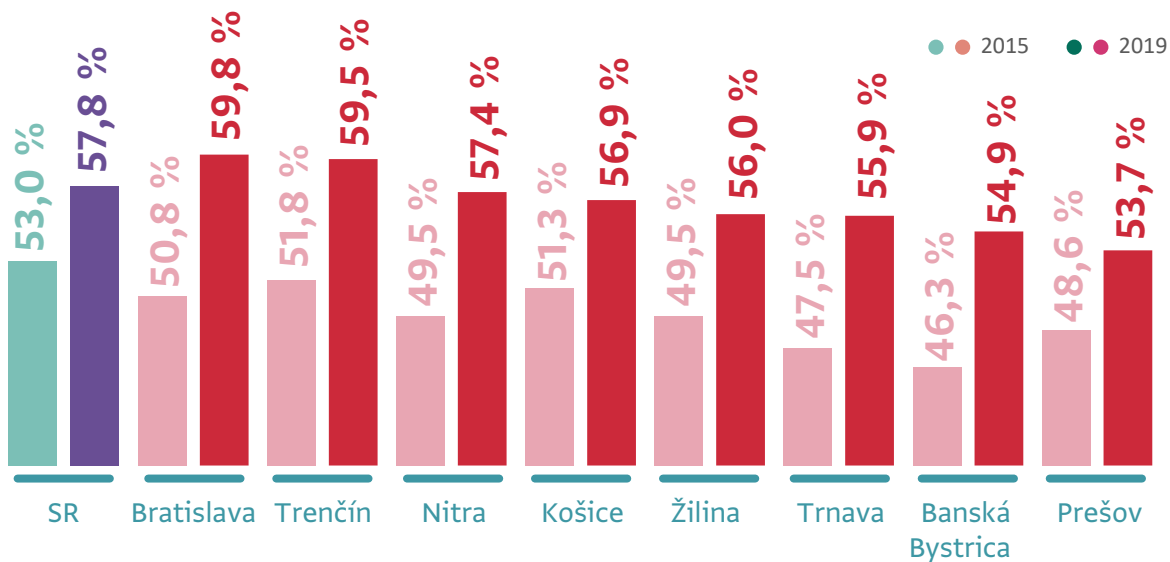
● 65 + rokov

Index ekonomického zataženia k 1. 1.

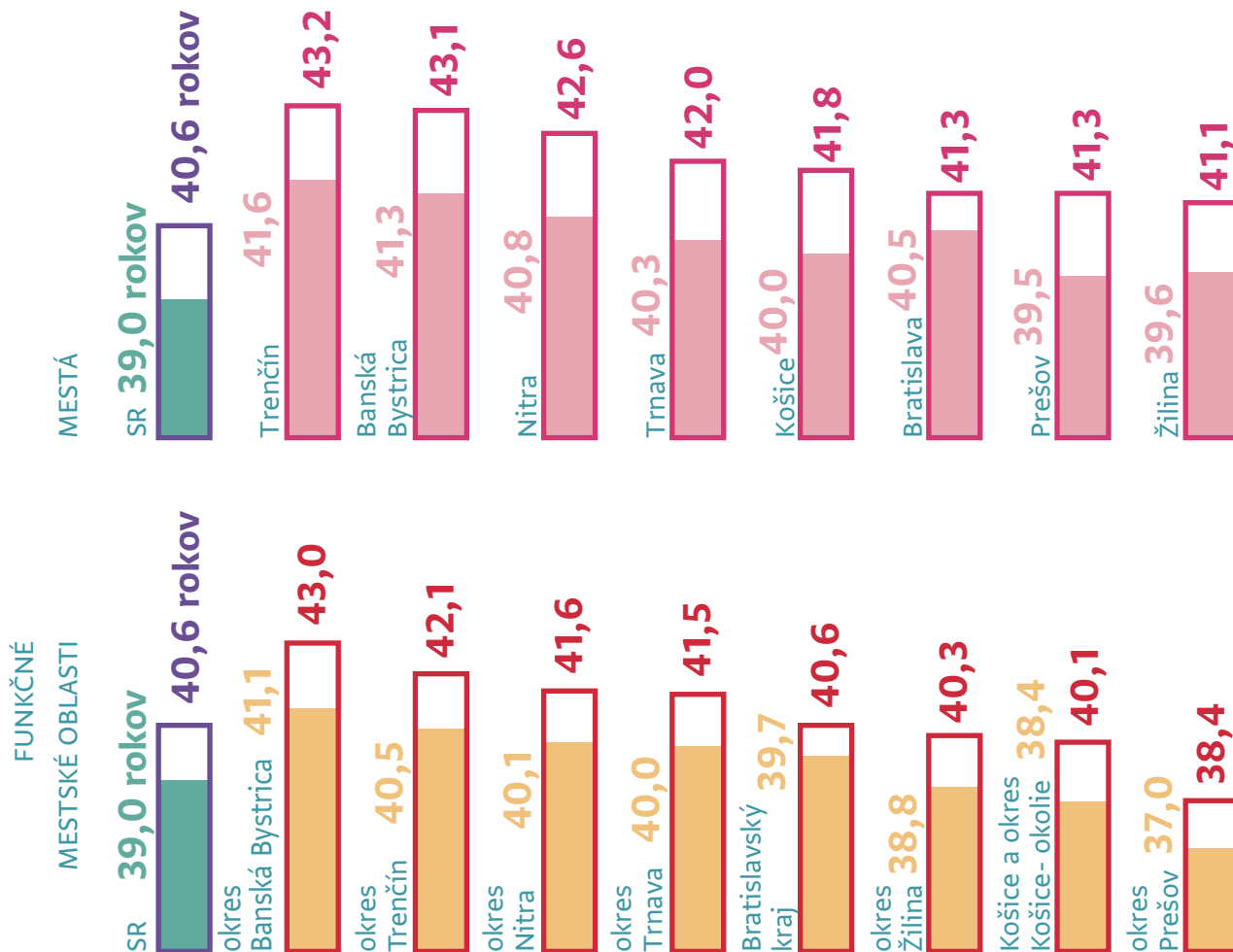
podiel obyvateľstva vo veku 0 - 19 rokov a 65 a viac rokov
k obyvateľstvu vo veku 20 - 64 rokov
Eurostat [urb_cpopstr]

Mediánový vek obyvateľstva k 1. 1.

vek, ktorý rozdeľuje populáciu na dve rovnako početné skupiny
Eurostat [urb_cpopstr], [urb_lpopstr]

● 2015 ● 2019

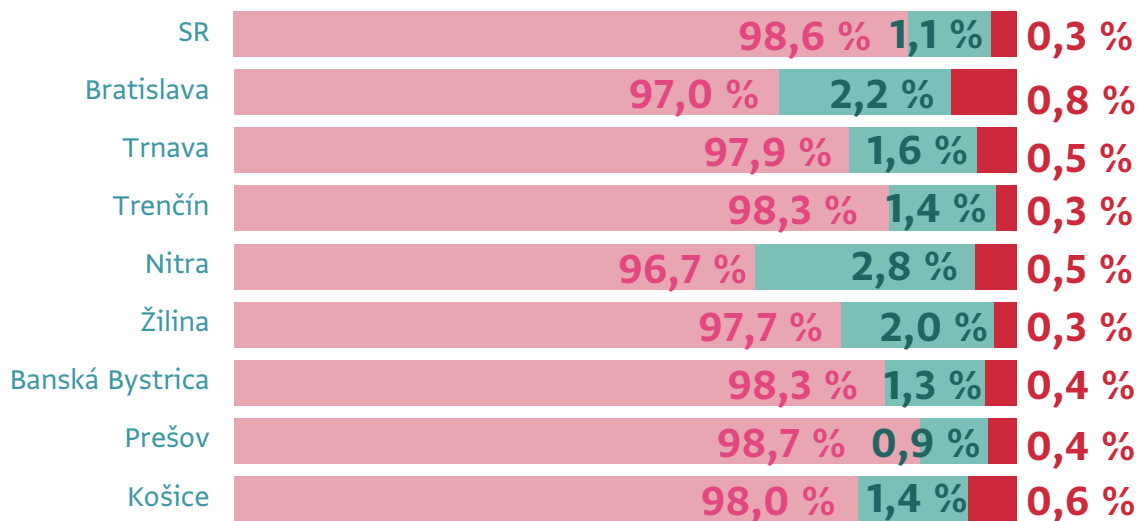

Obyvateľstvo podľa štátneho občianstva

Eurostat (urb_cpocpb), (urb_lpopcb)

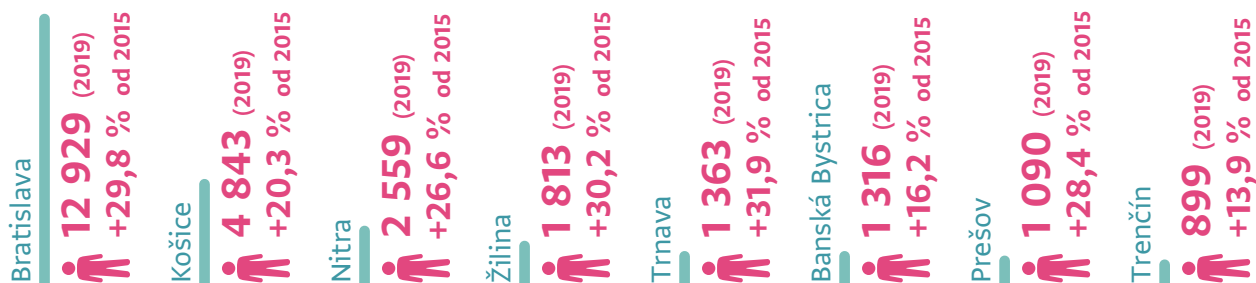
MESTÁ

k 1. 1. 2019

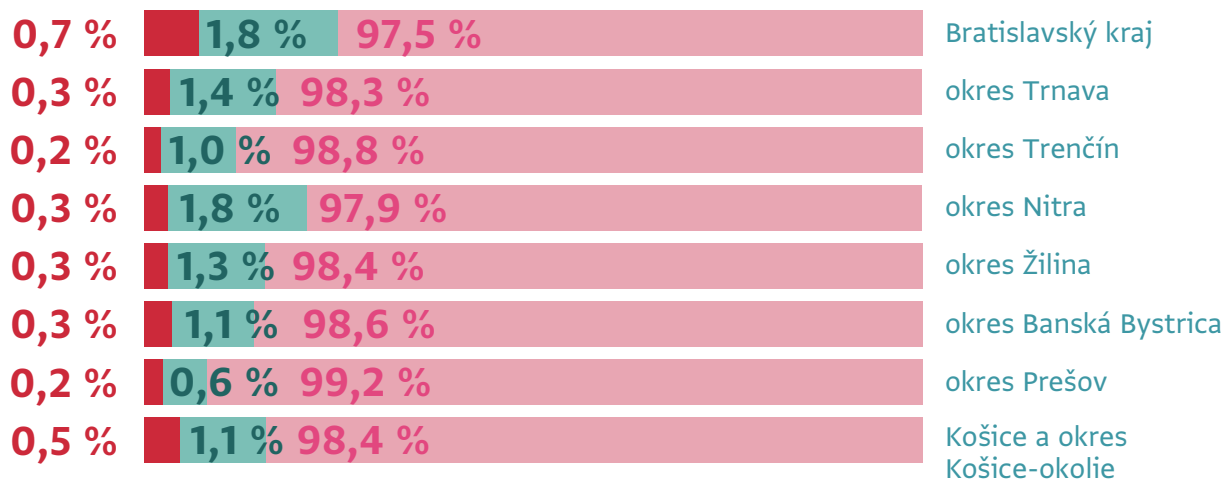
● slovenské štátne občianstvo ● občianstvo inej krajiny EÚ ● občianstvo nečlenskej krajiny EÚ

Cudzinci v krajských mestách

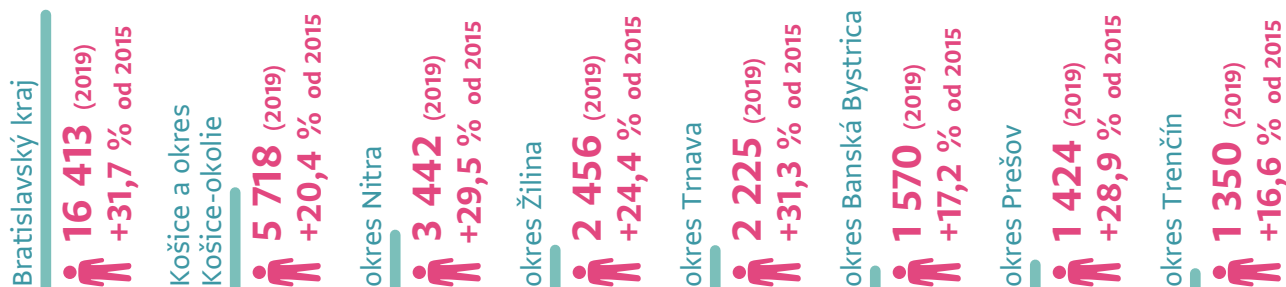
FUNKČNÉ MESTSKÉ OBLASTI

k 1. 1. 2019

● slovenské štátne občianstvo ● občianstvo inej krajiny EÚ ● občianstvo nečlenskej krajiny EÚ

Cudzinci vo funkčných mestských oblastiach

Obyvateľstvo narodené v zahraničí k 1. 1.

osoby narodené mimo SR bez ohľadu na štátnu príslušnosť
Eurostat (urb_cpocb), (urb_lpopcb)

● 2015 ● 2019

Podiel seniorov rastie vo všetkých mestách a v ich funkčných mestských oblastiach, mladých je najviac na východe krajiny, ich počet klesá

Za relatívne mladé mestá s najvyšším podielom mladých do 19 rokov v roku 2019 patrili mestá Bratislava (19,3 %) a Žilina (19,2 %). Bratislava a celý Bratislavský kraj zároveň zaznamenali oproti roku 2015 najrýchlejší rast tejto vekovej skupiny (zhodne o 1,7 p. b.). Naopak, klesajúci trend bol na východe Slovenska, v Prešove aj Košiciach klesol ich podiel zhodne o 0,4 p. b. a v ich funkčných mestských oblastiach zhodne o 0,2 p. b. Napriek tomu okres Prešov aj Košice s okresom Košice-okolie počas celého sledovaného obdobia mali najvyšší podiel mladých (23,4 % a 21,5 % v roku 2019). Vývoj podielu seniorov od 65 rokov bol v mestách a ich zázemí veľmi podobný, počas piatich rokov plynule rástol. Najvýraznejší rast zložky obyvateľstva zaznamenala Banská Bystrica (o 3,3 p. b.) a jej okres (o 3,1 p. b.).

Ekonomická závislosť mladých a seniorov na obyvateľstve v produktívnom veku bola najvyššia v Bratislave a Trenčíne

Index ekonomického zaťaženia v Bratislave dosiahol 59,8 % a v Trenčíne 59,5 %. Vo funkčných mestských oblastiach to boli okres Prešov 60,5 % a Bratislavský kraj 59,9 %.

Trenčín a Banská Bystrica a ich funkčné mestské oblasti dosahovali najvyšší mediánový vek

Na začiatku roku 2019 mediánový vek dosiahol v Trenčíne 43,2 rokov a Banskej Bystrici 43,1 rokov. Rovnako najvyššie hodnoty dosahoval v týchto mestách aj v roku 2015. Počas tohto obdobia sa mediánový vek zvýšil najviac o 1,8 roka, a to v štyroch mestách (Nitra, Banská Bystrica, Prešov a Košice), najpomalšie rástol v Bratislave (o 0,8 roka). V rámci funkčných mestských oblastí bol medián veku pri najrýchlejšom raste (o 1,9 roka) najvyšší v okrese Banská Bystrica (43 rokov), naopak, najpomalší vývoj zaznamenal, rovnako ako mesto Bratislava, aj Bratislavský kraj (o 0,9 roka).

Cudzinci pribudli vo všetkých krajských mestách aj vo funkčných mestských oblastiach

V rokoch 2015 až 2019 podiel obyvateľstva s cudzím štátnym občianstvom rástol vo všetkých krajských mestách aj ich funkčných mestských oblastiach. Najviac sa zvýšil podiel cudzincov v Nitre o 0,7 p. b., z funkčných mestských oblastí v Bratislavskom kraji a okrese Nitra zhodne o 0,5 p. b. Najmenej ich pribúdalo v Trenčíne a Banskej Bystrici. Najviac cudzincov z krajín EÚ žilo v Nitre (2,8 %).

V roku 2019 mala Bratislava najvyšší podiel obyvateľov narodených v zahraničí (5,8 %). Najrýchlejší rast od roku 2015 zaznamenali Košice (o 0,8 p. b.), najpomalší v Trenčíne a v jeho okrese (zhodne o 0,1 p. b.).

SOCIÁLNE ASPEKTY

Živonarodené deti a zomretí

Eurostat (urb_cfemor), (urb_lfemor)

● počet živonarodených detí

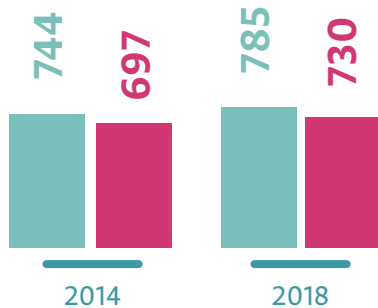
● počet zomretých

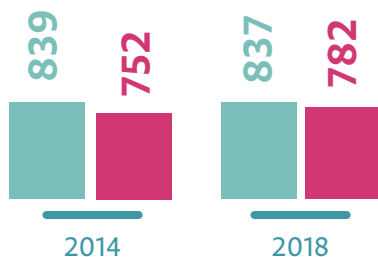
- počet živonarodených detí
- počet zomretých

Banská Bystrica

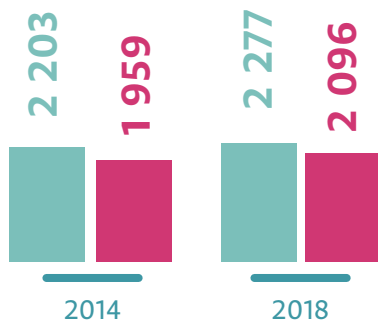
okres
Banská Bystrica

Prešov

okres Prešov

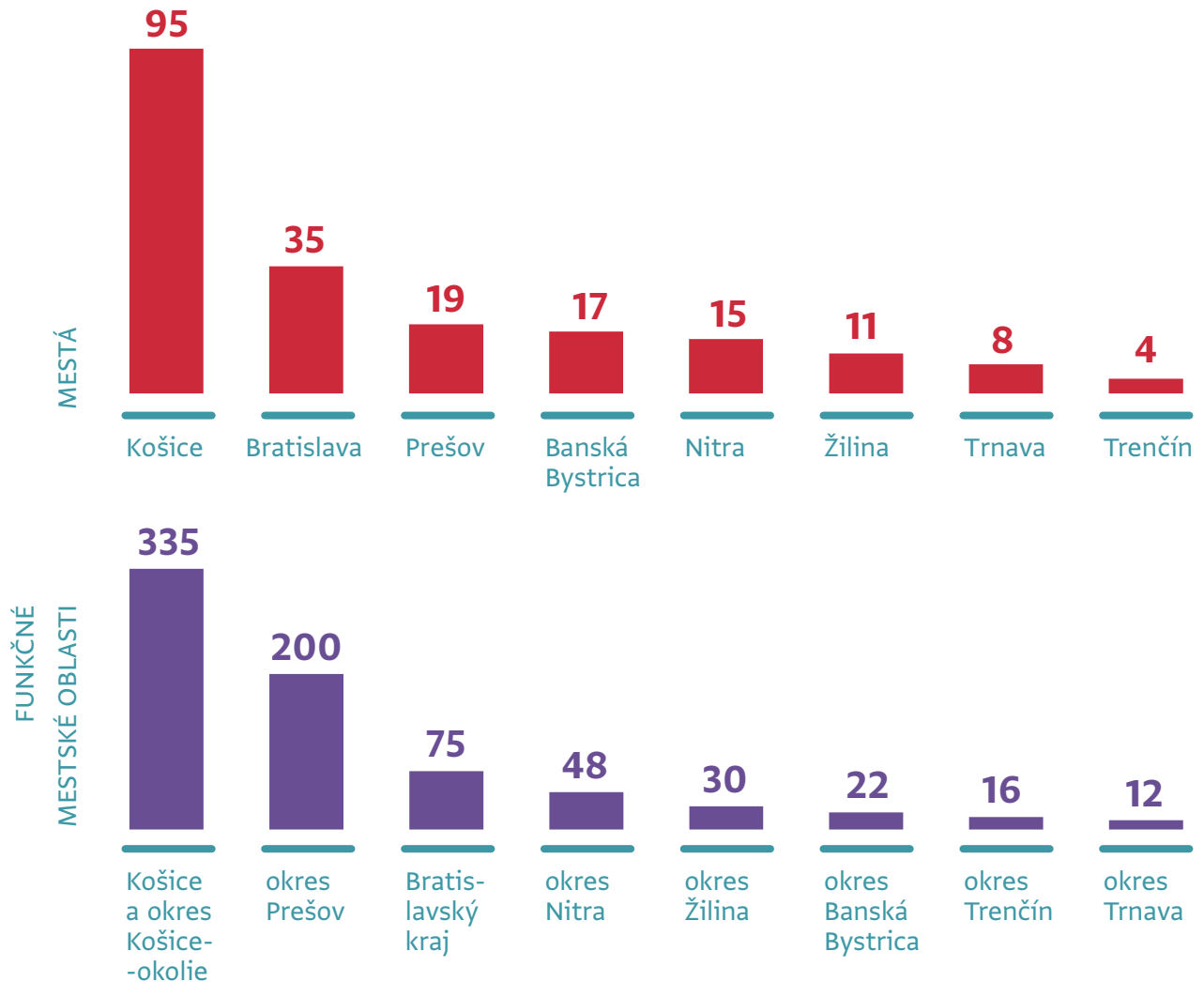
Košice

Košice a okres
Košice-okolie

Pôrodnosť matiek v tínedžerskom veku (2018)

počet živonarodených detí matkám vo veku do 19 rokov
Eurostat (urb_cfemor), (urb_lfemor)

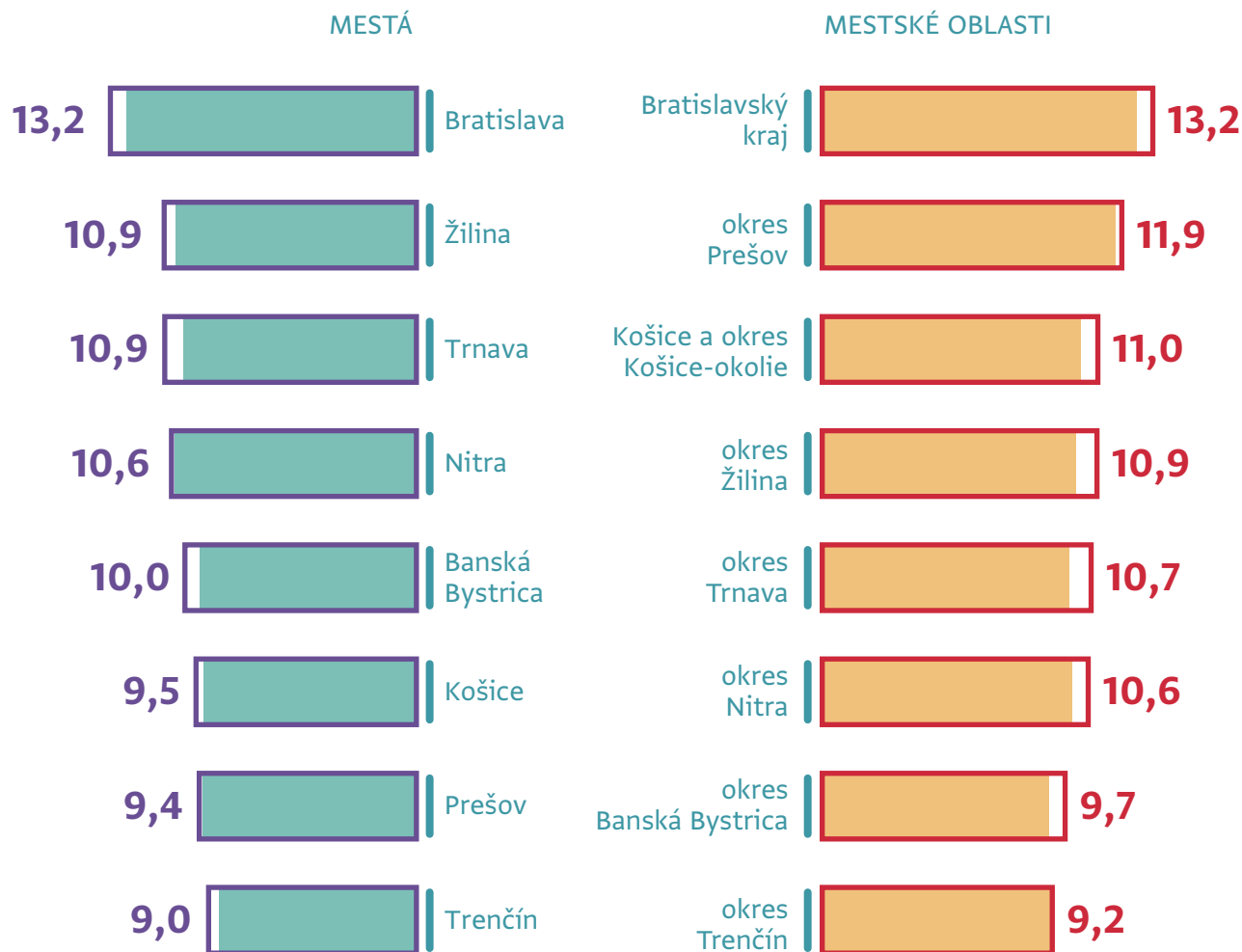

Hrubá miera pôrodnosti

počet živonarodených detí pripadajúcich na 1 000 obyvateľov
Eurostat (urb_cfermor), (urb_lfermor)

● 2014 ● 2018

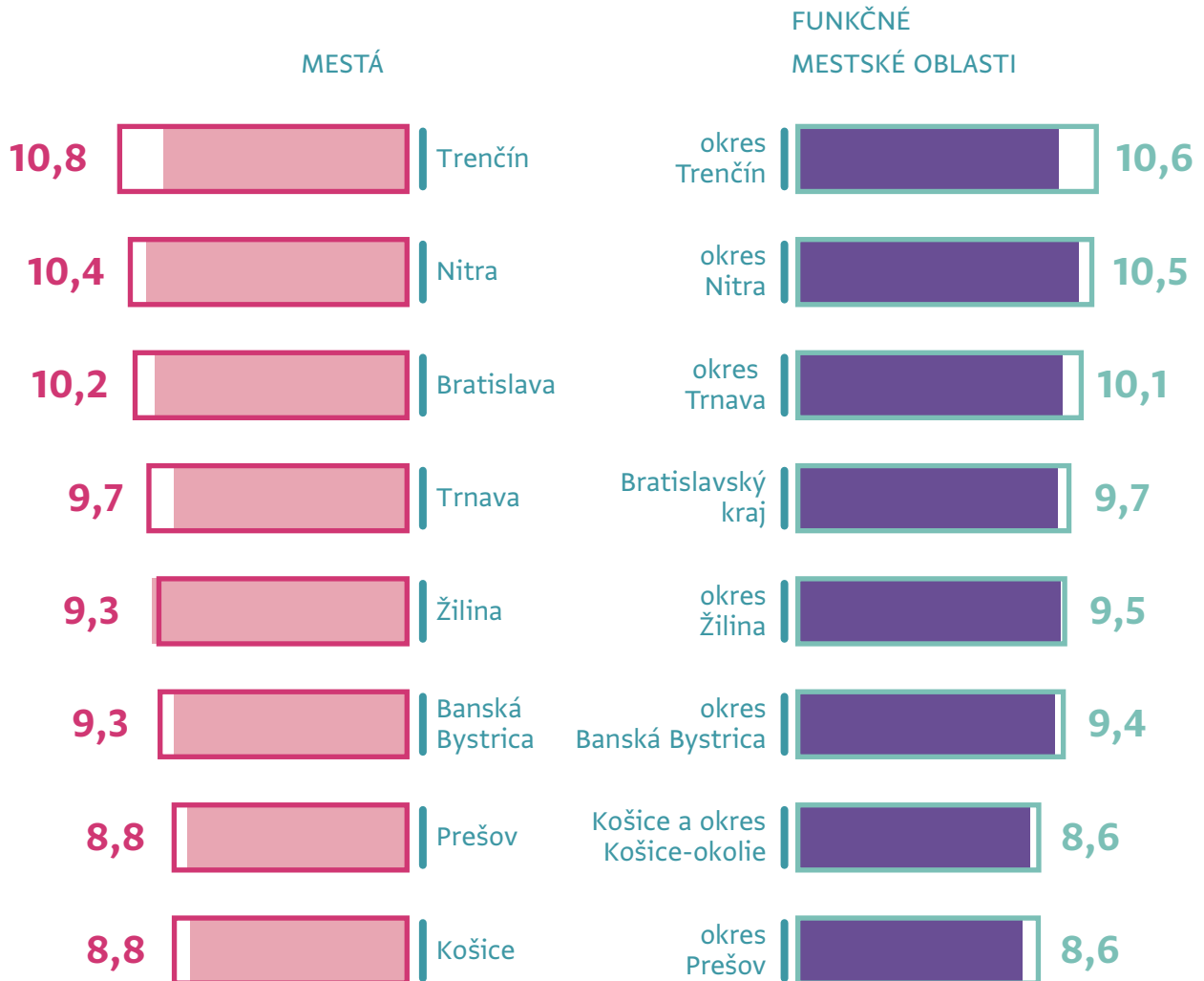
FUNKČNÉ
MESTSKÉ OBLASTI

Hrubá miera úmrtnosti

počet zomretých pripadajúcich na 1 000 obyvateľov
Eurostat (urb_cfermor), (urb_lfermor)

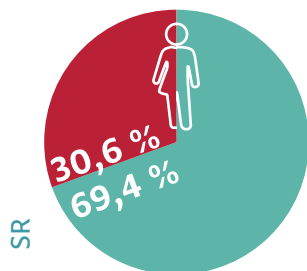
● 2014 ● 2018

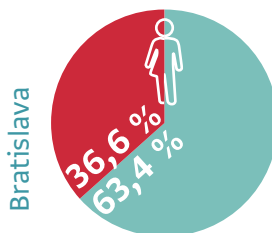
Zomretí vo veku do 65 rokov (2018)

Eurostat (urb_cfermor), (urb_lfermor)

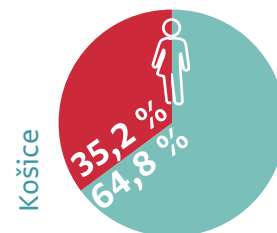
MESTÁ

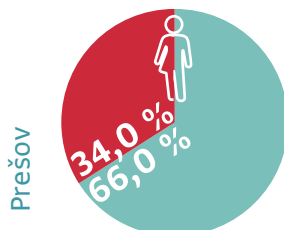
13 620 úmrtí
-3,8 % od 2014

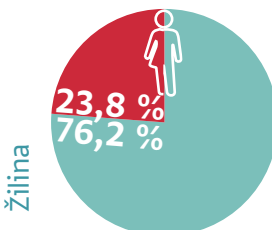
964 úmrtí
+3,9 % od 2014

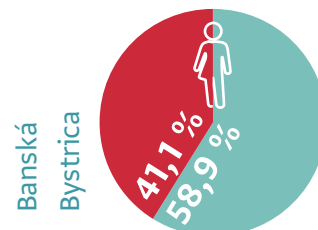
458 úmrtí
-15,2 % od 2014

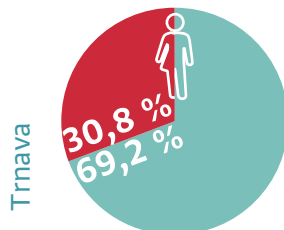
197 úmrtí
-2 % od 2014

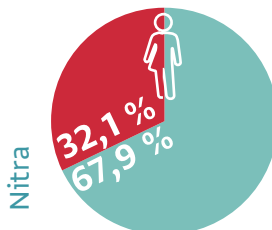
185 úmrtí
-17,4 % od 2014

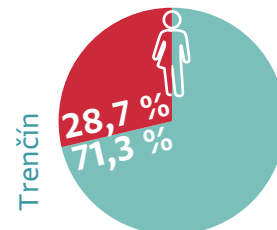
175 úmrtí
-0,6 % od 2014

169 úmrtí
-0,6 % od 2014

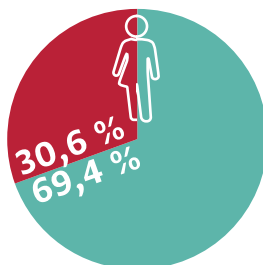
168 úmrtí
-6,1 % od 2014

122 úmrtí
+15,1 % od 2014

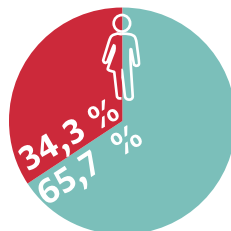
FUNKČNÉ
MESTSKÉ OBLASTI

SR

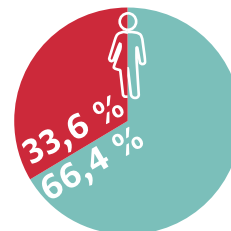
13 620 úmrtí
-3,8 % od 2014

Bratislavský kraj

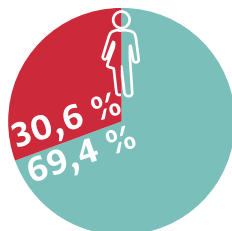
1 406 úmrtí
+1 % od 2014

Košice a okres
Košice-okolie

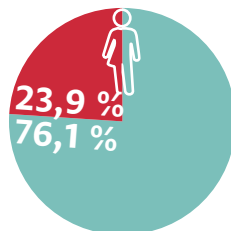
789 úmrtí
-7,2 % od 2014

okres Prešov

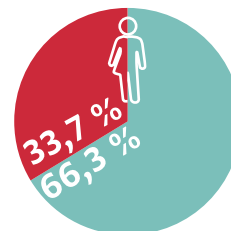
405 úmrtí
+6,9 % od 2014

okres Žilina

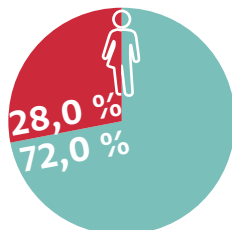
380 úmrtí
-8,2 % od 2014

okres Nitra

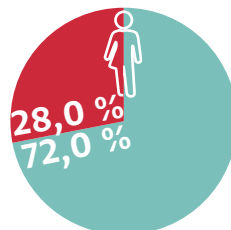
371 úmrtí
+1,6 % od 2014

okres Trnava

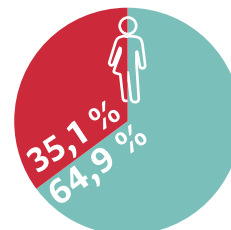
321 úmrtí
+1,9 % od 2014

okres Trenčín

246 úmrtí
+7,9 % od 2014

okres
Banská Bystrica

242 úmrtí
-5,8 % od 2014

Zomretí vo veku do 65 rokov na srdcovocievne choroby alebo choroby dýchacej sústavy

podiel z celkového počtu zomretých vo veku do 65 rokov
Eurostat (urb_cfermor), (urb_lfermor)

● 2014 ● 2018

Krajské mesto Trenčín aj okres Trenčín zaznamenávajú v posledných rokoch prirodzený úbytok obyvateľov, prírastky ostatných krajských miest sú nízke

Počet živonarodených detí v rokoch 2014 až 2018 rástol takmer vo všetkých krajských mestách. Najvýraznejší rast zaznamenala Bratislava (o 8,6 %) a Trnava (7,1 %). Aj vo funkčných mestských oblastiach oboch miest sa narodilo najviac detí, v okrese Trnava o 10,7 % a v Bratislavskom kraji o 10,5 %. Pokles bol v rámci krajských miest iba v Prešove (o 0,2 %) a spomedzi funkčných mestských oblastí v okrese Trenčín (o 0,3 %). Zároveň v tomto okrese, ako aj v krajskom meste Trenčín, bol najvýraznejší rast počtu zomretých (v meste o 17,4 %, v okrese o 15,3 %). Pokles počtu zomretých bol iba v krajskom meste Žilina (o 3,1 %).

Počet živonarodených detí na 1 000 obyvateľov v rokoch 2014 - 2018 rástol vo všetkých krajských mestách a takmer vo všetkých funkčných mestských oblastiach. Najvyšší rast zaznamenala Trnava (o 0,8 bodu). Vývoj bol najpomalší v Nitre a Prešove, kde rástol zhodne o 0,2 p. b. Vo funkčných mestských oblastiach hrubá miera pôrodnosti najviac vzrástla v okrese Trnava (o 0,9 bodu). Pokles bol len v okrese Trenčín (o 0,1 bodu). Počet zomretých pripadajúcich na 1 000 obyvateľov v rokoch 2014 - 2018 rástol takmer vo všetkých krajských mestách aj v ich zázemí. Najviac sa zvýšil v Trenčíne (o 1,7 bodu). Pokles hrubej miery bol iba v Žiline

(o 0,3 bodu).

Pôrodnosť v tínedžerskom veku je najvyššia v Košiciach a ich zázemí

Ročne sa na Slovensku narodí takmer 3,5 tis. detí matkám do 19 rokov. V období rokov 2014 - 2018 sa ich počet zvýšil v dvoch krajských mestách, v Košiciach o 21,8 % a v Banskej Bystrici o 13,3 %. Klesol v Žiline, Nitre, Trnave a Bratislave, vrátane ich okresov a tiež v okrese Banská Bystrica.

Úmrtnosť ekonomicky aktívneho obyvateľstva rástla viac vo funkčných mestských oblastiach, vo väčšine miest mala klesajúci vývoj

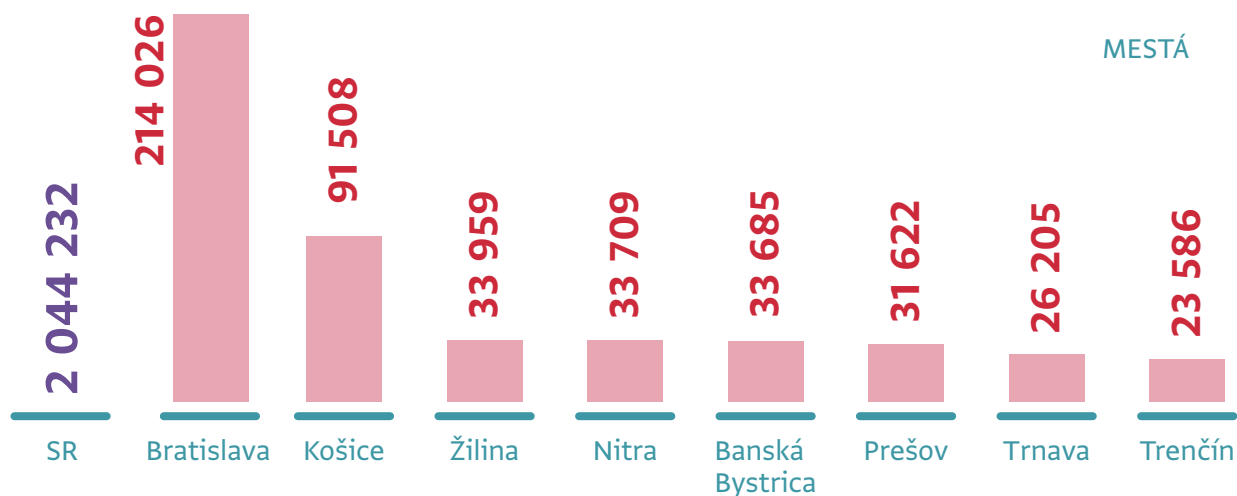
V rokoch 2014 - 2018 sa úmrtnosť do 65 rokov najviac znížila v Žiline (o 17,4 %). Vzrástla v dvoch mestách (v Trenčíne o 15,1 % a v Bratislave o 3,9 %), ale až v piatich funkčných mestských oblastiach (najviac v okrese Trenčín o 7,9 %). Úmrtnosť u mužov je vyššia ako u žien, vo väčšine miest však klesala. Rast bol najvyšší v Trenčíne (o 13 %) aj v jeho okrese (o 9,9 %).

Podiel úmrtí do 65 rokov na srdcovocievne alebo dýchacie choroby vo väčšine miest rástol

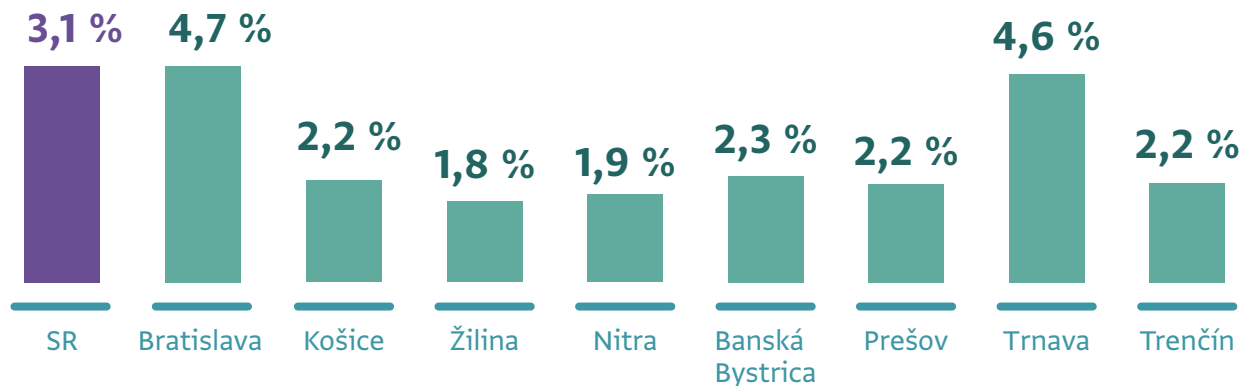
Podiel úmrtí na tieto choroby vzrástol v piatich mestách, najviac v Prešove (o 10,7 p. b.). Najvýraznejší pokles zaznamenala Trnava (o 5,2 p. b). Pokles vykazovali aj štyri funkčné mestské oblasti, z toho najvýraznejší bol v okrese Nitra o 8,2 p. b.

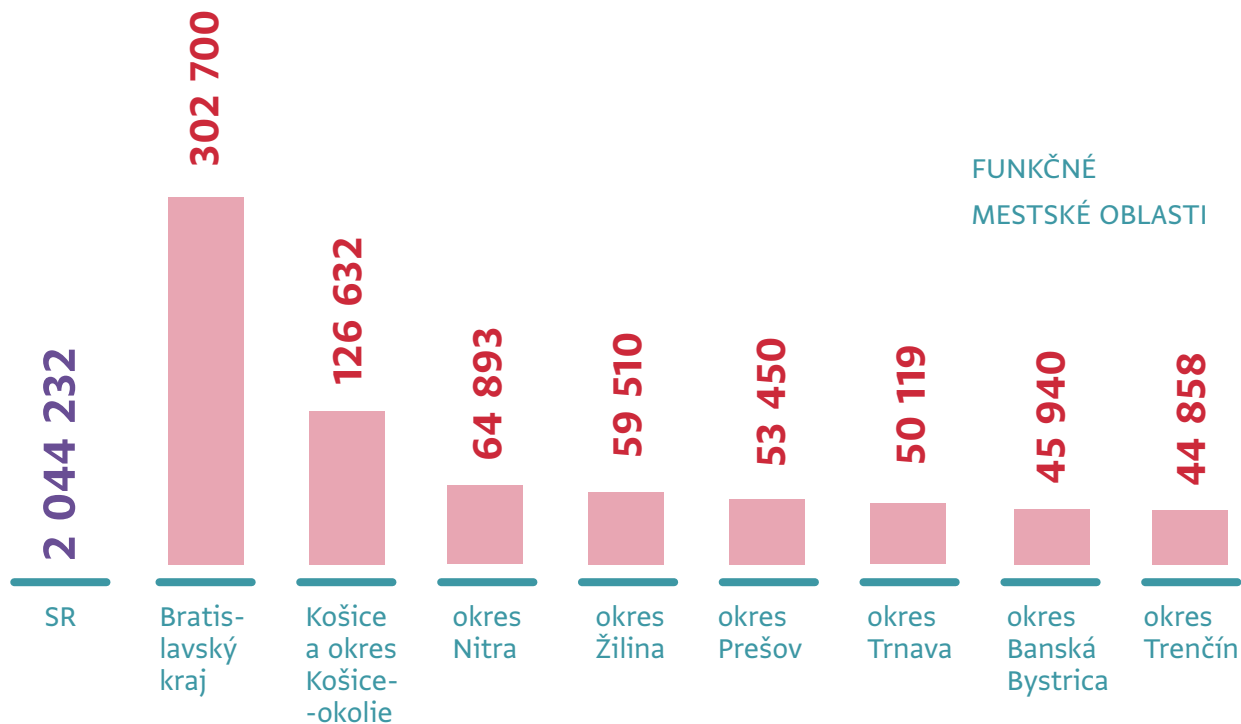
Počet bytov k 31. 12 (2018)

celkový počet bytov zistený v SODB v roku 2011 a každoročne bilancovaný na základe štatistických údajov o prírastkoch a úbytkoch bytov Eurostat (urb_clivcon), (urb_llivcon)

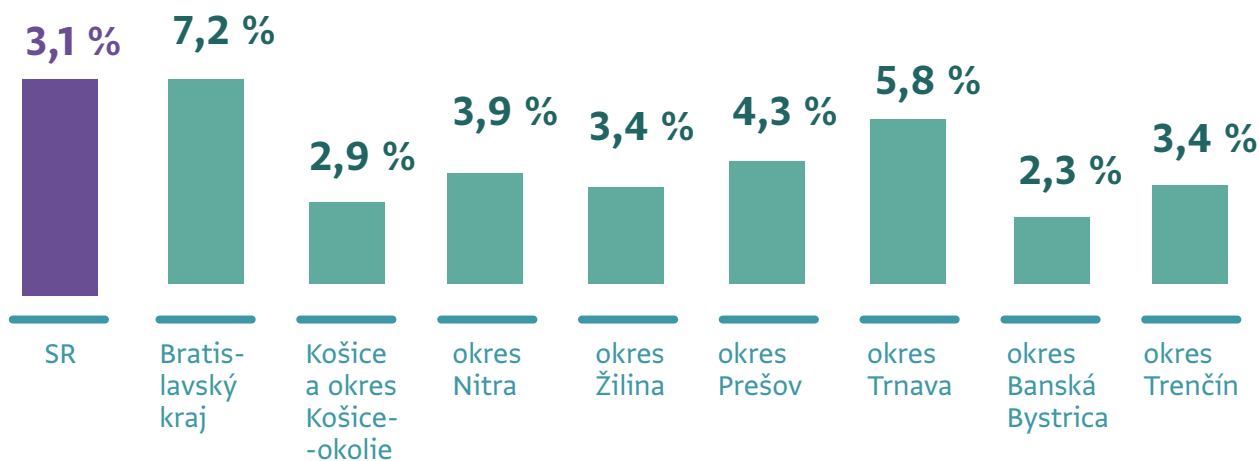

Prírastok bytov za obdobie 2014 až 2018

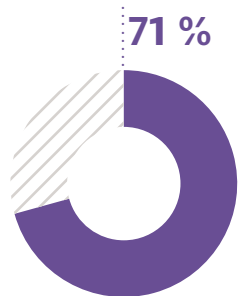

Prírastok bytov za obdobie 2014 až 2018

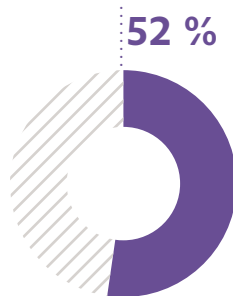

Rozmiestnenie bytov vo funkčných mestských oblastiach (2018)

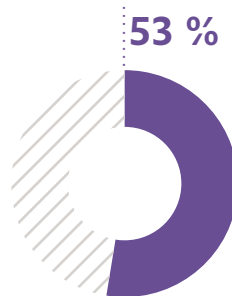
● krajské mesto

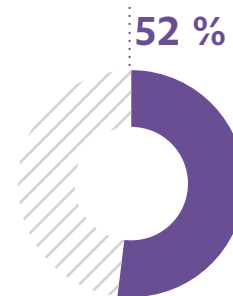
Bratislavský kraj

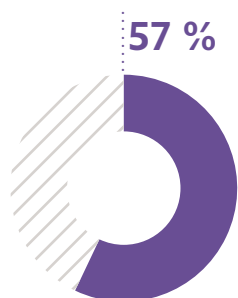
okres Trnava

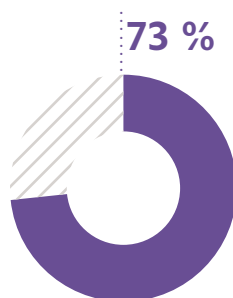
okres Trenčín

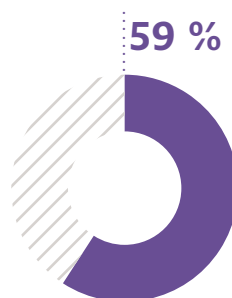
okres Nitra

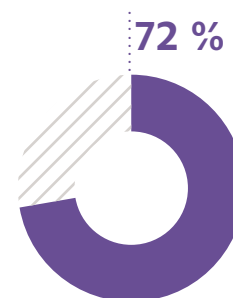
okres Žilina

okres Banská Bystrica

okres Prešov

Košice a okres Košice-okolie

Priemerná cena za 1 m² pri kúpe nehnuteľnosti - bytu

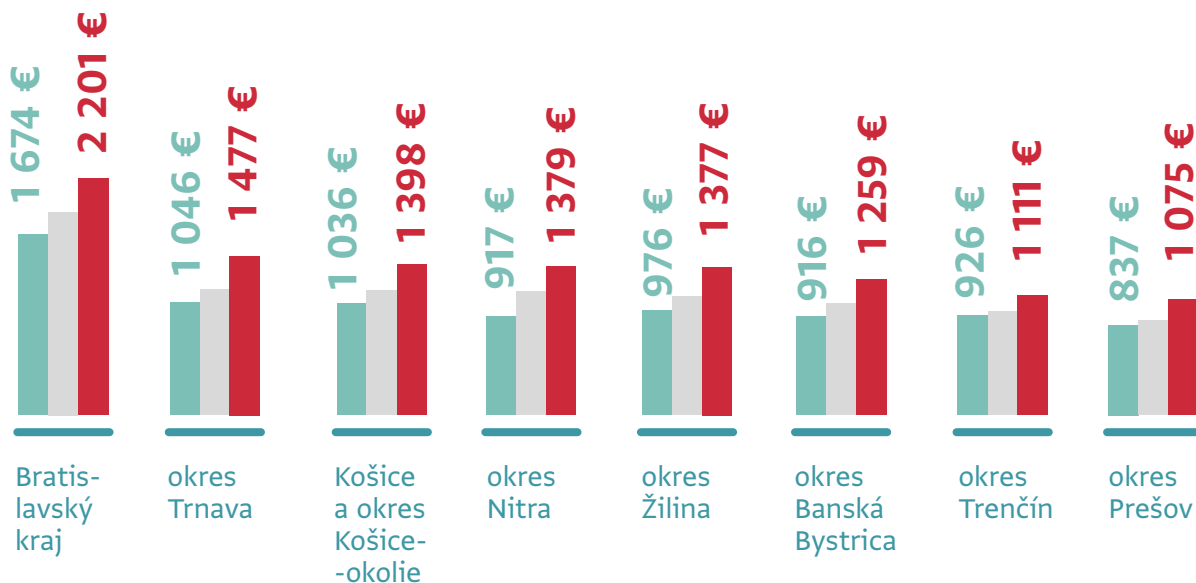
údaje dostupné iba za mestá Bratislava a Košice

Zdroj údajov: Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska

Eurostat (urb_clivcon), (urb_llivcon)

● 2014 ● 2016 ● 2018

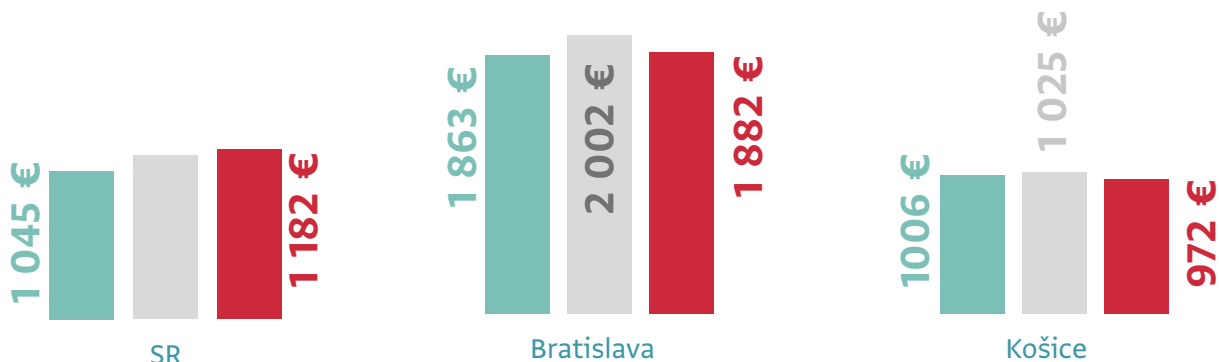

Priemerná cena za 1 m² pri kúpe nehnuteľnosti - **domu**

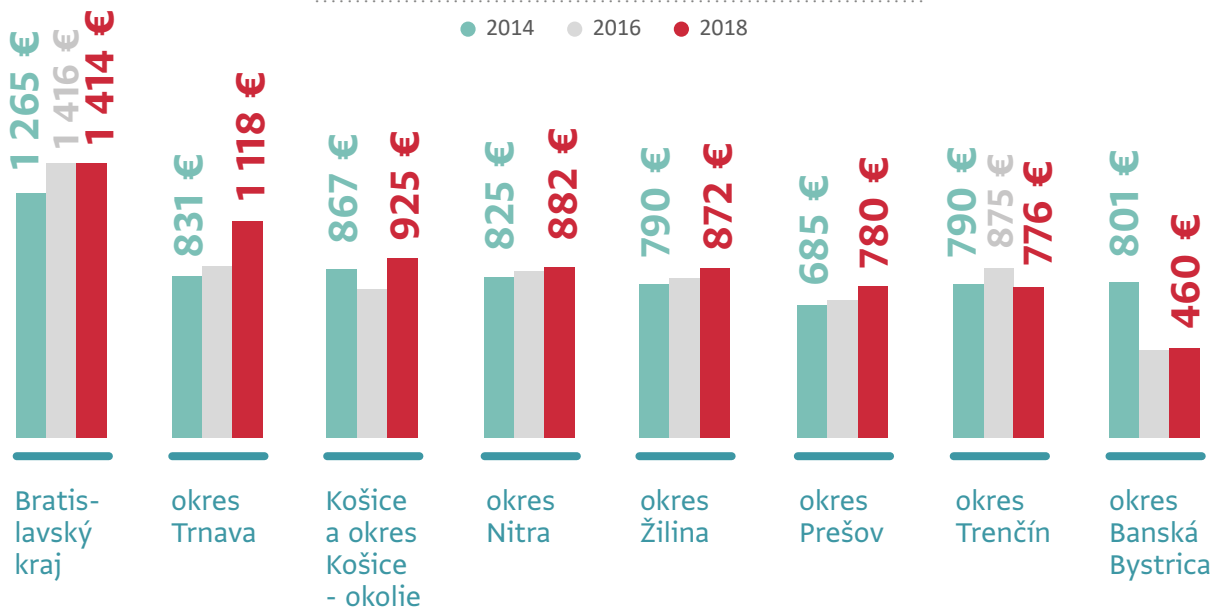
údaje dostupné iba za mestá Bratislava a Košice

Zdroj údajov: Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska

Eurostat (urb_clivcon), (urb_llivcon)

● 2016 ● 2017 ● 2018
 ● 2014 ● 2016 ● 2018

Najintenzívnejšia bytová výstavba prebieha na juhozápade, počet bytov rastie nielen v Bratislave a Trnave, ale aj v ich okolí

V období rokov 2014 - 2018 pribudlo najviac bytov v hlavnom meste (o 4,7 %) a v Trnave (o 4,6 %). Blízkosť menších miest v okolí Bratislavy držala najvyšší rast počtu bytov aj v Bratislavskom kraji (o 7,2 %), v okrese Trnava bol rast o 5,8 %. Najmenej bytov pribudlo v Žiline, kde sa počet bytov zvýšil o 1,8 %. Stav bytov na Slovensku ku koncu roka 2018 dosiahol viac ako 2 mil., v porovnaní s rokom 2014 vzrástol o 3,1 %. Najvyšší podiel bytov v krajskom meste z celkového počtu bytov vo funkčnej mestskej oblasti mala v roku 2018 Banská Bystrica (73 %) a nad 70 % mala aj Bratislava a Košice. Najmenšie podiely bytov boli v Trnave a Nitre (zhodne 52 %).

Ceny bytov v dvoch najväčších slovenských mestách boli v posledných rokoch vysoké a stále rástli

V roku 2018 v porovnaní s rokom 2014 ceny za 1 m² pri kúpe bytu vzrástli v Bratislave o 556 eur, čo bol nárast o 32,2 %. V Košiciach sa zvýšila cena o 373 eur, čo bol rast o 35,1 %. Rast cien nehnuteľností v mestách ovplyvňoval aj ceny v ich okolí. Ceny výrazne rástli vo všetkých funkčných mestských oblastiach, najvýraznejšie v Bratislavskom kraji, rozdiel medzi rokmi 2014 a 2018 bol 527 eur (o 31,5 %). Ceny sa výrazne zvýšili aj v okrese Nitra o 462 eur (rast o 50,3 %) a okrese Trnava o 431 eur (rast o 41,2 %).

Najpomalšie rástli v okrese Trenčín, a to o 186 eur za 1 m² (rast o 20 %).

Ceny domov v posledných troch rokoch v Bratislave stagnovali, v Košiciach klesli, vo väčšine funkčných mestských oblastí však rástli

V rokoch 2016 - 2018 sa priemerná cena za 1 m² pri kúpe domu v Bratislave zvýšila o 19 eur, čo bol rast o 1 %. Naopak, v Košiciach cena klesla o 34 eur za 1 m² (o 3,4 %). Vo funkčných mestských oblastiach ceny rástli, s výnimkou dvoch okresov. Najvýraznejší rast cien zaznamenal okres Trnava, kde v roku 2018 v porovnaní s rokom 2014 vzrástla cena 1 m² pri kúpe domu o 287 eur na 1 m² (o 34,5 %). Zvýšenie o 150 eur na 1 m² vykázal aj Bratislavský kraj (rast o 11,9 %). Pokles cien pri kúpe domu zaznamenali dva okresy. V okrese Banská Bystrica cena klesla výrazne, od roku 2014 bola nižšia o 341 eur, čo bolo zníženie o 42,6 %. Aj v okrese Trenčín ceny klesali, ale len veľmi mierne. Cena za 1 m² pri kúpe domu bola nižšia o 14 eur, čo bol pokles o 1,7 %.

EKONOMICKÉ ASPEKTY

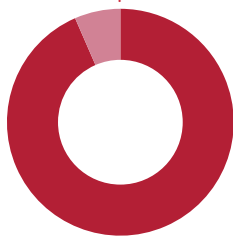
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (2018)

osoby, ktoré sú zamestnané alebo nezamestnané, nezahŕňa ekonomicky neaktívne obyvateľstvo
 údaje dostupné iba na krajskej úrovni, VZPS
 DATAcube. (pr3102qr)

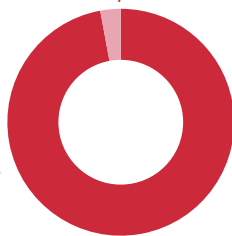
● pracujúci
 ● nezamestnaní

179,5 tis. 2 566,7 tis. 10,3 tis. 344,2 tis.

SR

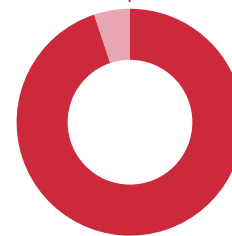

Bratislavský kraj

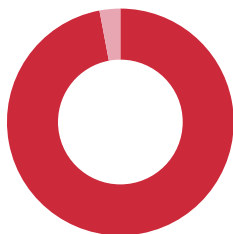
14,8 tis. 274,3 tis.

Trnavský kraj

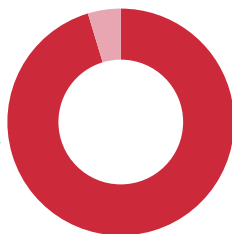
Trenčiansky kraj

8,9 tis. 292 tis.

Nitriansky kraj

16,1 tis. 327,5 tis.

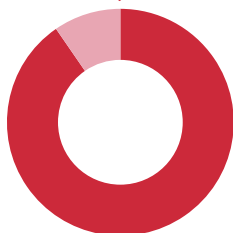
18,9 tis. 325,6 tis.

Žilinský kraj

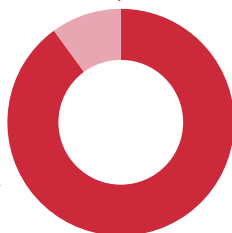
Banskobystrický kraj

32,0 tis. 301,1 tis.

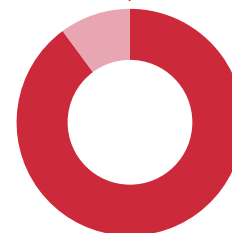
Prešovský kraj

40,0 tis. 358,4 tis.

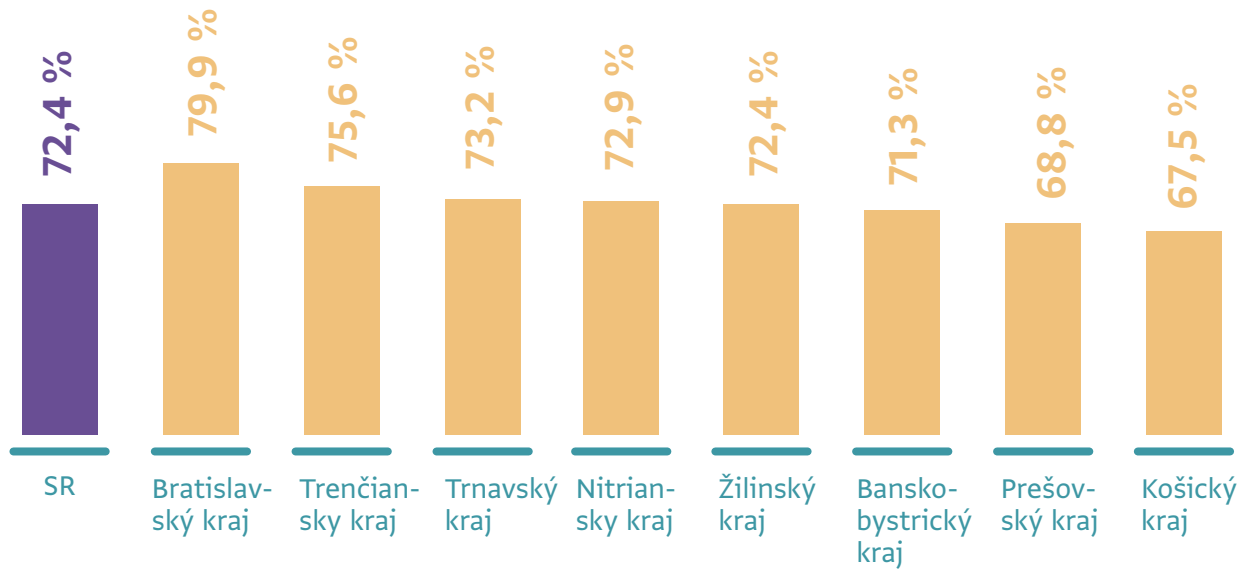

38,7 tis. 343,8 tis.

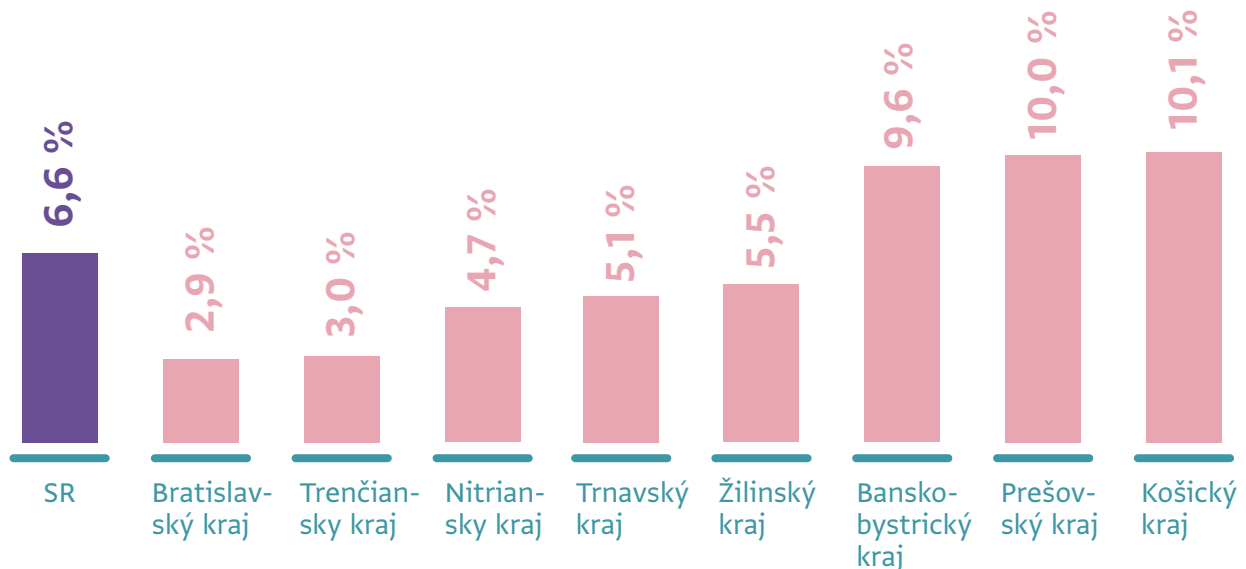
Košický kraj

Miera zamestnanosti vo veku 20 - 64 rokov v krajoch (2018)

Miera nezamestnanosti v krajoch (2018)

Lokálne ekonomické subjekty (2017)

všetky organizácie alebo ich časti pôsobiace na danom území
s minimálne jedným zamestnancom aktívne k 31. 12.
odhadnuté údaje, Register organizácií ŠÚ SR
Eurostat (urb_cecŕi), (urb_lecŕi), (urb_clma), (urb_llma)

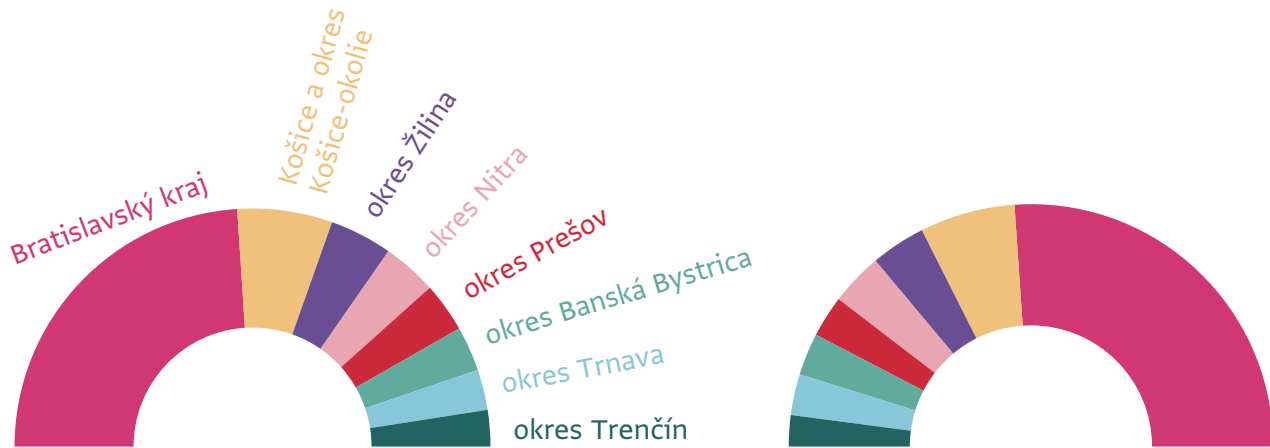

ORGANIZÁCIE

MESTÁ

ZAMESTNANCI

od 2016	+5,9 %	97 645	•	527 410	+0,4 %	od 2016
	+3,9 %	25 868	•	126 892	+1,4 %	
	+5,2 %	13 373	•	60 326	-0,7 %	
	+4,8 %	12 413	•	55 922	-5,7 %	
	+3,9 %	11 532	•	55 347	+1,8 %	
	+4,5 %	11 041	•	47 722	+3,6 %	
	+4,4 %	8 354	•	44 677	+2,4 %	
	+4,1 %	7 736	•	34 197	+2,1 %	

ORGANIZÁCIE

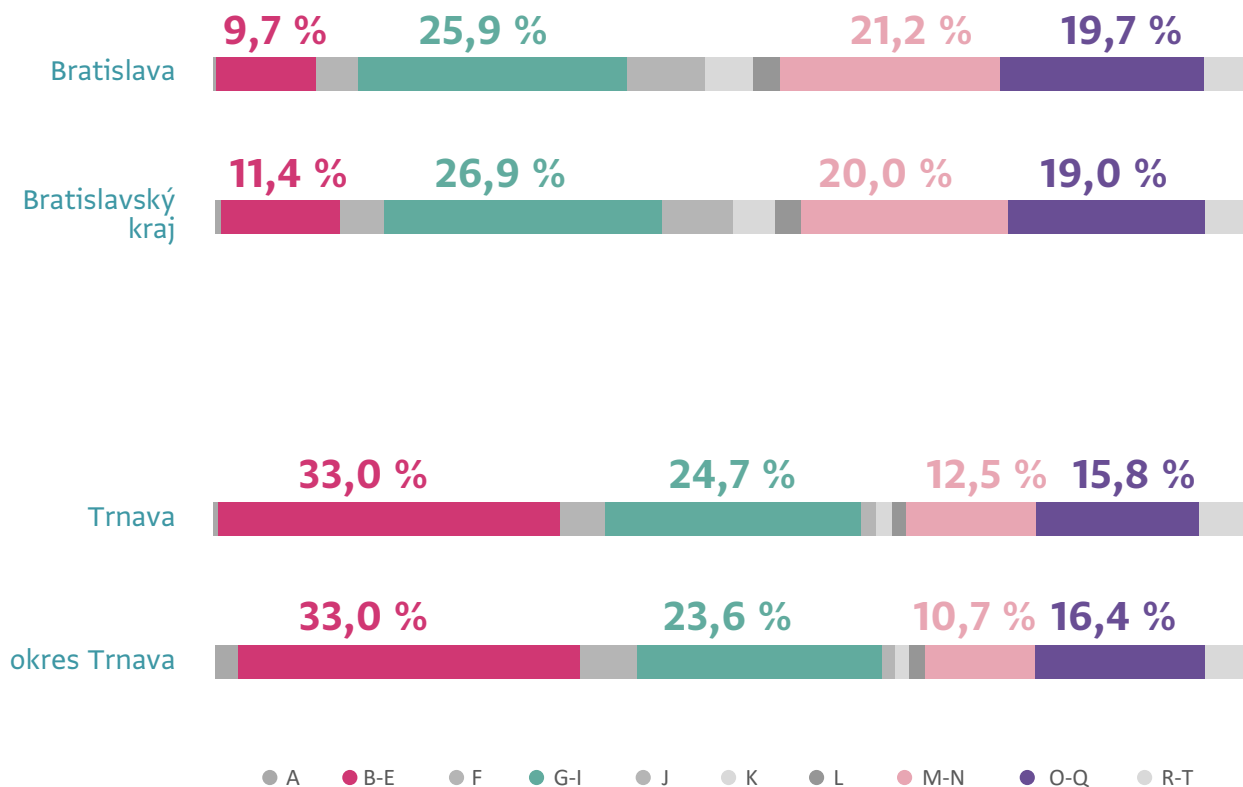
FUNKČNÉ MESTSKÉ OBLASTI

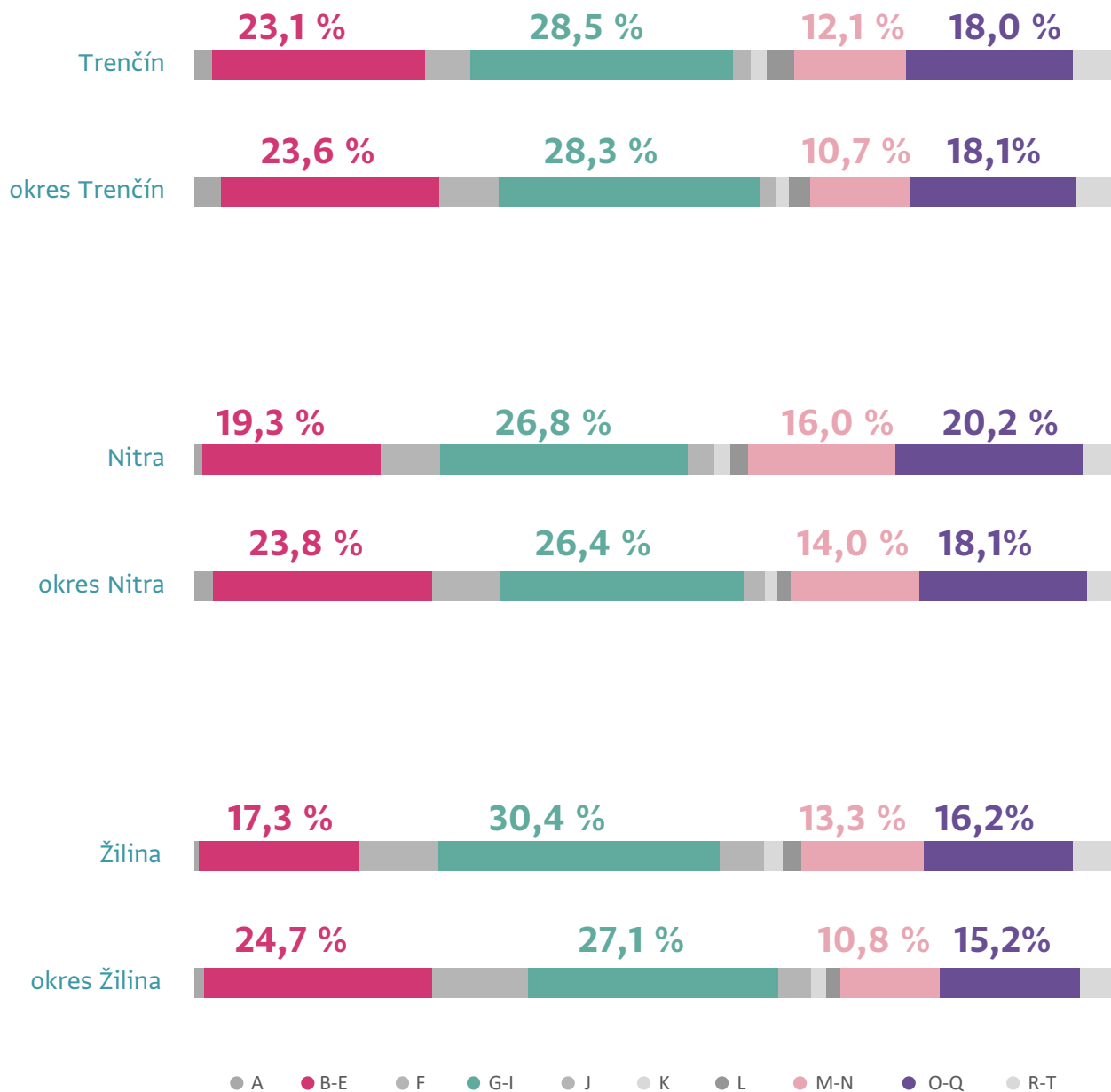
ZAMESTNANCI

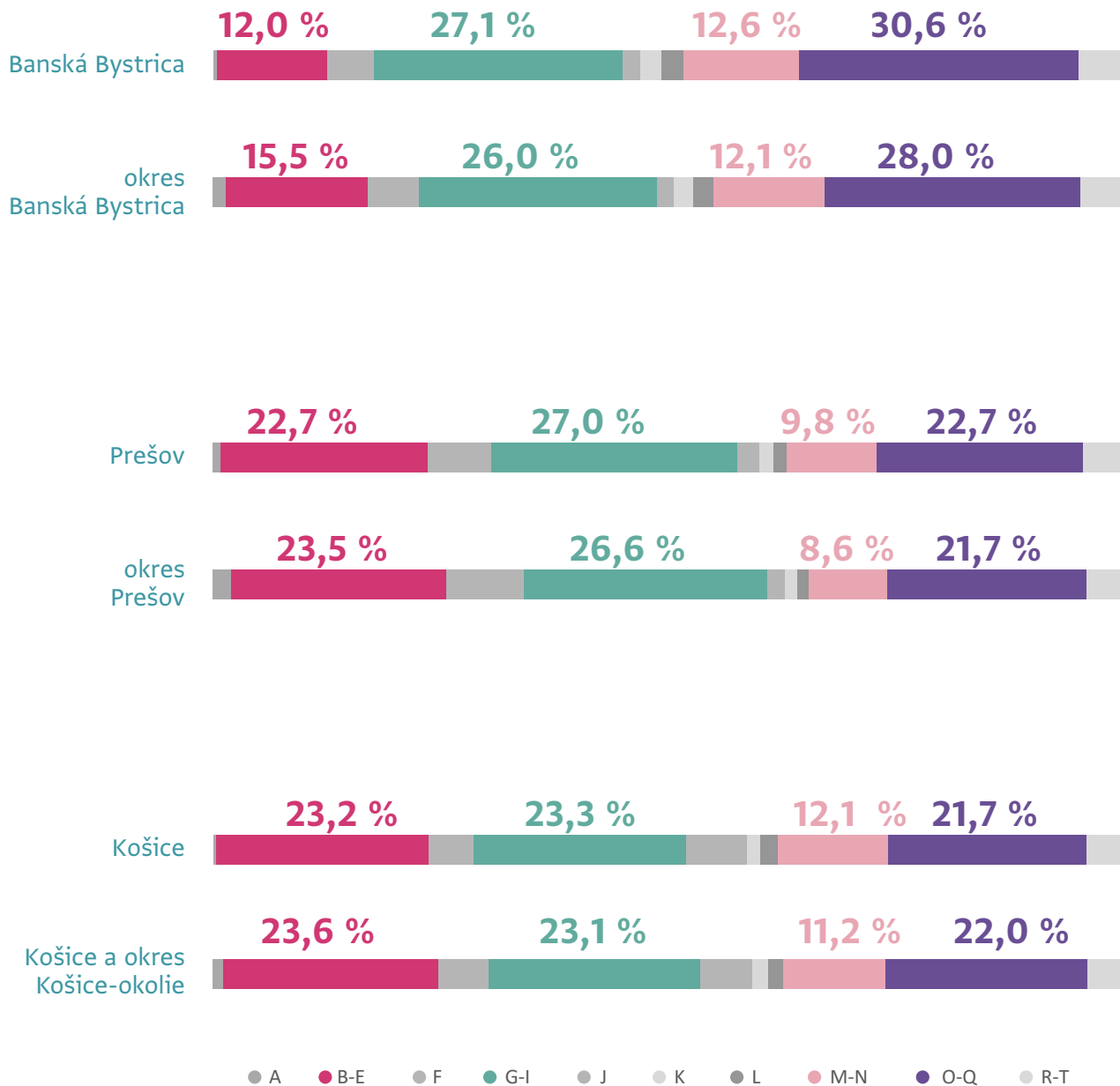
od 2016	+6,1 %	122 164	●	607 779	+0,7 %	od 2016
	+4,7 %	32 870	●	148 023	+2,1 %	
	+5,3 %	21 689	●	85 204	+0,5 %	
	+4,7 %	18 820	●	81 642	+3,3 %	
	+5,6 %	17 152	●	64 723	+4,1 %	
	+4,7 %	15 507	●	65 516	-4,7 %	
	+5,4 %	14 003	●	63 758	+3,5 %	
	+4,1 %	12 581	●	48 481	+2,8 %	

Zamestnanosť podľa ekonomických činností (2017)

počet zamestnancov v aktívnych ekonomických subjektoch na danom území
 podľa ekonomických činností SK NACE Rev. 2 k 31. 12.
 odhadnuté údaje, Register organizácií ŠÚ SR
 Eurostat (urb_clma), (urb_llma)

Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov mal Prešovský kraj, z toho 358,4 tis. pracujúcich a 40 tis. nezamestnaných, čo bolo v obidvoch ukazovateľoch najviac zo všetkých krajov

Po Prešovskom kraji pracovalo najviac osôb v Bratislavskom (344,2 tis.) a v Košickom kraji (343,8 tis.). Najvyšší počet nezamestnaných bol okrem Prešovského kraja v Košickom (38,7 tis. osôb) a Banskobystrickom kraji (32 tis. osôb). Počet pracujúcich sa od roku 2014 zvýšil vo všetkých krajoch, predovšetkým v Žilinskom (o 11,4 %) a Prešovskom kraji (o 10 %). Podiel nezamestnaných sa medzi rokmi 2014 až 2018 výrazne znížil, najviac v Trenčianskom kraji (takmer o dve tretiny).

Miera zamestnanosti vo veku 20 - 64 rokov bola najvyššia v Bratislavskom kraji, v roku 2018 dosiahla 79,9 %

Najnižšia bola vo východoslovenských krajoch, kde neprekročila úroveň 70 %. Rast miery zamestnanosti v období rokov 2014 až 2018 bol najrýchlejší v Banskobystrickom a Žilinskom kraji (o 12,8 a o 12,6 p. b.), najpomalší v Trnavskom kraji (o 5,5 p. b.).

Miera nezamestnanosti bola v roku 2018 najvyššia na východe Slovenska, v Prešovskom kraji 10 % a v Košickom 10,1 %

Najnižšie hodnoty mala v Bratislavskom (2,9 %) a v Trnavskom kraji (3 %). V rokoch 2014 - 2018 výrazne

klesala vo všetkých krajoch, najviac v Banskobystrickom (o 8,7 p. b.), Žilinskom kraji (o 8,1 p. b.). Miera nezamestnanosti klesla aj v Bratislavskom kraji, aj keď tempo jej poklesu bolo najpomalšie (o 3,1 p. b.).

Z hľadiska lokálnych ekonomických subjektov, 16,5 % z celkového počtu subjektov na Slovensku pôsobilo v hlavnom meste, v jeho funkčnej mestskej oblasti viac ako päťina

Podľa odhadnutých údajov z Registra organizácií ŠÚ SR k 31. 12. 2017 počet pôsobiacich subjektov zároveň dosiahol aj najvyšší medziročný rast v Bratislave o 5,9 % a v Bratislavskom kraji o 6,1 %. Podiel hlavného mesta na celoslovenskej zamestnanosti bol 22,6 %. Počet subjektov rástol aj v ostatných mestách a ich funkčných mestských oblastiach, napriek tomu sa zamestnanosť znížila v Banskej Bystrici (o 5,7 %), v jej okrese (o 4,7 %) a v Žiline (o 0,7 %).

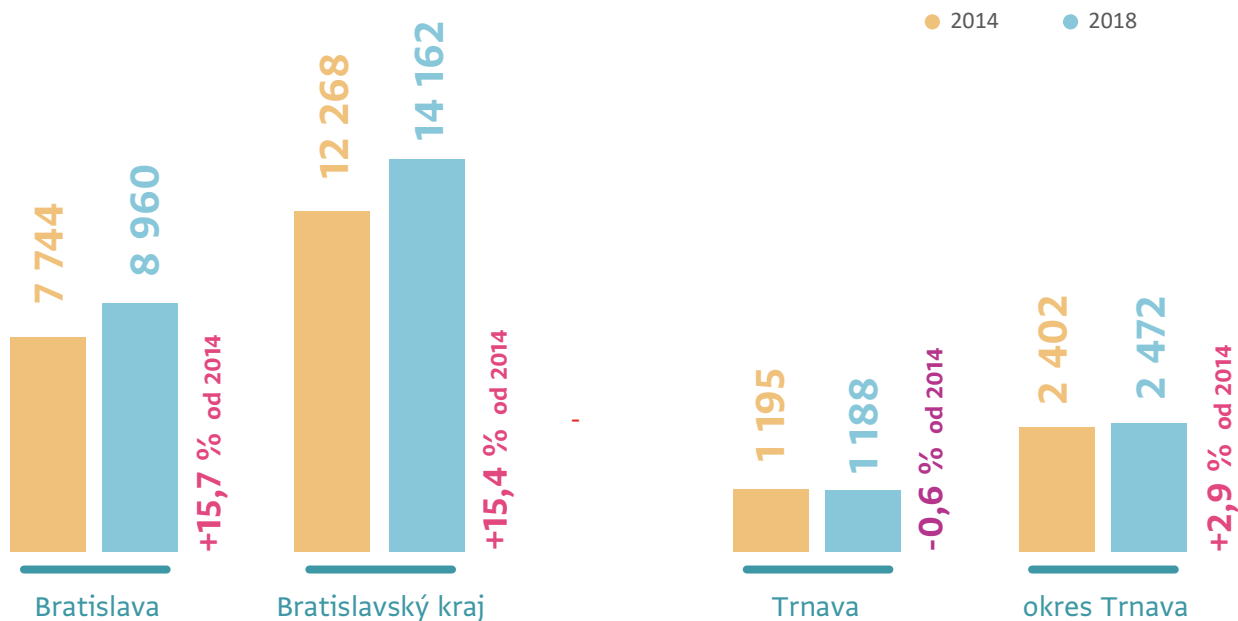
Podľa ekonomických činností vo väčšine miest a ich funkčných mestských oblastiach pôsobili organizácie hlavne v obchode, doprave, ubytovaní a stravovaní

V Trnave aj v okrese Trnava prevládali organizácie zamerané na priemysel, v Banskej Bystrici a jej okrese mala najvyšší podiel verejná správa, vzdelávanie a zdravotníctvo. Najvyšší podiel subjektov v odborných, vedeckých a technických činnostiach a administratívne bol v hlavnom meste.

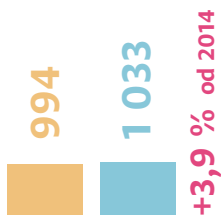
ASPEKTY VZDELÁVANIA

Deti vo veku do 4 rokov v predškolských zariadeniach

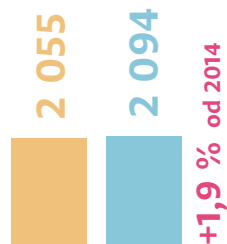
celkový počet detí v predškolských zariadeniach, ktoré sú zaradené do Siete škôl a školských zariadení Ministerstva školstva SR
Zdroj údajov: Centrum vedecko-technických informácií SR
Eurostat (urb_ceduc), (urb_leduc)

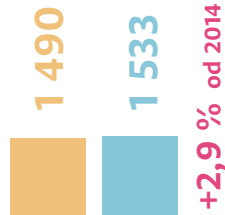
● 2014 ● 2018

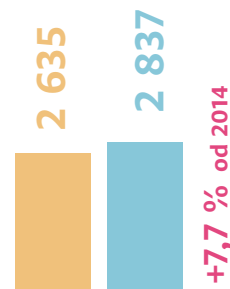
Trenčín

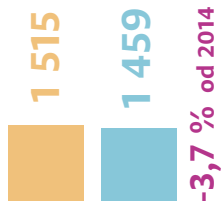
okres Trenčín

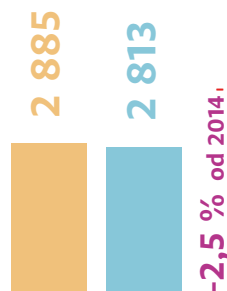
Nitra

okres Nitra

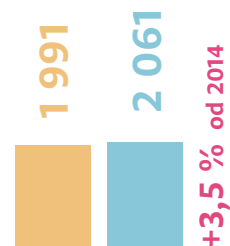
Žilina

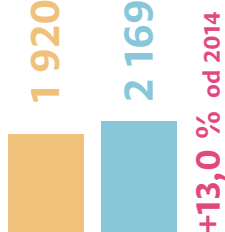
okres Žilina

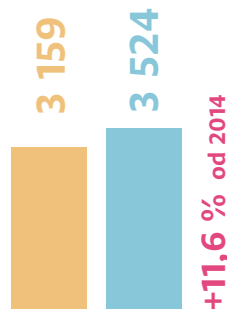
Banská Bystrica

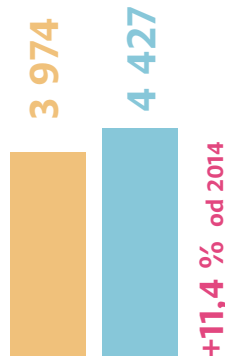
okres Banská Bystrica

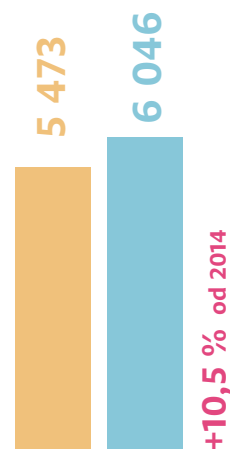
Prešov

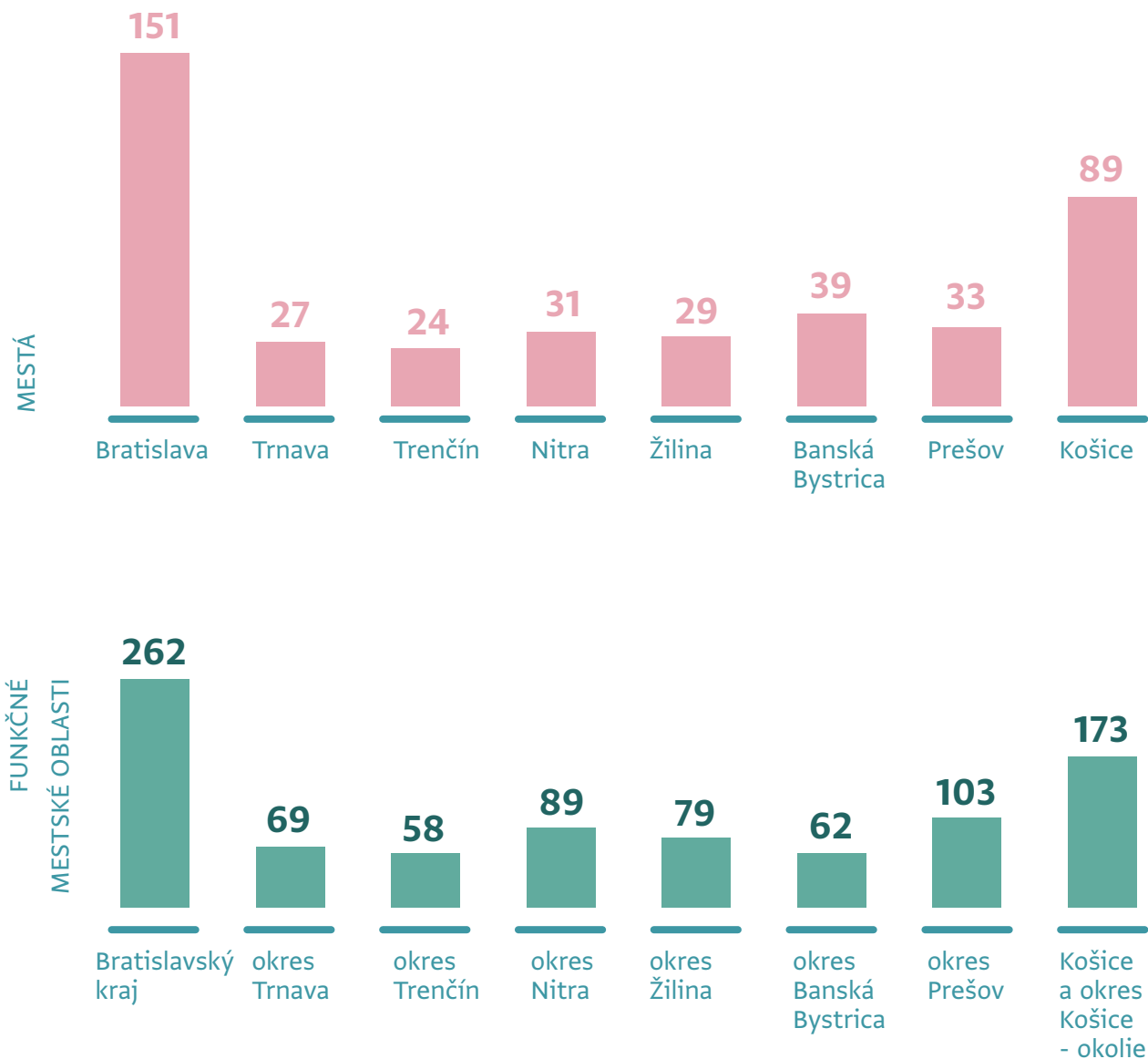
okres Prešov

Košice

Košice a okres Košice-okolie

Predškolské zariadenia (2018)

Študenti vysokoškolského štúdia (2018)

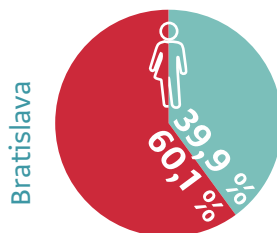
celkový počet študentov študujúcich podľa klasifikácie ISCED na stupňoch 5 - 8

Zdroj údajov: Centrum vedecko-technických informácií SR

Eurostat (urb_ceduc), (urb_leduc)

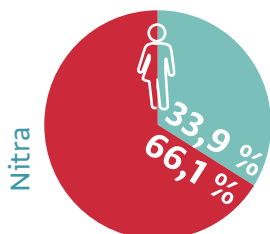
139 622 študentov
-23,5 % od 2014

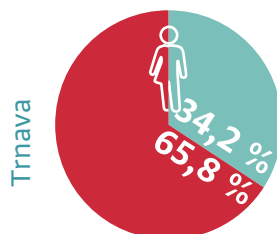
53 203 študentov
-24,2 % od 2014

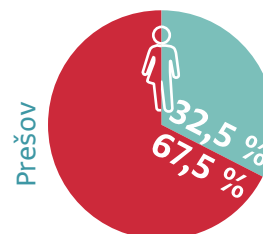
19 545 študentov
-17,8 % od 2014

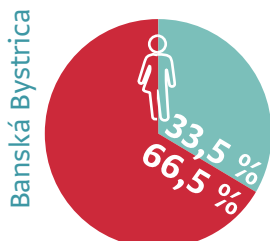
13 489 študentov
-27,1 % od 2014

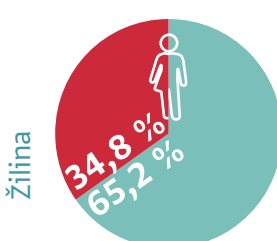
11 907 študentov
-19,4 % od 2014

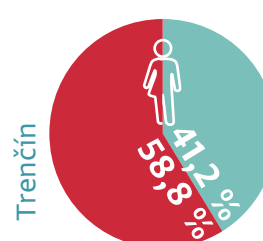
9 760 študentov
-12,4 % od 2014

7 861 študentov
-29,5 % od 2014

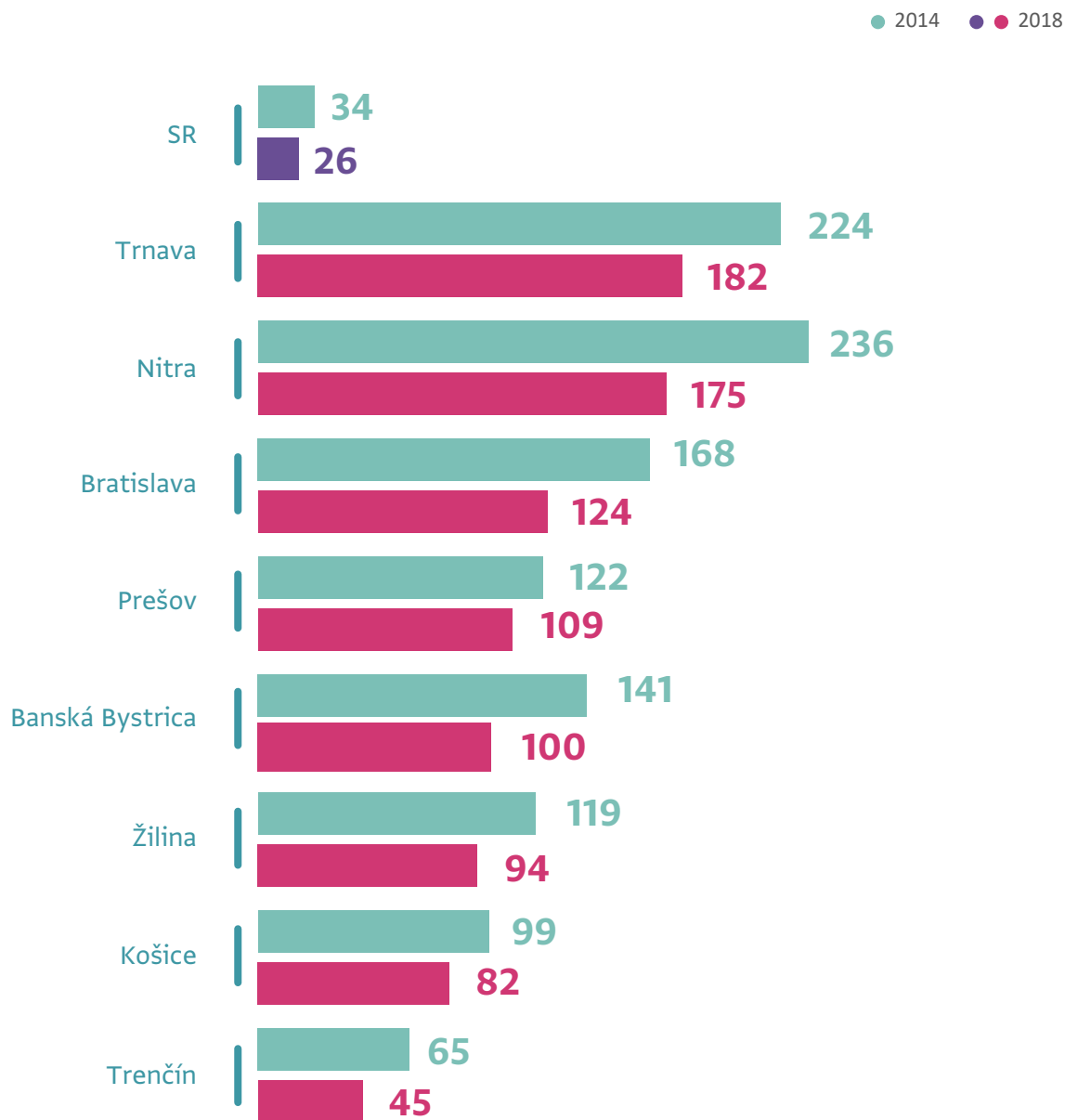

7 626 študentov
-21,4 % od 2014

2 483 študentov
-32,0 % od 2014

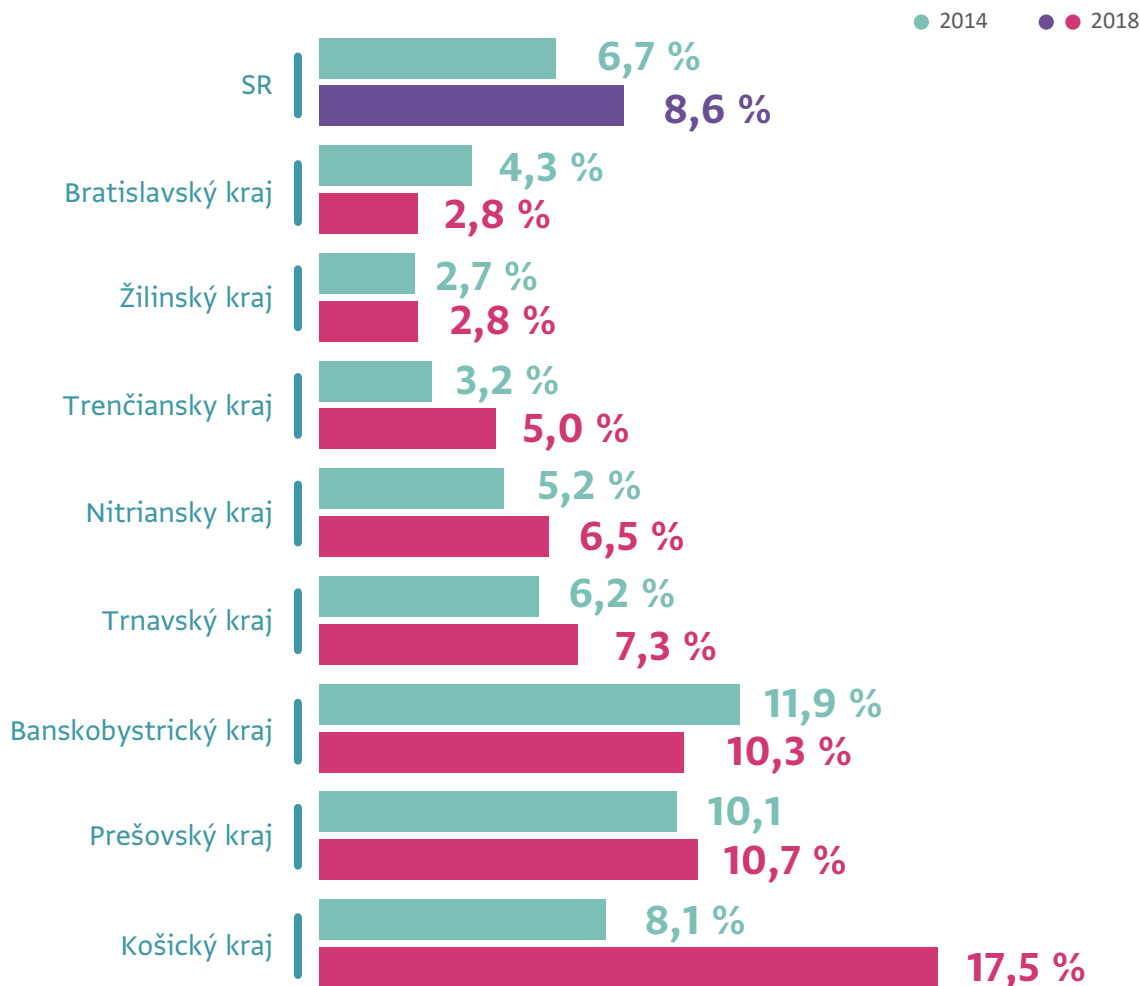
Študenti vysokoškolského štúdia (na 1 000 obyvateľov)

Miera predčasne ukončenej školskej dochádzky

podiel osôb vo veku 18 až 24 rokov s minimálne ukončeným nižším stredoškolským vzdelaním, ktorí nepokračujú v ďalšom vzdelávaní alebo odbornej príprave, z celkového počtu osôb v rovnakom veku

údaje dostupné iba na krajskej úrovni, VZPS

Miera predčasne ukončenej školskej dochádzky podľa pohlavia (2018)

8,8 %	SR	8,3 %
3,2 %	Bratislavský kraj	2,4 %
6,8 %	Trnavský kraj	7,6 %
3,3 %	Trenčiansky kraj	6,6 %
7,7 %	Nitriansky kraj	5,3 %
2,7 %	Žilinský kraj	3,0 %
13,7 %	Banskobystrický kraj	7,4 %
9,4 %	Prešovský kraj	12,0 %
18,2 %	Košický kraj	16,7 %

Najviac detí do 4 rokov navštevovalo predškolské zariadenia v troch najväčších mestách, v Bratislave, Košiciach a Prešove

Počet detí do 4 rokov v predškolských zariadeniach vzrástol vo väčšine krajských miest, v Bratislave (o 15,7 %), Prešove (o 13 %) a v Košiciach (o 11,4 %). Pokles bol iba v Trnave (o 0,6 %) a v Žiline (o 3,7 %). Počet detí v zariadeniach sa v rokoch 2014 - 2018 zvýšil aj vo funkčných mestských oblastiach, s výnimkou okresu Žilina. Najviac vzrástol v Bratislavskom kraji (o 15,4 %) a v okrese Prešov (o 11,6 %). Celkovo navštevovalo v SR predškolské zariadenia 93 tis. detí do 4 rokov.

V roku 2018 bolo na Slovensku 3 001 predškolských zariadení, z miest najviac v Bratislave (151) a v Košiciach (89). Za päť rokov rástol počet zariadení v takmer všetkých krajských mestách i vo všetkých funkčných mestských oblastiach, okrem Žiliny, kde sa počet nezmenil. Najviac ich pribudlo v mestách Trenčín (o 26,3 %), Prešov (o 17,9 %) a Bratislava (o 15,3 %), ale tiež v Bratislavskom kraji (o 12,9 %), okrese Trenčín (o 11,5 %) a v okrese Banská Bystrica (o 10,7 %).

Najviac študentov je na vysokých školách v Bratislave, až 38,1 % z celkového počtu študentov na Slovensku

Pri porovnávaní podielu študentov vysokých škôl na 1 000 obyvateľov ich však bolo najviac v mestách Trnava (182) a Nitra (175). Počty študentov

vysokých škôl v päťročnom období 2014 - 2018 vo všetkých krajských mestách klesli, najvýraznejšie v Trenčíne (o 32 %) a v Banskej Bystrici (o 29,5 %).

Na vysokých školách študuje viac žien ako mužov

Bolo to predovšetkým v Prešove (67,5 %) a v Banskej Bystrici (66,5 %). Výnimkou bol relatívne vyrovnaný podiel vysokoškolsky študujúcich mužov (50,2 %) a žien (49,8 %) v Košiciach a hlavne štruktúra študentov v Žiline, kde mužská zložka predstavovala až 65,2 %.

Najvyššia miera predčasne ukončenej školskej dochádzky bola v Košickom kraji (17,5 %) s výrazným rastom od roku 2014 (o 9,4 p. b.)

Mieru nad 10 % mali v roku 2018 aj Prešovský a Banskobystrický kraj. Najnižšia miera bola v Bratislavskom kraji (2,8 %). Miera predčasne ukončenej školskej dochádzky sa od roku 2014 zvýšila v piatich krajoch. Podiel osôb s nižším stredoškolským vzdelaním, ktoré ďalej nepokračovali vo vzdelávaní, sa na úrovni Slovenska v období rokov 2014 až 2018 zvýšil o 1,9 p. b., u mužov o 1,4 p. b. a u žien o 2,2 p. b. Vyšší podiel žien bol v Bratislavskom, Nitrianskom, Banskobystrickom a Košickom kraji.

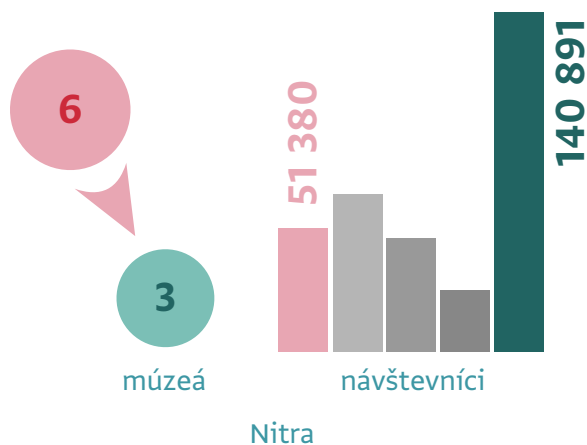
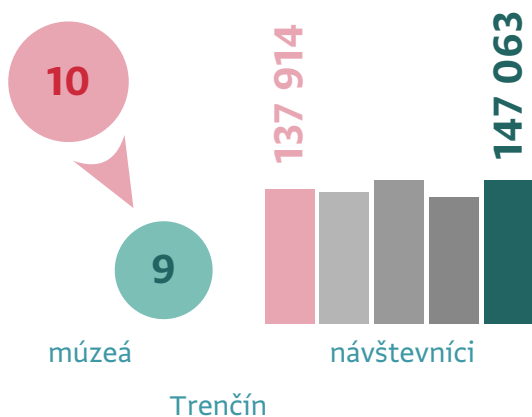
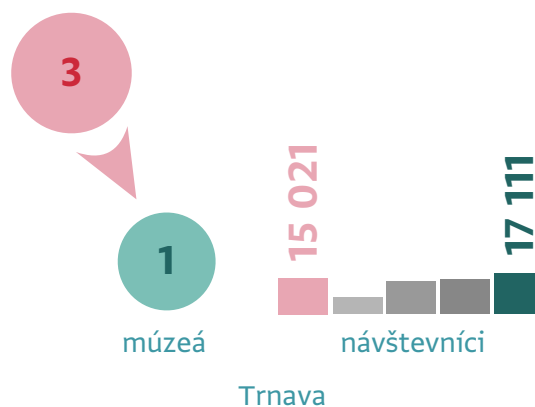
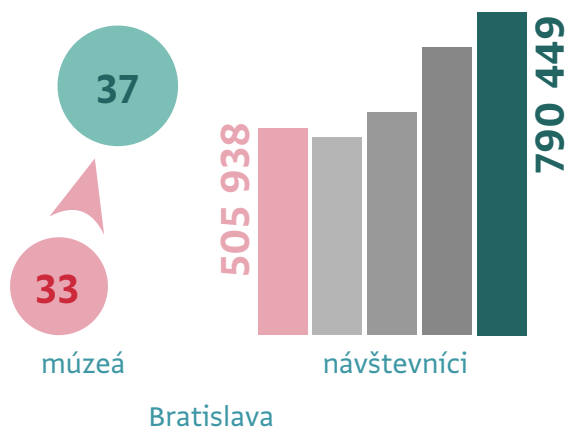
KULTÚRNE A REKREAČNÉ ASPEKTY

Múzeá a ich návštevnosť

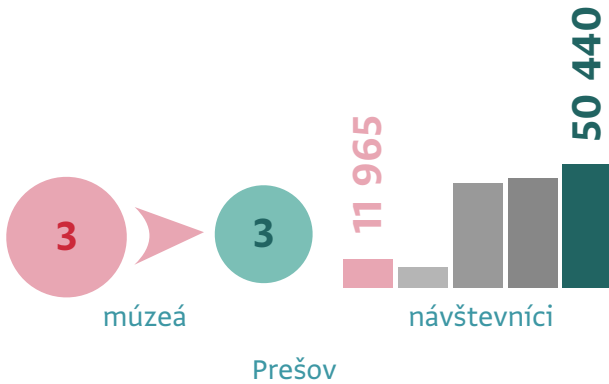
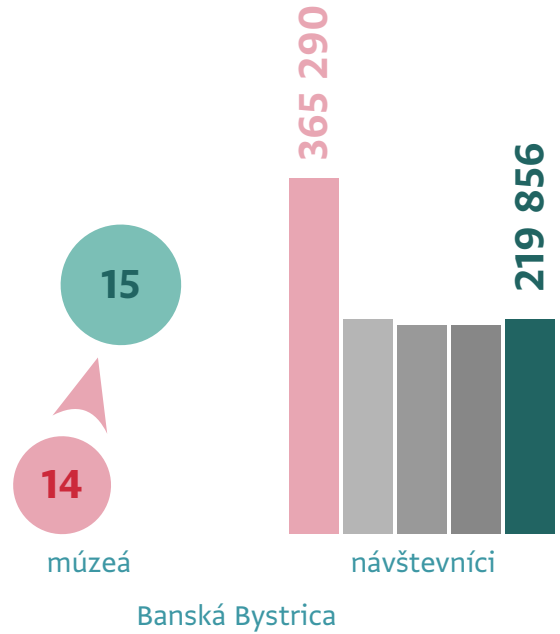
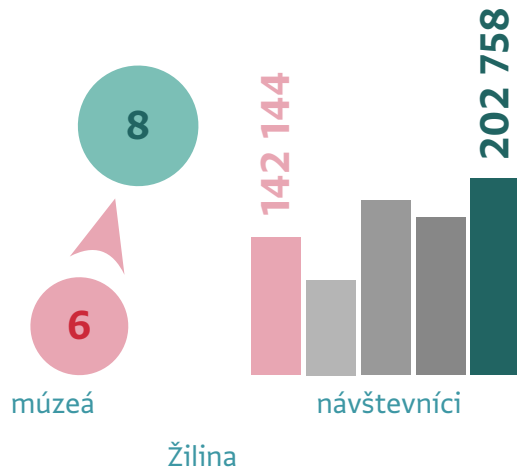
všetky súkromné alebo verejné múzeá pôsobiace na území mesta a počet návštevníkov, ktorí ich navštívili počas referenčného roka

Zdroj údajov: Národné osvetové centrum
Eurostat (urb_tour), DATAcube. (ku5005rr)

● 2014 ● 2015 ● 2016 ● 2017 ● 2018

● 2014 ● 2015 ● 2016 ● 2017 ● 2018

Kiná, ich kapacita a návštevnosť (2018)

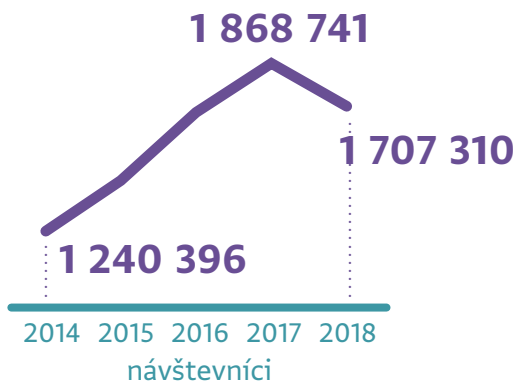
celkový počet stálych kín, sedadiel a predaných lístkov počas referenčného roka

Zdroj údajov: Národné osvetové centrum

Eurostat (urb_ctour), DATAcube. (ku5003rr)

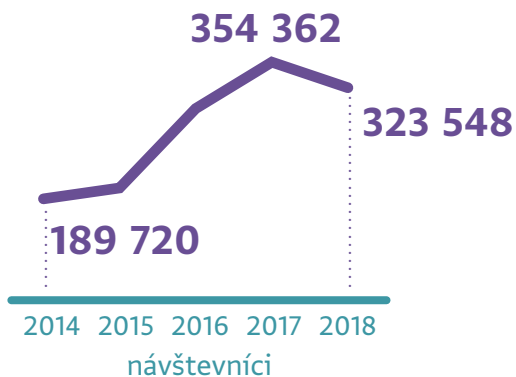
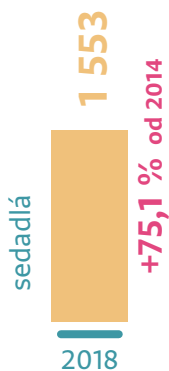
15 kín
+4 kiná od 2014

Bratislava

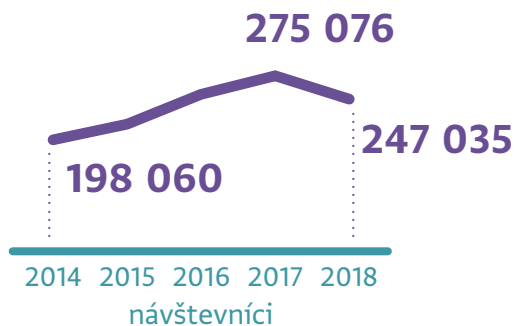
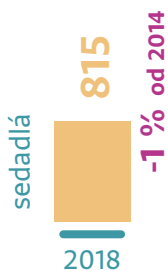
4 kiná
+2 kiná od 2014

Trnava

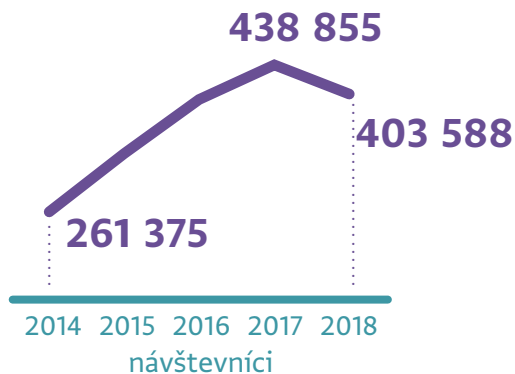
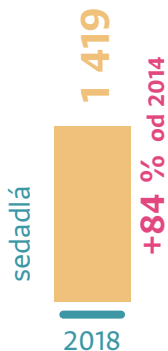
2 kiná
+0 kín od 2014

Trenčín

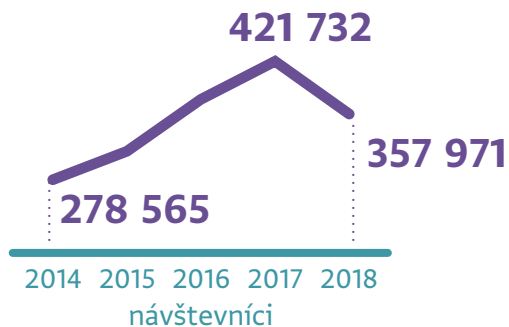
3 kiná
+1 kino od 2014

Nitra

3 kiná
+0 kín od 2014

Žilina

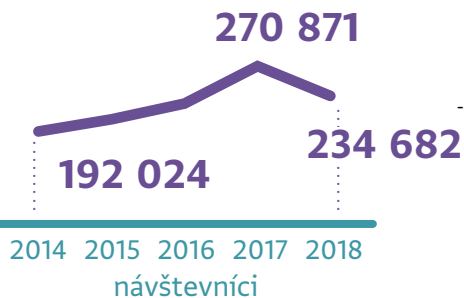
2 kiná
+1 kino od 2014

Banská Bystrica

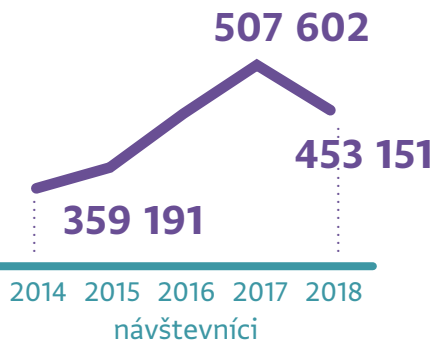
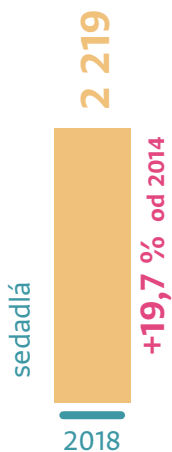
3 kiná
+0 kín od 2014

Prešov

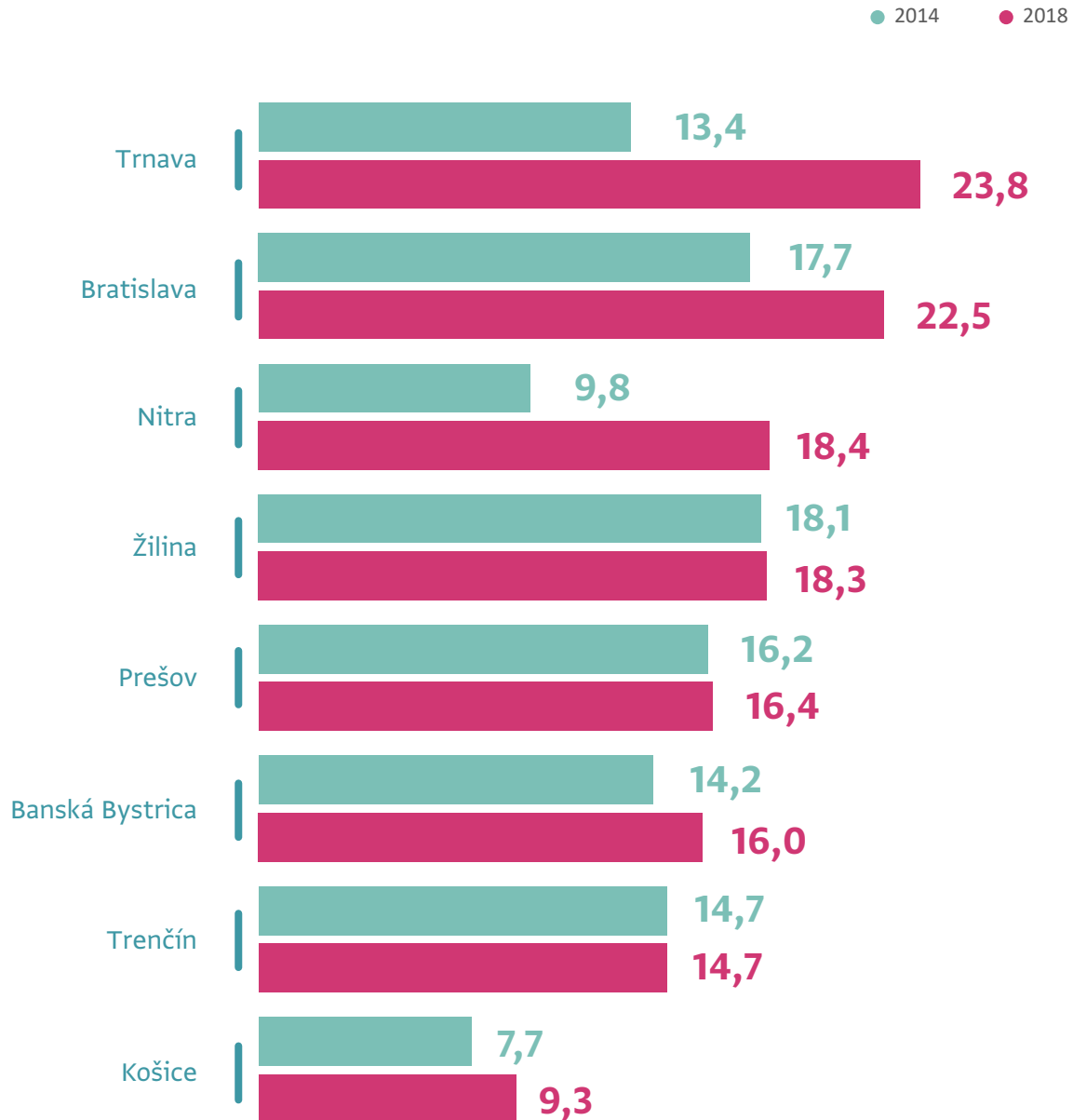

4 kiná
+2 kiná od 2014

Košice

Kapacita kín (sedadlá na 1 000 obyvateľov)

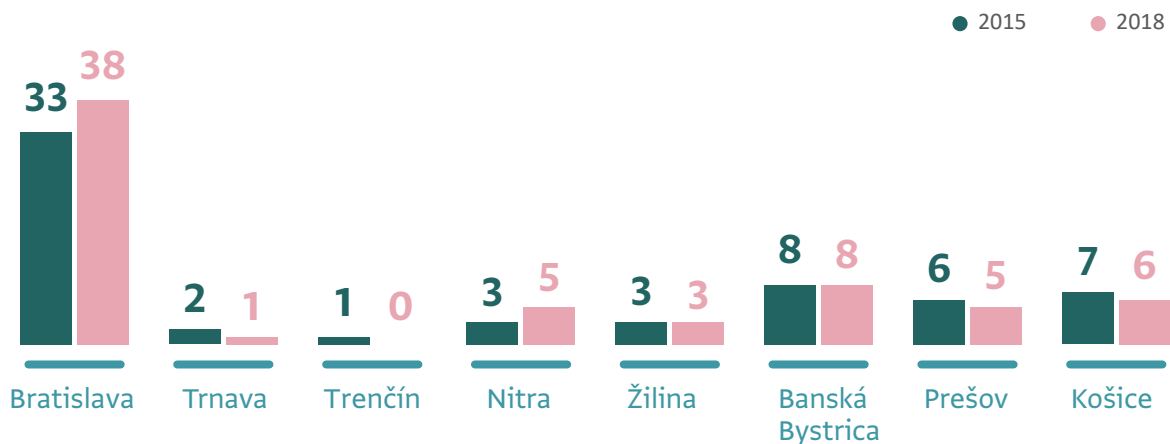

Divadlá

všetky súkromné alebo verejné divadlá pôsobiace na území mesta

Zdroj údajov: Národné osvetové centrum

Eurostat (urb_ctour), DATAcube. (ku5009rr)

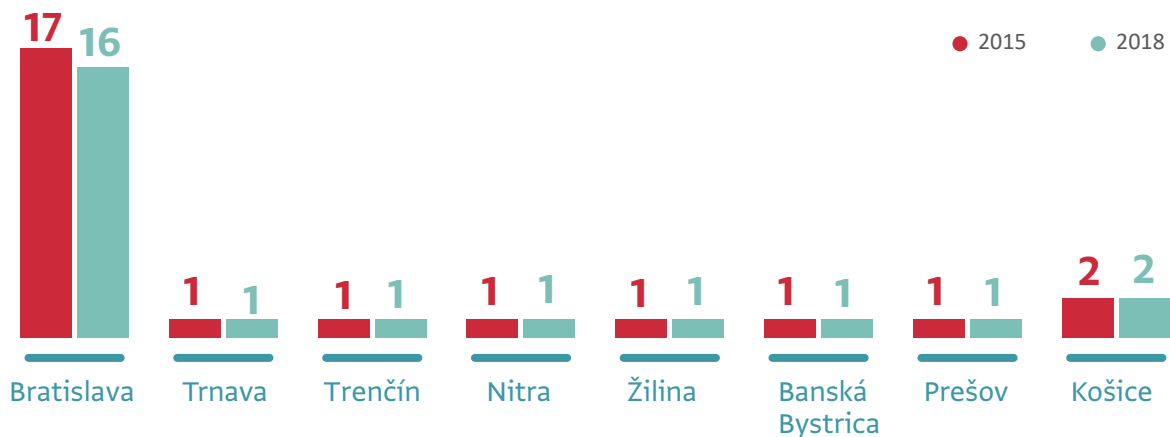

Verejné knižnice

počet verejných knižníc dostupných na území mesta

Zdroj údajov: Národné osvetové centrum

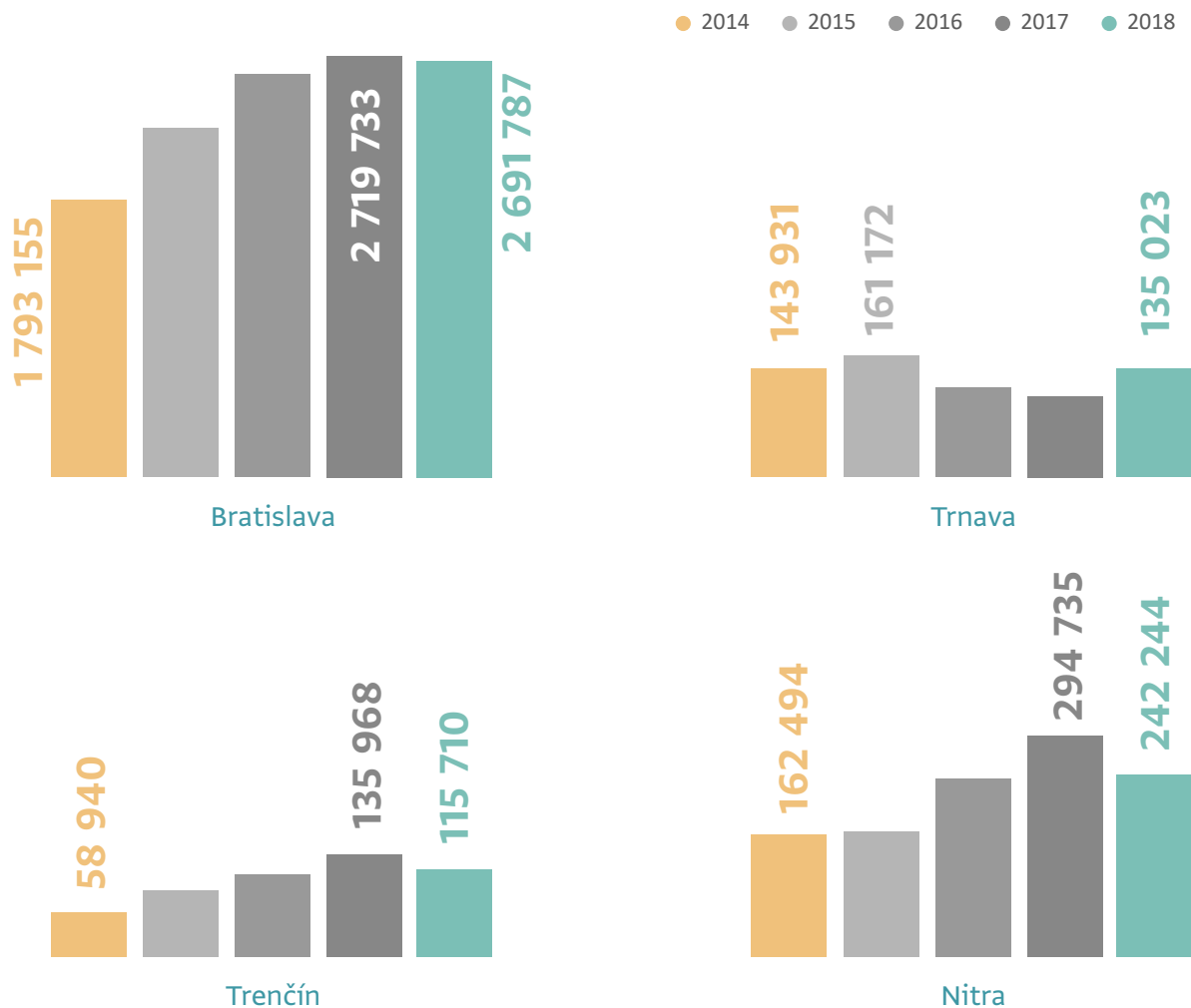
Eurostat (urb_ctour), DATAcube. (ku5008rr)

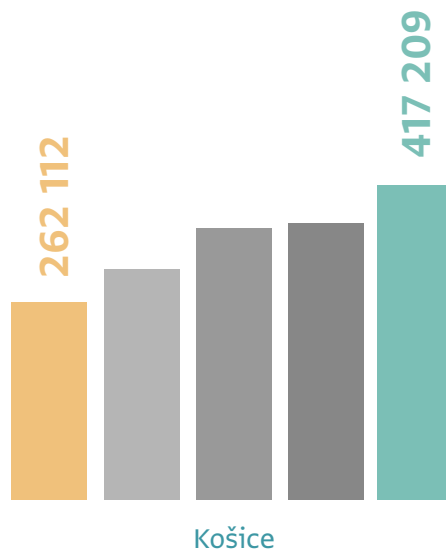
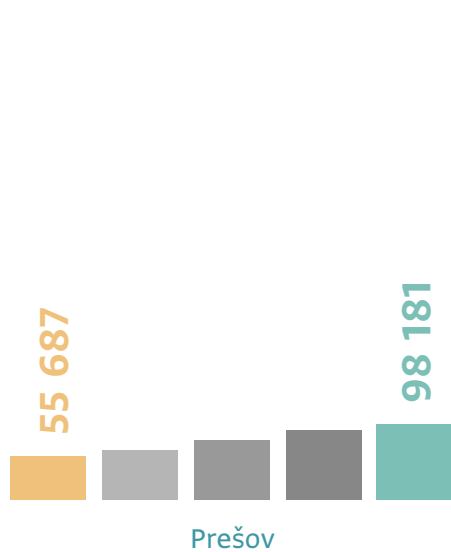
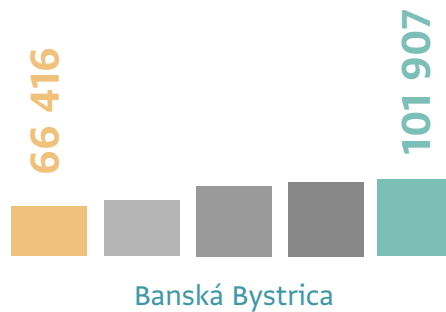
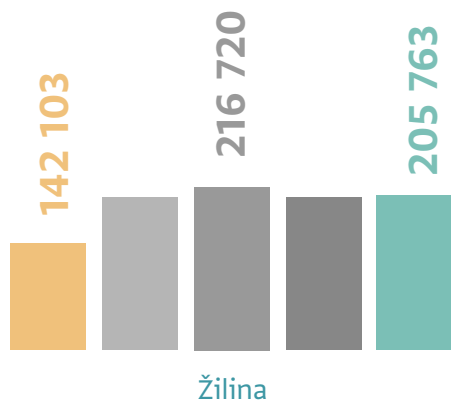
Prenocovania v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu

celkový počet nocí návštevníkov strávených v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu (vrátane kempingov)

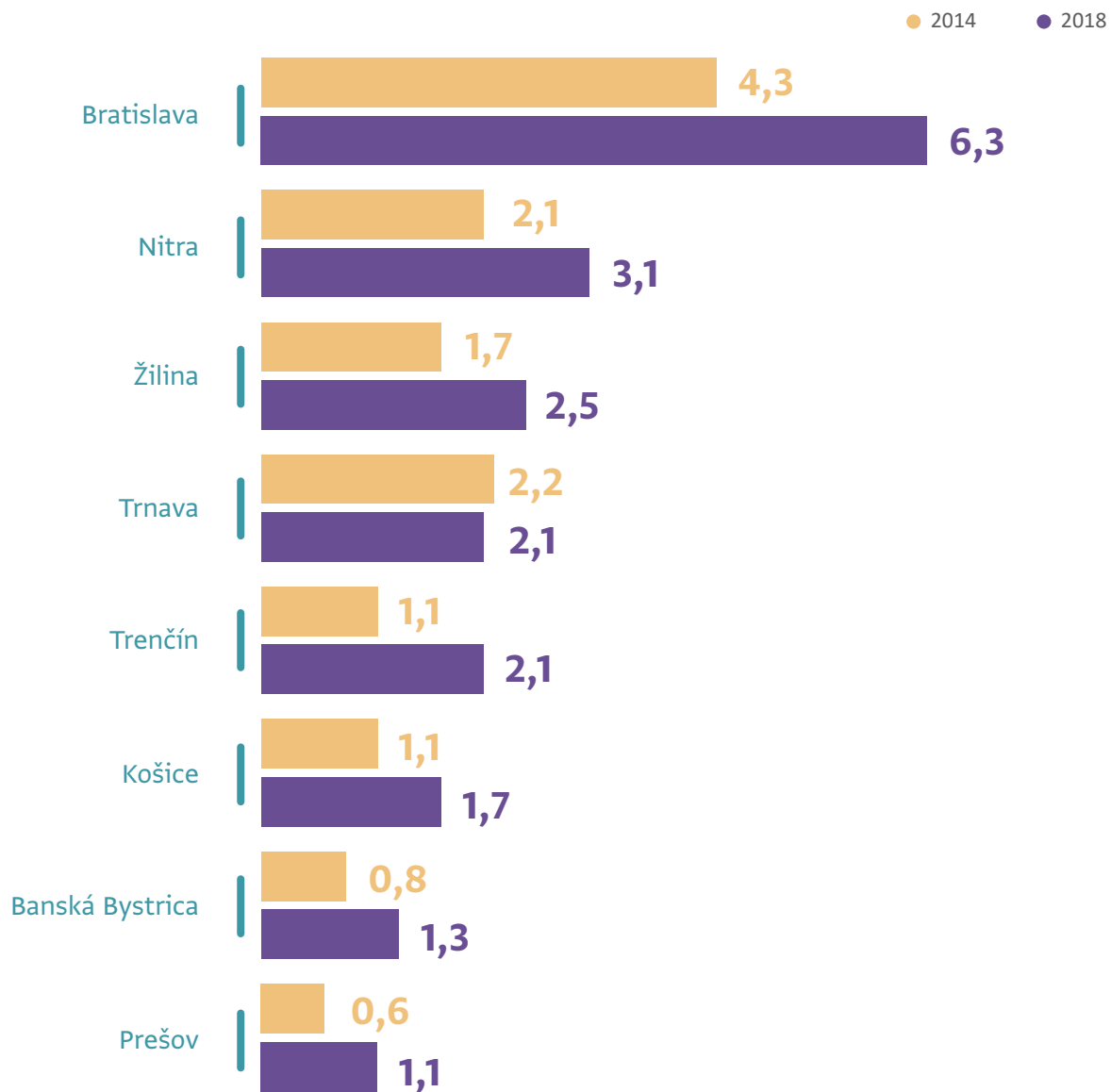
Eurostat (urb_ctour)

● 2014 ● 2015 ● 2016 ● 2017 ● 2018

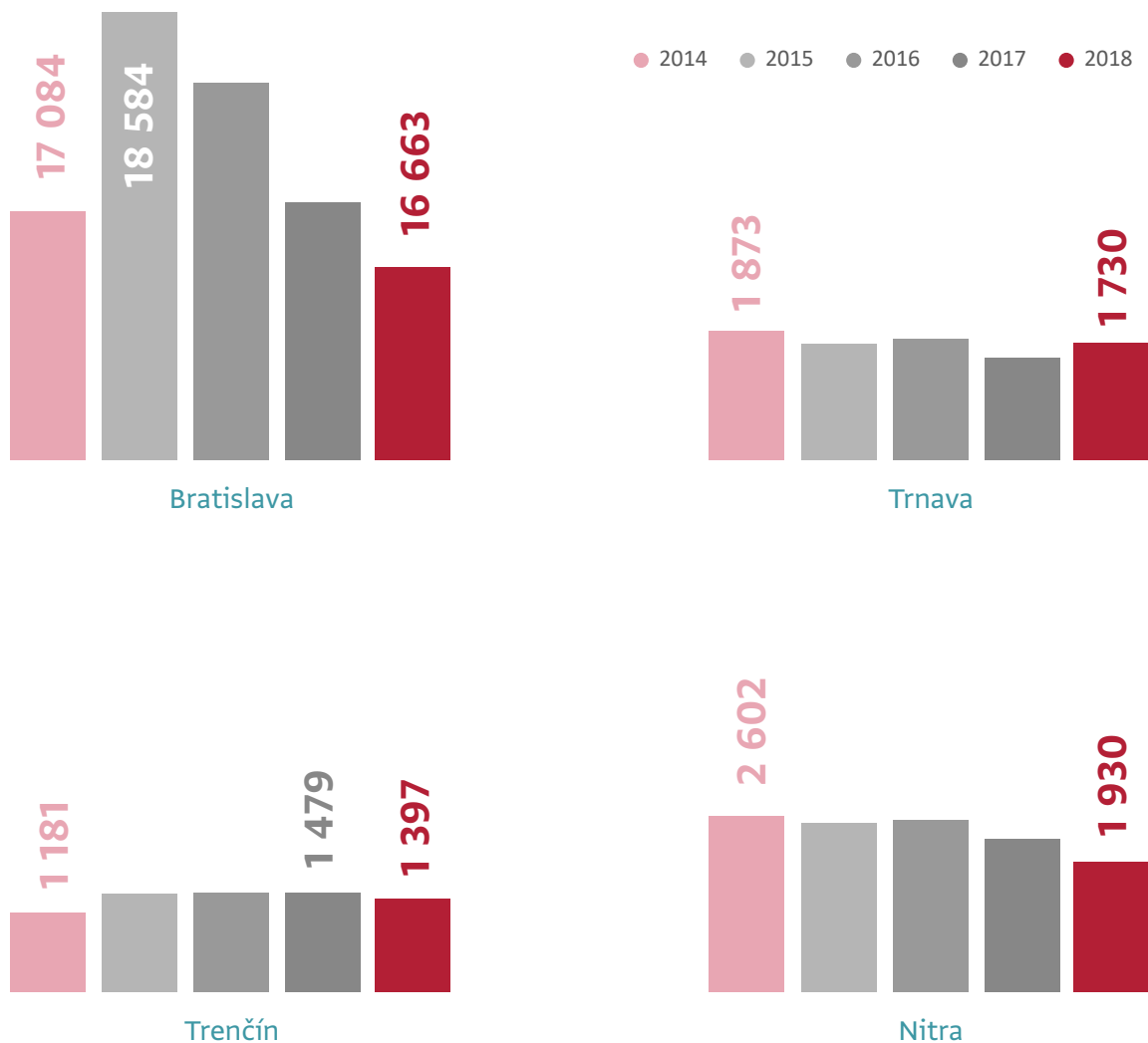

Prenocovania v ubytovacích zariadeniach (na obyvateľa)

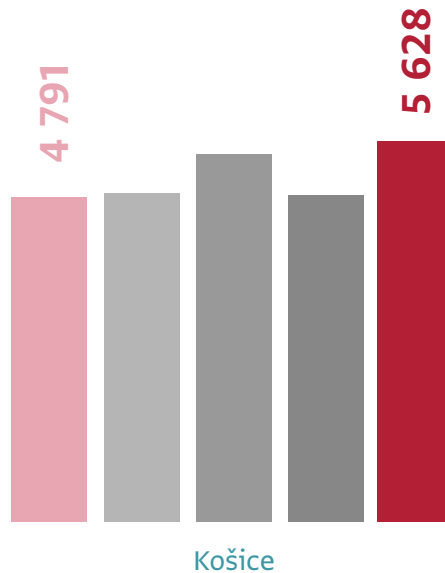
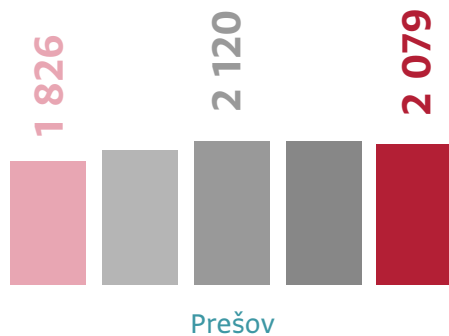
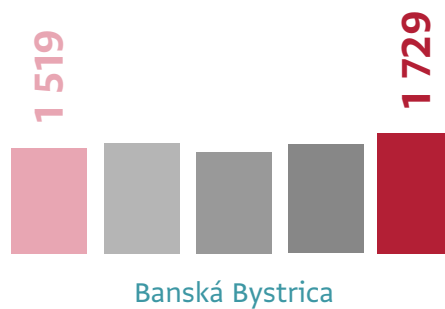
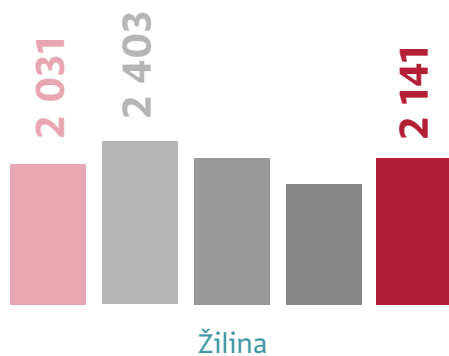

Lôžka v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu

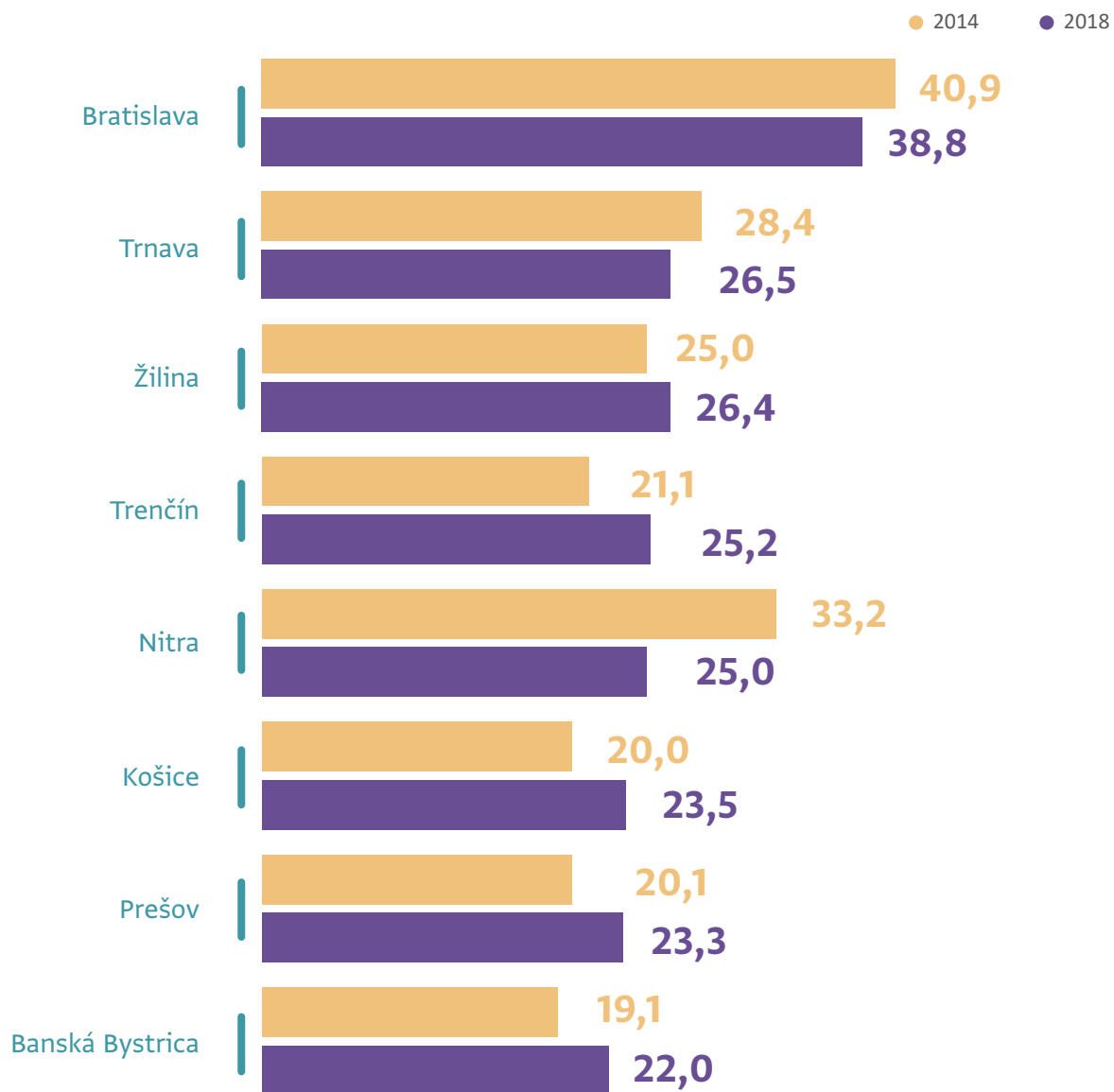
celkový počet postelí, ktoré sú k dispozícii návštevníkom, bez prísteliek
Eurostat (urb_ctour)

● 2014 ● 2015 ● 2016 ● 2017 ● 2018

Lôžka v ubytovacích zariadeniach (na 1 000 obyvateľov)

Najväčším centrom kultúry na Slovensku je Bratislava, v roku 2018 bolo na jej území 37 múzeí, 15 stálych kín, 38 divadiel a 16 knižníc

Vyšším počtom múzeí disponovali v roku 2018 aj mestá Banská Bystrica (15) a Košice (13). Najmenej múzeí bolo v meste Trnava (1), od roku 2014 boli v tomto meste zatvorené 2 múzeá. Návštevnosť múzeí bola taktiež najvyššia v Bratislave, v roku 2018 dosiahla takmer 800 tis. návštevníkov, za sledovaných päť rokov sa zvýšila o 56,2 %. Pokles návštevnosti bol v dvoch mestách. V Banskej Bystrici, kde aj napriek otvoreniu nového múzea klesol počet návštevníkov o 39,8 %, a v Košiciach, kde sa návštevnosť znížila o 14,8 %.

Ľudia majú radi filmy, návštevnosť kín rástla

V Bratislave je aj najviac stálych kín, v roku 2018 ich bolo 15, za päť rokov pribudli 4 kiná. Najmenej kín mali k dispozícii obyvatelia miest Trnava a Banská Bystrica (zhodne po 2 kiná). Návštevnosť kín rástla vo všetkých krajských mestách, jej rast sa pohyboval od 14,4 % v Banskej Bystrici po 70,5 % v Trnave. Počet divadiel pôsobiacich v Bratislave sa od roku 2015 zvýšil o 5 na 38 v roku 2018, v Banskej Bystrici ich pôsobilo 8. V rokoch 2015 - 2018 zatvorili po jednom divadle v Trnave, Trenčíne, Prešove aj Košiciach. Trenčín tak prišiel o jediné divadlo pôsobiace na jeho území. Počet dostupných verejných knižníc sa v sledovanom období takmer nemenil.

Pokles bol len v meste Bratislava (zrušila sa jedna verejná knižnica), v roku 2018 ich bolo 16. S výnimkou Košíc, kde boli 2 verejné knižnice, mali obyvatelia v krajských mestách k dispozícii jednu verejnú knižnicu.

Prenocovania návštevníkov v ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu rástli takmer vo všetkých krajských mestách

Rast počtu prenocovaní v rokoch 2014 až 2018 sa pohyboval od 44,8 % v Žiline po rast takmer 100 % (o 96,3 %) v Trenčíne. Počet prenocovaní klesol len v Trnave (o 6,2 %). Najviac prenocovaní zaznamenala Bratislava, v roku 2018 dosiahol počet takmer 2,7 mil. Naopak, najnižší počet (98,2 tis.) evidovalo mesto Prešov. Rovnako aj najviac prenocovaní na obyvateľa bolo v Bratislave (6,3) a najmenej v Prešove (1,1).

V troch mestách sa kapacita ubytovacích zariadení znížila, najviac v Nitre o 672 lôžok

Najviac lôžok pre návštevníkov malo k dispozícii mesto Bratislava (16,6 tis.). Ostatné mestá disponovali podstatne nižším počtom, od 1,4 tis. lôžok v Trenčíne do 5,6 tis. lôžok v Košiciach. V Košiciach sa počet lôžok oproti roku 2014 zvýšil o 837, čo bol v rámci krajských miest najvyšší nárast. Klesol v mestách Nitra (o 672 lôžok), Bratislava (o 421) a Trnava (o 143).

DOPRAVNÉ ASPEKTY

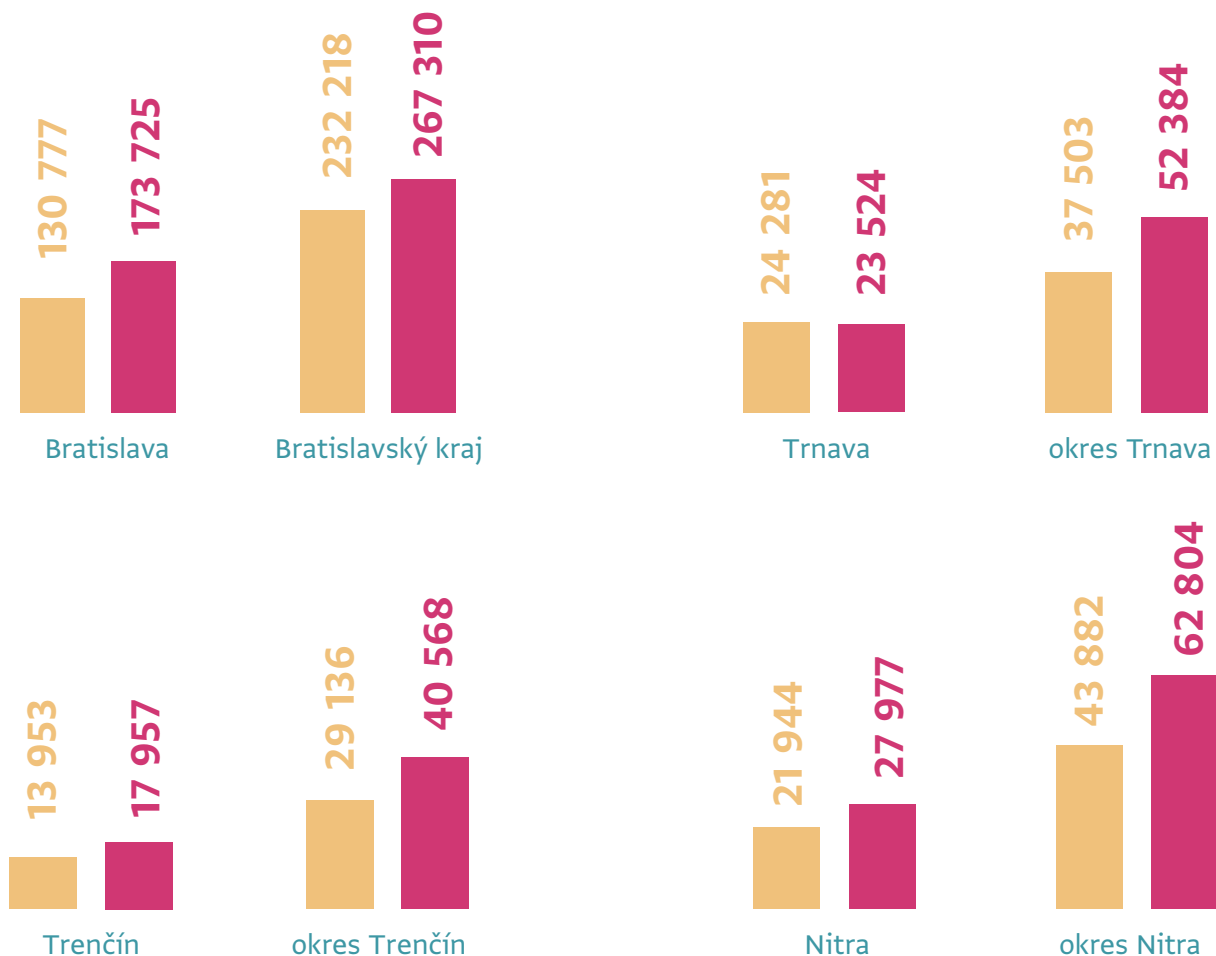
Registrované súkromné osobné autá k 1. 1.

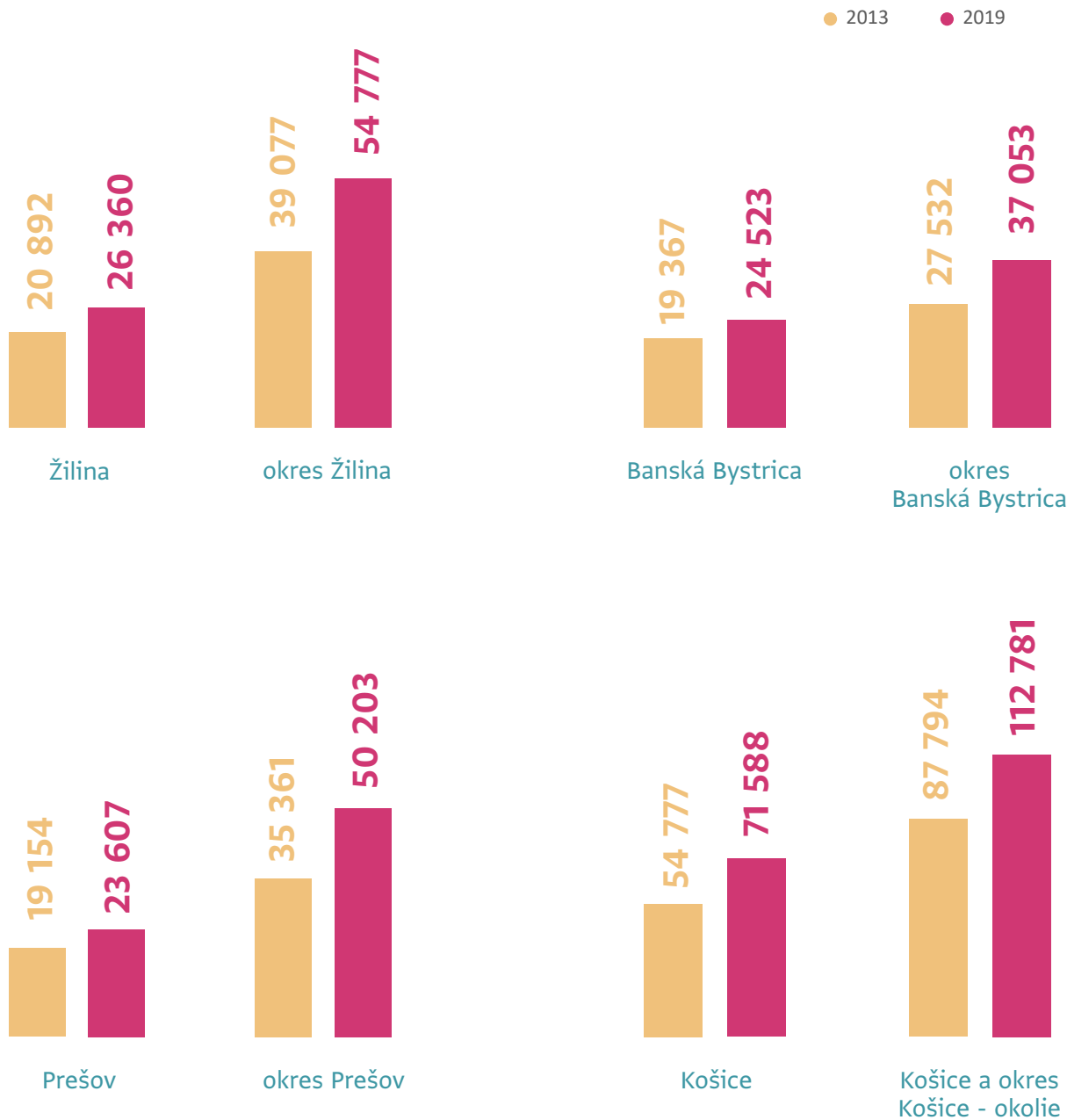
celkový počet súkromných osobných áut registrovaných v referenčnom roku

Zdroj údajov: Prezídium Policajného zboru Ministerstva vnútra SR

Eurostat (urb_ctrans), (urb_ltrans)

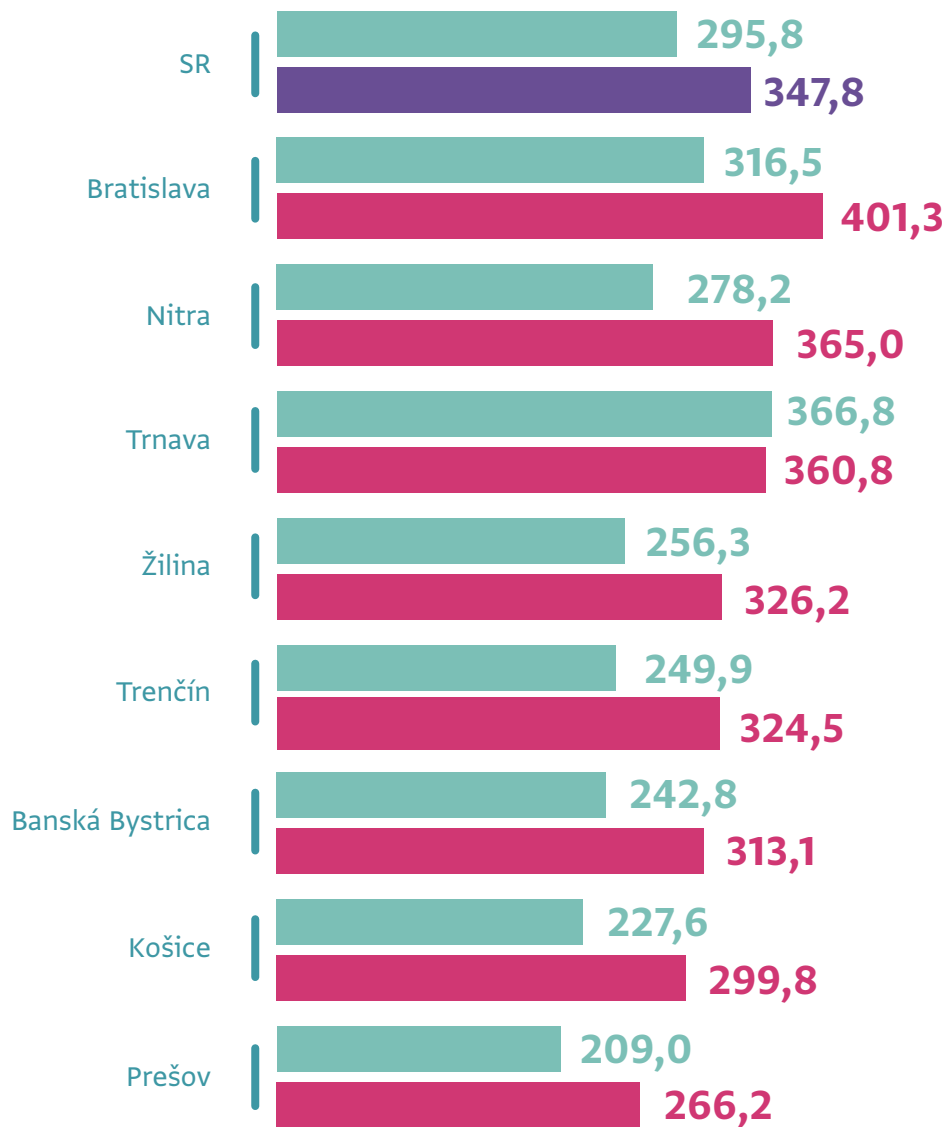
● 2013 ● 2019

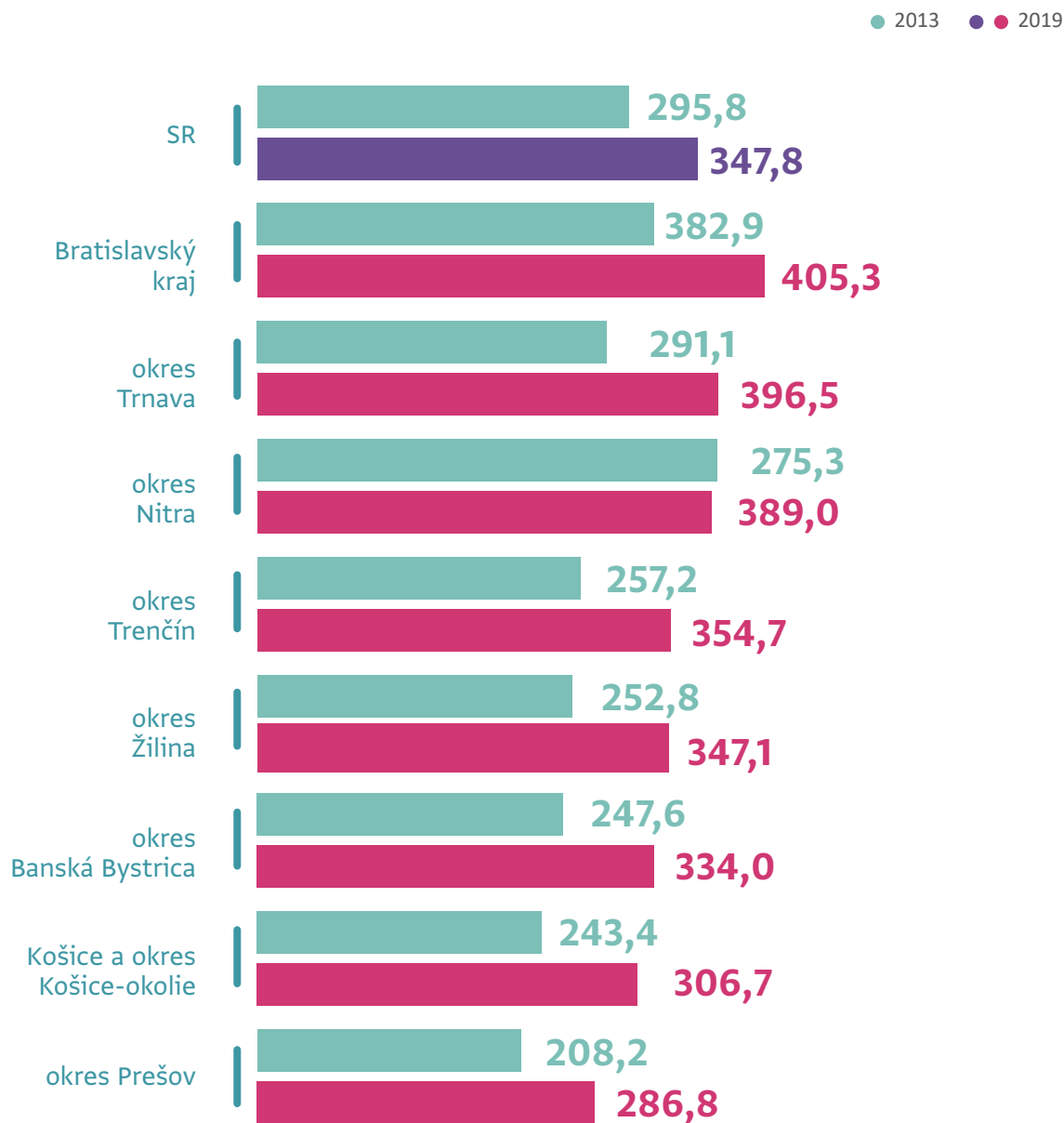

Súkromné osobné autá (na 1 000 obyvateľov) - mestá

● 2013 ● 2019

Súkromné osobné autá (na 1 000 obyvateľov) - funkčné mestské oblasti

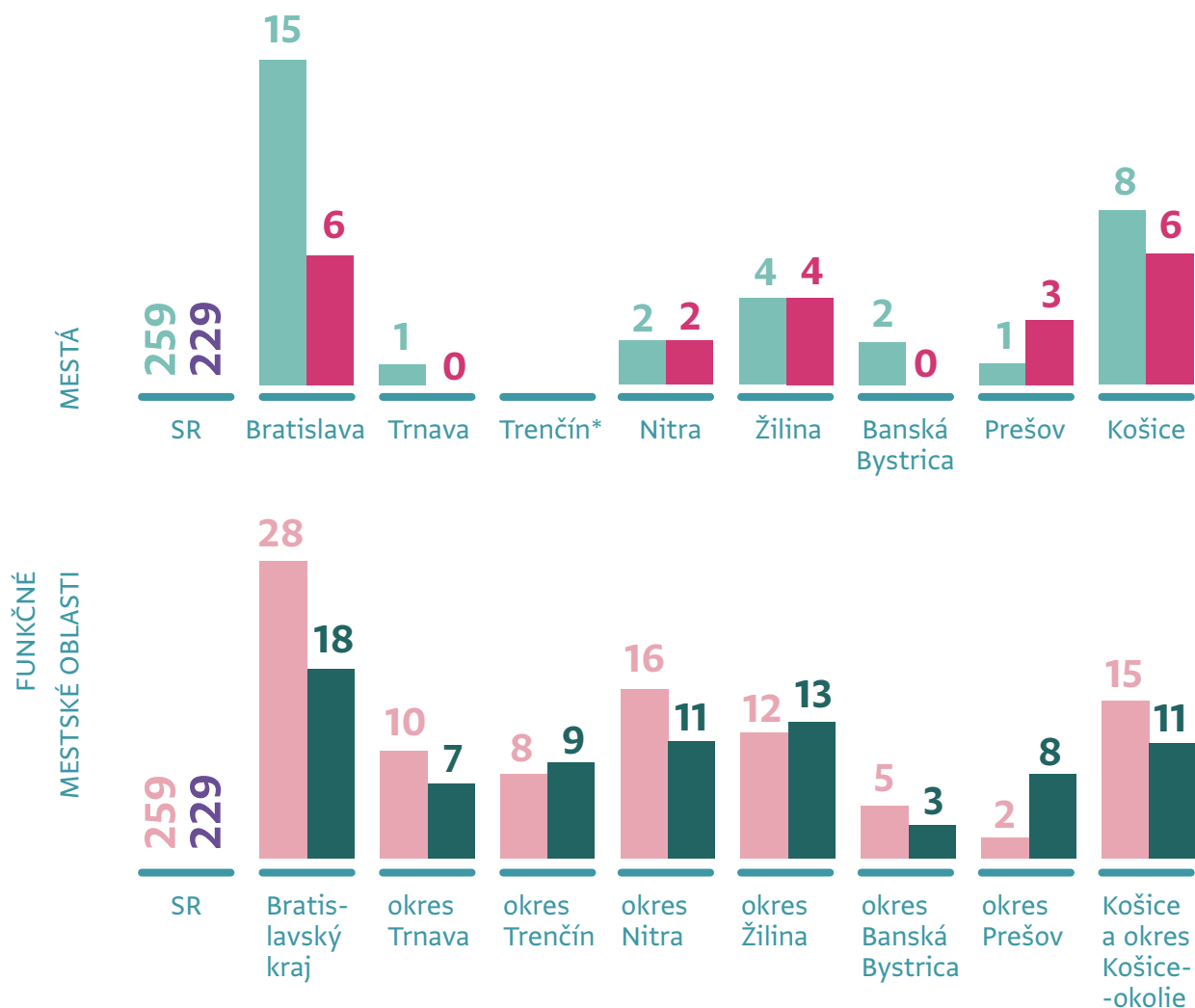
Úmrtnosť pri cestných dopravných nehodách

celkový počet úmrtí pri cestných dopravných nehodách,
zomreté osoby pri prevoze alebo do 24 hodín po nehode

* údaje za mesto Trenčín nie sú dostupné

Zdroj údajov: Krajské a okresné riaditeľstvá Policajného zboru
Eurostat (urb_ctrans), (urb_ltran)

● 2014 ● 2018

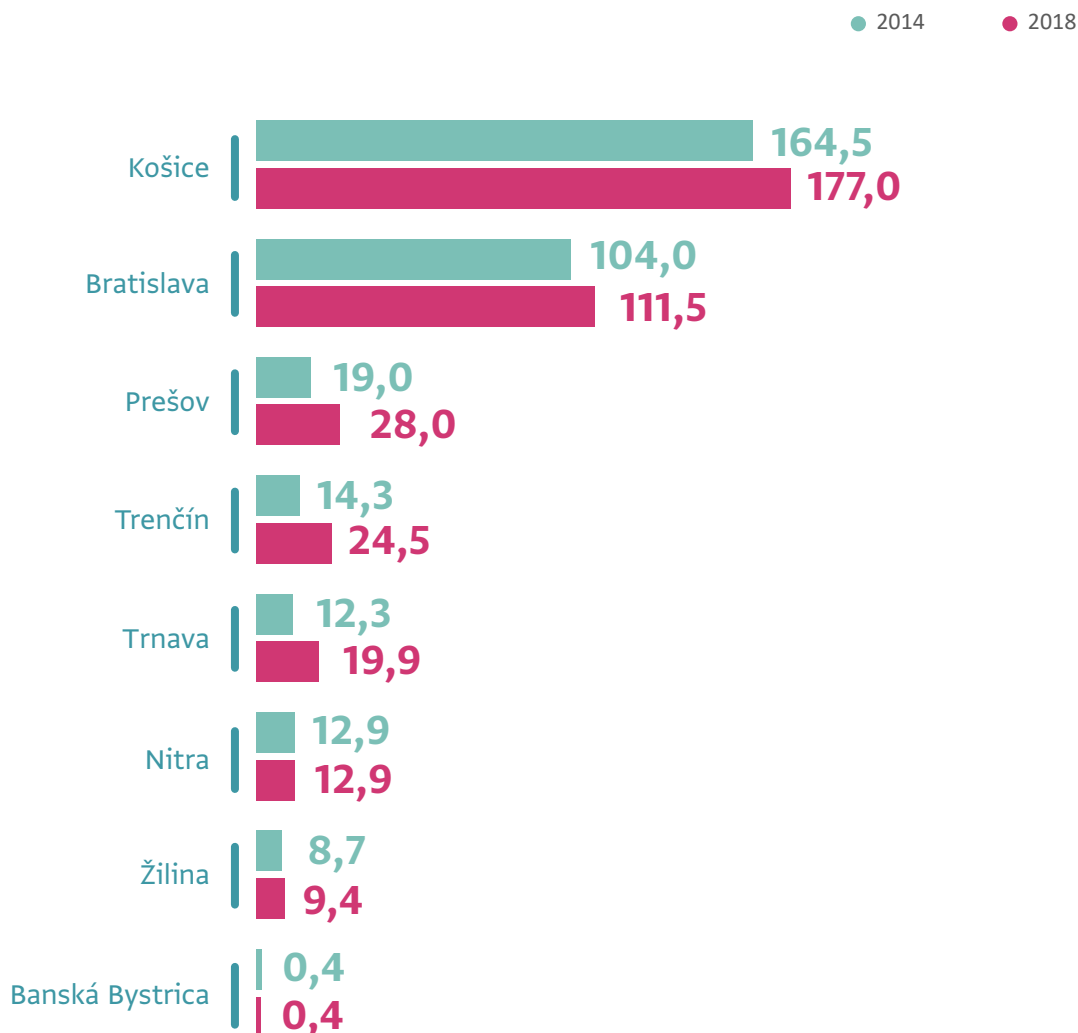

Dĺžka cyklistickej siete (v km)

celková dĺžka ciest v km pre cyklistov v rámci mesta

Zdroj údajov: mestské úrady

Eurostat (urb_ctrans), (urb_ltrans)

Cena kombinovaného mesačného lístka MHD

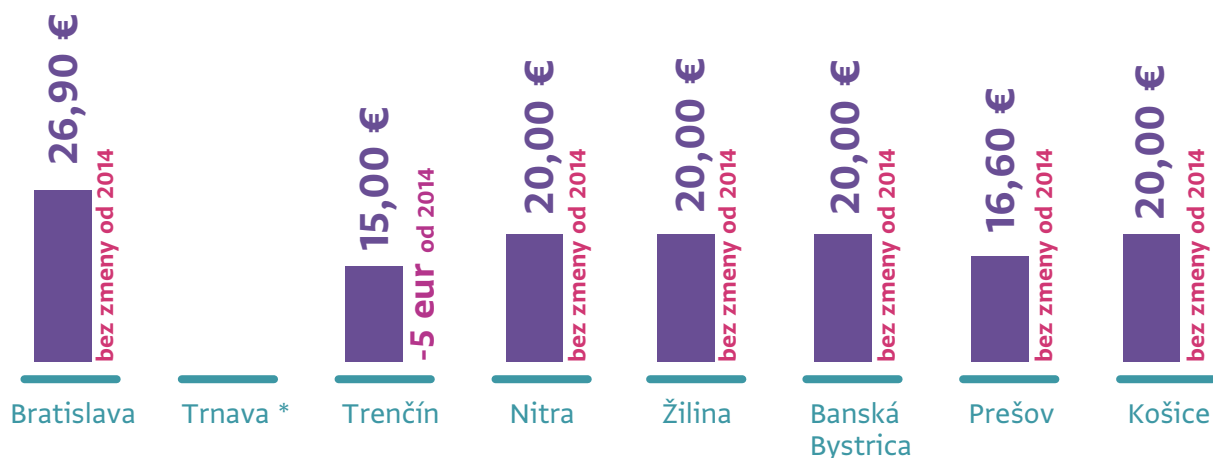
cena prestupného mesačného lístka na všetky typy verejnej dopravy

v zóne 5 - 10 km od centra

* mesto Trnava nemá zavedený mesačný lístok MHD

Zdroj údajov: Dopravné podniky miest

Eurostat (urb_ctrn), (urb_ltran)

Priemerná cena za 5 km jazdy taxíkom počas dňa

údaje k decembru daného roku, štatistika spotrebiteľských cien

Eurostat (urb_ctrn), (urb_ltran)

● 2014 ● 2018

Trenčín

Nitra

Žilina

Banská Bystrica

Prešov

Košice

Najviac motorizovaná je Bratislava, v meste je registrovaných 9,2 % z celkového počtu súkromných áut na Slovensku, v Bratislavskom kraji 14,1 %

K 1. 1. 2019 jazdilo po slovenských cestách 1 895 884 súkromných áut, ich počet od roku 2013 vzrástol o 18,6 %. Súkromné motorové vozidlá pribudli medzi rokmi 2013 až 2019 takmer vo všetkých krajských mestách, ich počet vzrástol najmä v dvoch najväčších z nich, v Bratislave o 43 tis. a v Košiciach o takmer 17 tis. áut. Ich počet klesol len v Trnave, a to o viac ako 700 vozidiel. Pritom v roku 2013 malo toto mesto v rámci krajských miest najviac áut v prepočte na 1 000 obyvateľov (366,7). V roku 2019 najviac áut na 1 000 obyvateľov pripadlo na Bratislavčanov (401,3) a v celom Bratislavskom kraji (405,3). V rámci funkčných mestských oblastí krajských miest sa počet súkromných motorových vozidiel zvýšil vo všetkých.

Na cestách zomrelo menej ľudí, ich počet najviac klesol v Bratislave (o 9 osôb) aj v Bratislavskom kraji (o 10 osôb)

Dopravné nehody s následkom úmrtia boli v roku 2018 evidované v každej z funkčných mestských oblastí krajských miest, pri najvyššom počte v Bratislavskom kraji (18). Pozitívne je, že vo väčšine z nich došlo oproti roku 2014 k poklesu. Nárast bol evidovaný len v troch okresoch, najvyšší v okrese Prešov (o 6 úmrtí). V rámci krajských miest bola najvyššia úmrtnosť v Bratislave a Košiciach,

v oboch mestách prišlo o život zhodne 6 osôb. Dve z krajských miest, Trnava a Banská Bystrica, neevidovali žiadnu smrteľnú dopravnú nehodu. Na cestách zomrelo počas sledovaných piatich rokov viac ľudí len v Prešove, v ostatných mestách sú štatistiky priaznivé.

Najlepšie možnosti pre cestovanie bicyklom sú v Košiciach (177 km cyklotrás) a Bratislave (111,5 km)

Oficiálne označené cyklotrasy v období rokov 2014 až 2018 pribúdali vo väčšine krajských miest, najviac v Košiciach o 12,5 km. Cesty pre cyklistov pribudli aj v ďalších krajských mestách, v Prešove o 9 km, v Trnave a Bratislave o viac ako 7 km a necelý 1 km vybudovali aj v Žiline.

Za mesačný cestovný lístok MHD zaplatíte najviac v Bratislave (26,90 eur), taxikár si zas najviac vypýta v Žiline, cena za 5 km jazdy počas dňa vás v centre mesta vyjde na 6 eur

Mestskou hromadnou dopravou sa v roku 2018 najlacnejšie cestovalo v meste Trenčín, cena mesačného kombinovaného cestovného lístka mala hodnotu 15 eur, v posledných piatich rokoch klesla o 5 eur. V danom období to bola jediná zmena ceny cestovného lístka v rámci krajských miest.

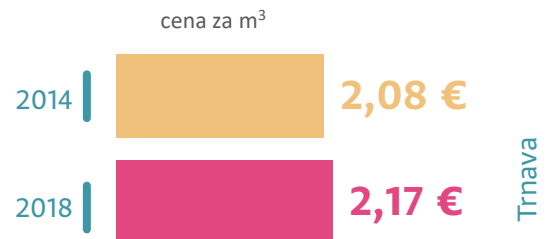
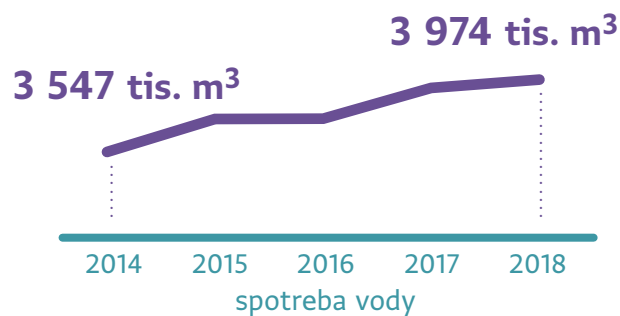
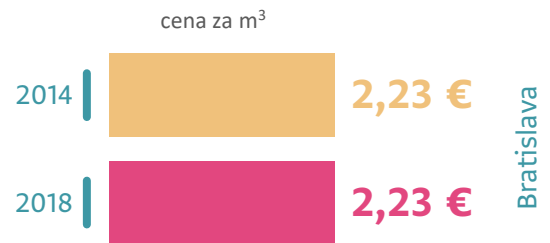
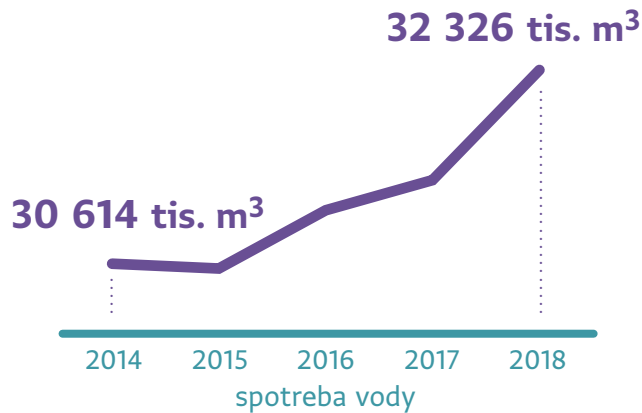
Najlacnejšia cesta taxíkom za 5 km bola v Nitre (2,37 eur), oproti roku 2014 zlacnela o 1,33 eur, čo bola najvýraznejšia zmena ceny taxi služieb počas sledovaných piatich rokov.

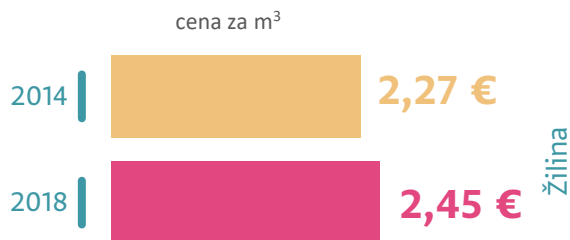
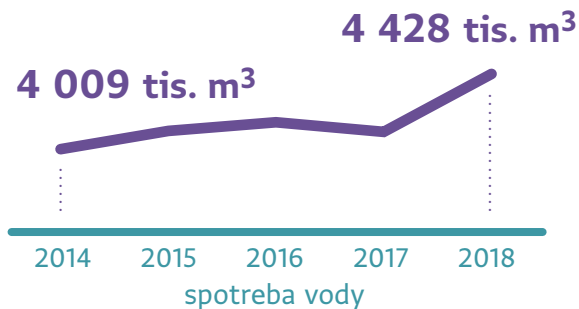
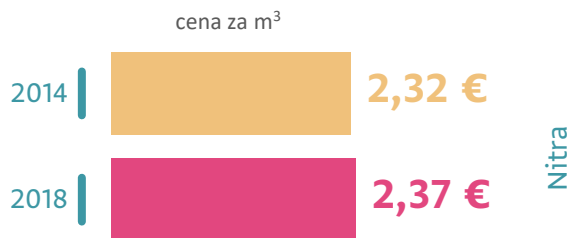
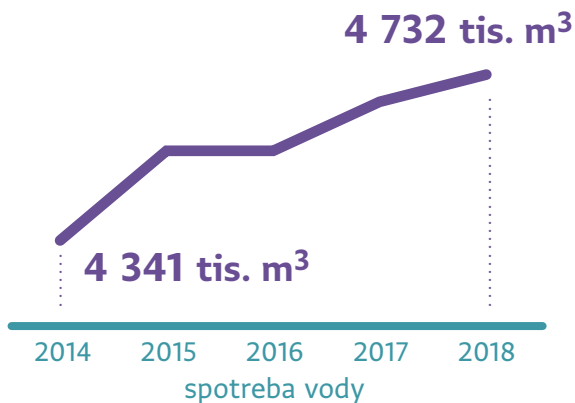
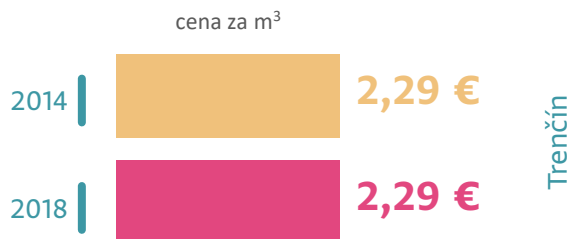
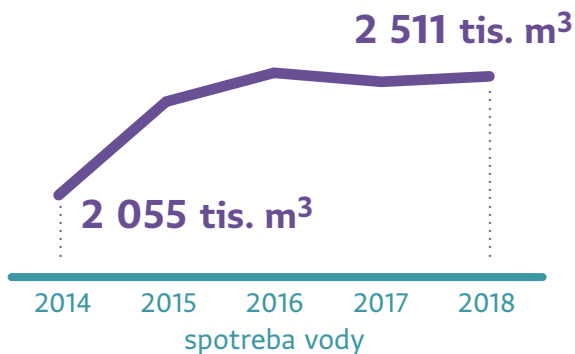
ASPEKTY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

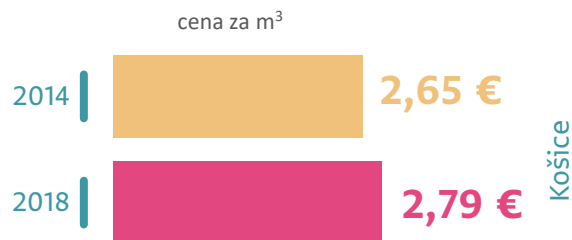
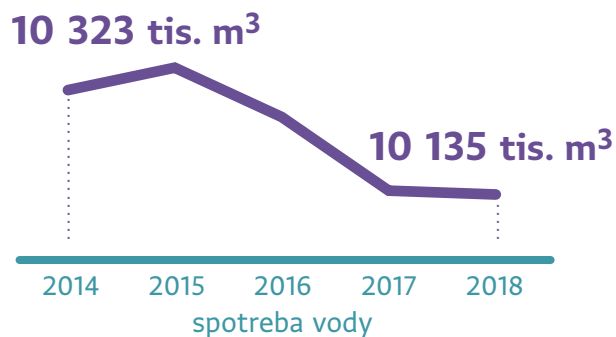
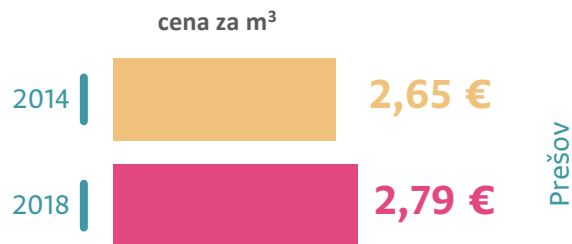
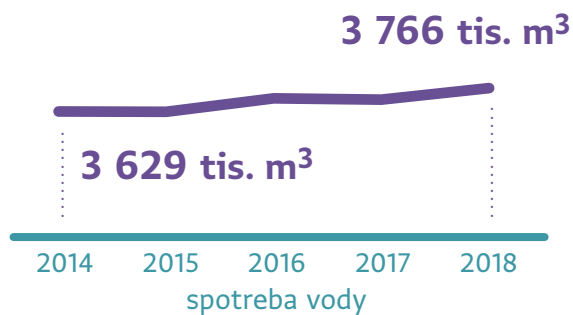
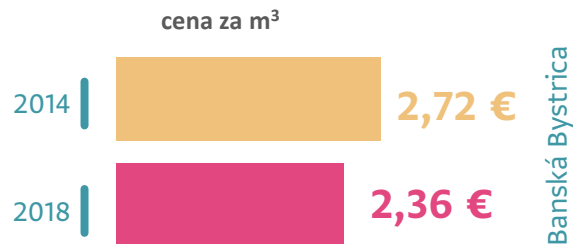
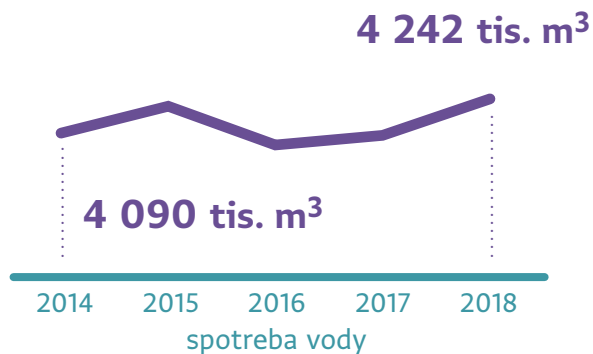
Celková spotreba vody a jej cena

objem celkovej spotreby vody v m³ a cena vody za m³ pre domácnosti
(vodné a stočné spolu)

Zdroj údajov: Výskumný ústav vodného hospodárstva, vodárenské spoločnosti
Eurostat (urb_cenv)

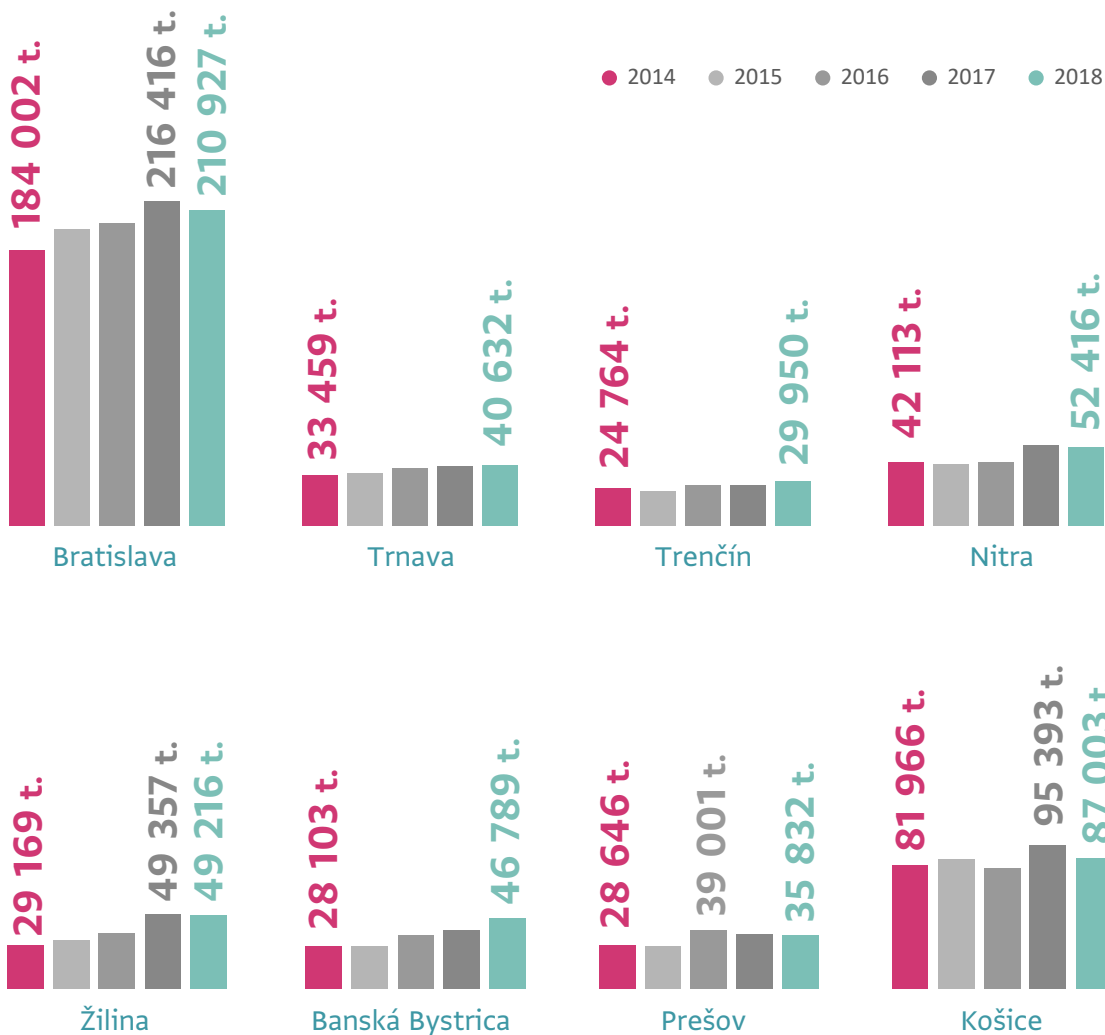

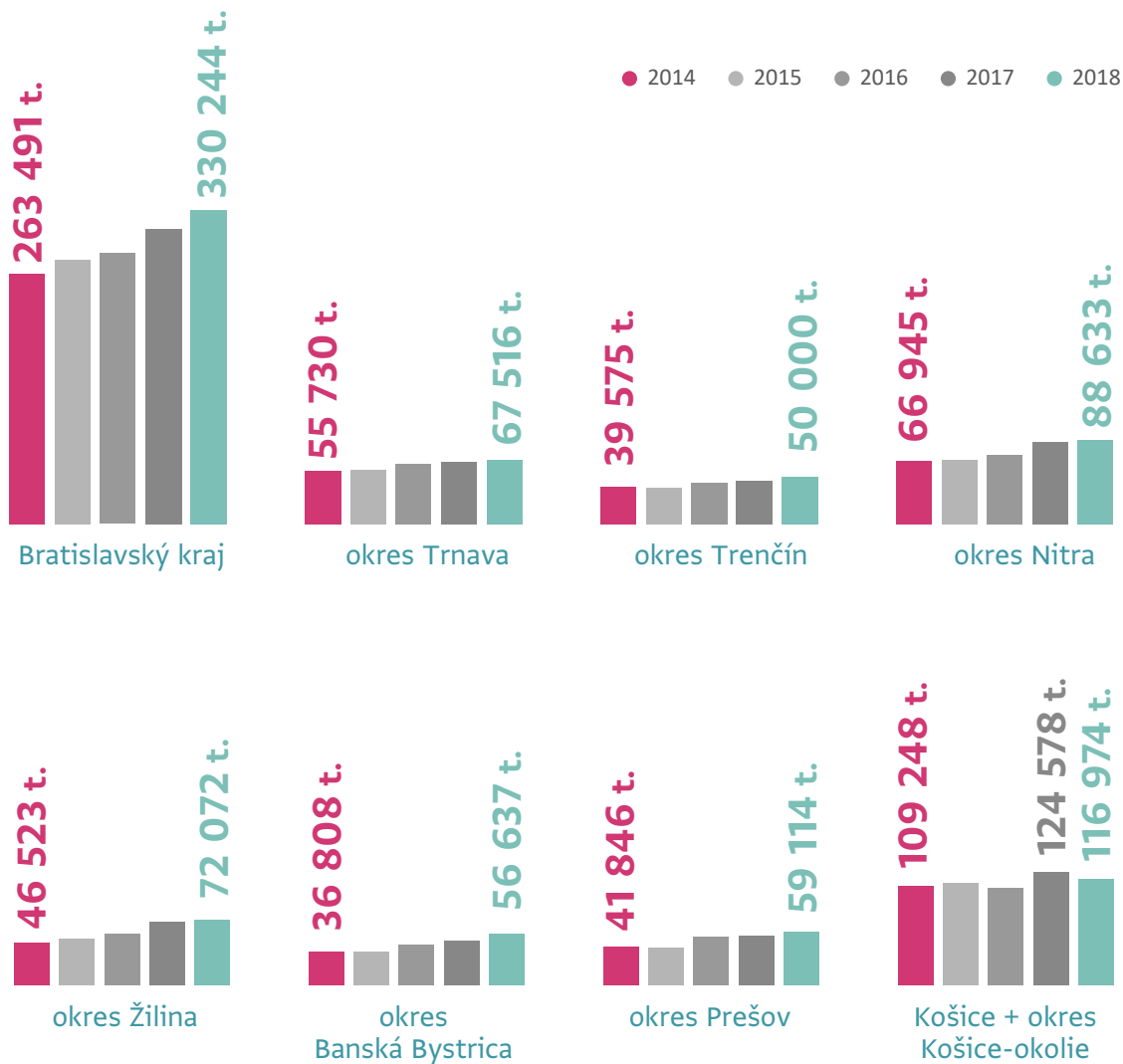
Množstvo komunálneho odpadu

celkový objem komunálneho odpadu v tonách, bez drobných stavebných odpadov
Eurostat (urb_cenv), (urb_levn)

MESTÁ

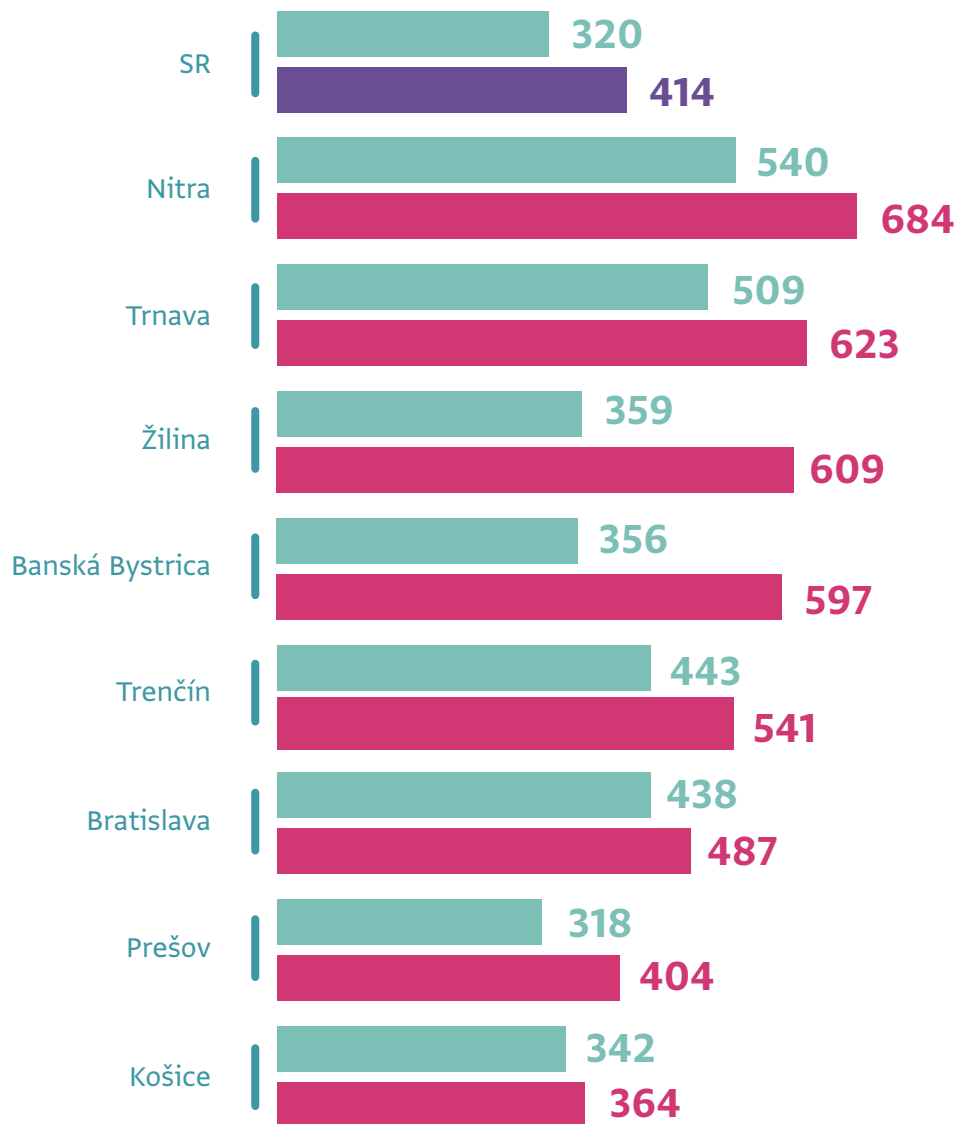

FUNKČNÉ
MESTSKÉ OBLASTI

Množstvo komunálneho odpadu (kg na obyvateľa) - mestá

● 2014 ● 2018

Celkové množstvo spotrebovanej vody v slovenských domácnostiach malo medzi rokmi 2014 až 2018 rastúcu tendenciu. Spotreba sa zvýšila takmer v každom krajskom meste

V sledovanom období bol objem celkovo spotrebovanej vody najvyšší v Bratislave a vzrástol o 5,6 %. Najnižšie objemy spotrebovanej vody mali Trenčín a Trnava, avšak spomedzi všetkých krajských miest vykázali najvyšší rast spotreby, a to v Trenčíne o 22,2 % a v Trnave o 12 %. Spotreba vody najpomalšie rástla v Banskej Bystrici (o 3,7 %). Pokles spotreby o 1,8 % bol zaznamenaný iba v Košiciach.

Cena vody pre domácnosti rástla vo väčšine krajských miest, rast sa pohyboval od 5 centov v Nitre do 18 centov za m³ v Žiline

Banská Bystrica ako jediné mesto zaznamenala pokles cien vody, a to o 13,2 %, čo predstavovalo 36 centov za m³. V porovnaní s rokom 2014 zostali ceny na rovnakej úrovni v Bratislave a v Trenčíne.

Obyvatelia všetkých miest vyprodukovali väčšie množstvo komunálneho odpadu, v dvoch najväčších mestách bol rast najnižší

Množstvo komunálneho odpadu v rokoch 2014 - 2018 rástlo vo všetkých krajských mestách aj vo všetkých funkčných mestských oblastiach. Objemovo najviac odpadu vyprodukojú obyvatelia dvoch najväčších miest, Bratislavy a Košíc, ale zároveň

bol rast množstva komunálneho odpadu najnižší. V Košiciach sa zvýšil o 6,1 %, v Bratislave o 14,6 %. Najviac sa zvýšil objem odpadu v Žiline o 68,7 % a v Banskej Bystrici o 66,5 %. Rovnako najvyššie hodnoty mali aj funkčné mestské oblasti okres Žilina (o 54,9 %) a okres Banská Bystrica (o 53,9 %). Najpomalšie rástlo množstvo komunálneho odpadu vo funkčnej mestskej oblasti Košíc a okresu Košice-okolie (o 7,1 %).

Množstvo komunálneho odpadu pripadajúceho na jedného obyvateľa sa v rokoch 2014 - 2018 zvýšilo vo všetkých krajských mestách, najvyšší rast zaznamenala Žilina (o 69,4 %)

V roku 2018 najviac komunálneho odpadu vyprodukoval obyvateľ Nitry, od roku 2014 sa toto množstvo zvýšilo o 144 kg na 684 kg na obyvateľa. Najmenej odpadu vykázalo mesto Košice (364 kg na obyvateľa), kde bol zároveň evidovaný aj najpomalší rast (o 6,5 %).

KRAJSKÉ MESTÁ

Z POHĽADU KVALITY ŽIVOTA

www.statistics.sk

Autori:

Oddelenie súborných publikácií a regionálnej štatistiky
Útvary informačných služieb pracovísk ŠÚ SR

Grafická úprava:

Kristína Vargová

Vydal:

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Sekcia poskytovania štatistických produktov a služieb
Bratislava 2020

ISBN 978-80-8121-814-9 (online)

ISBN 978-80-8121-813-2 (tlačená verzia)

KRAJSKÉ MESTÁ

Z POHĽADU KVALITY ŽIVOTA

V novej analyticko-propagačnej publikácii prinášame hodnotenie krajských miest na základe vybraných dostupných ukazovateľov o kvalite života, ktoré sú dôležité nielen na lokálnej úrovni, ale aj na tej európskej pri monitorovaní kvality života v európskych mestách. Prostredníctvom štatistických údajov analyzujeme aj vývoj jednotlivých aspektov v posledných rokoch a prezentujeme ich jednoduchou a graficky zrozumiteľnou formou.

ISBN 978-80-8121-814-9 (online)
ISBN 978-80-8121-813-2 (tlačená verzia)

www.statistics.sk

